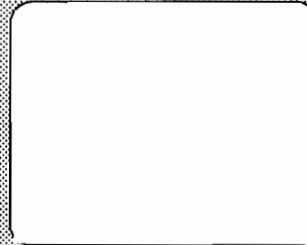

NORTHERN CAPE PROVINCE

PROFENSI YA KAPA-BOKONE

NOORD-KAAP PROVINSIE

IPHONDO LOMNTLA KOLONI

EXTRAORDINARY • BUITENGEWONE

**Provincial Gazette
Kasete ya Profensi**

**iGazethi YePhondo
Provinsiale Koerant**

Vol. 18

KIMBERLEY, 28 APRIL 2011

No. 1508

IMPORTANT NOTICE

The Government Printing Works will not be held responsible for faxed documents not received due to errors on the fax machine or faxes received which are unclear or incomplete. Please be advised that an "OK" slip, received from a fax machine, will not be accepted as proof that documents were received by the GPW for printing. If documents are faxed to the GPW it will be the sender's responsibility to phone and confirm that the documents were received in good order.

Furthermore the Government Printing Works will also not be held responsible for cancellations and amendments which have not been done on original documents received from clients.

CONTENTS • INHOUD

<i>No.</i>		<i>Page No.</i>	<i>Gazette No.</i>
ALGEMENE KENNISGEWING			
21	Wet op Munisipale Stelsels (32/2000): Munisipaliteit Kamiesberg: Promulgering van verordeninge	3	1508

ALGEMENE KENNISGEWING

KENNISGEWING 21 VAN 2011 MUNISIPALITEIT KAMIESBERG

PUBLIEKE KENNISGEWING: PROMULGERING VAN VERORDENINGE

Lede van die publiek word hiermee ingevolge Hoofstuk 4 van die Wet op Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000) in kennis gestel dat die munisipaliteit die volgende verordeninge, vir toepassing in sy jurisdiksie gebied, goed gekeur het:

1. Wetstoepassing
2. Beheer van Straathandel
3. Waterdienste
4. Elektrisiteit
5. Verwydering van Afvalstowwe
6. Vuurwerke

Lede van die publiek moet ook hiermee ingevolge Artikel 13 (b) van die Wet op Munisipale Stelsels (Wet 32 van 2000), verwittig dat die verordeninge van toepassing word op die dag van publikasie in die Provinsiale Gazette.

Munisipaliteit Kamiesberg

INDEX

1. Wetstoepassing
2. Beheer van Straathandel
3. Waterdienste
4. Elektrisiteit
5. Verwydering van Afvalstowwe
6. Vuurwerke

VERORDENING OP WETSTOEPASSING, 20... Verordening No. ..., 20...

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir die voorkoming van misdaad in die Kamiesberg munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Kamiesberg munisipaliteit, soos volg:-

Woordomskrywing

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken -

“**motorwag**” ‘n persoon wat aan ‘n ander persoon op ‘n openbare plek of op ‘n plek wat gewoonlik deur die publiek of enige deel daarvan gebruik word, ooreenkomstig ‘n reëling met so ‘n ander persoon, teen vergoeding homself of haarself beskikbaar stel vir die beskerming van voertuie, en het “**motorwagorganisasie**” ‘n ooreenstemmende betekenis;

“**Munisipaliteit**” die Kamiesberg munisipaliteit;

“**openbare eiendom**” ook ‘n brug, gebou, struktuur of vaste aanhegting wat deel uitmaak van ‘n openbare plek of wat in, op of by ‘n openbare plek voorkom of wat regtens openbare eiendom is;

“**openbare plek**” ook grond, ‘n park of oop ruimte, pad, straat, nagstraat of deurgang, brug, gebou of struktuur wat gewoonlik deur die publiek gebruik word, wat die eiendom van die Munisipaliteit is, of waarvan die beheer, tot die volle uitsluiting van die eienaar in die Munisipaliteit gevestig is, of waartoe die inwoners van die Munisipaliteit ‘n gemeenskaplike reg of toegang het;

“**straat**” ook ‘n sypaadjie; en

“**wetstoepassingsbeampte**” iemand wat by of kragtens die een of ander wet gemagtig word om ‘n verordening van die Munisipaliteit te polisieër of toe te pas.

Beskadiging van openbare eiendom verbode

2. Niemand mag openbare eiendom verwyder, beskadig, ontsier, verberg of daarmee peuter nie.

Oppervlakte van strate mag nie geskend word nie

3. Behalwe in die uitvoering van sy of haar ampspligte, mag niemand die oppervlakte van ‘n straat merk, verf of op enige manier ontsier nie.

Vertoon van uithangborde, plakkaat en baniere beheer

4. (1) Niemand mag -
- (a) in, op of by 'n openbare plek; of
  - (b) op so 'n manier dat dit geredelik sigbaar is van 'n openbare plek, 'n uithangbord, plakkaat of banier wat onwelvoeglik, aanstootlik of onkuis is vertoon nie.
- (2) Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig die voorwaardes deur die Munisipaliteit bepaal, mag niemand -
- (a) op 'n openbare plek; of
  - (b) op private eiendom (uitgesonderd private eiendom wat gesoneer is vir besigheidsverwante doeleindes of industrieelverwante doeleindes by of kragtens die een of ander wet, gidspan, dorpsaanlegskema of titelakte) op so 'n manier dat dit geredelik sigbaar is van 'n openbare plek,
- adverteer deur die vertoon van 'n uithangbord, plakkaat of banier nie.

Aanbring van straatnommers

5. Die eienaar of okkupant van 'n beboude perseel moet die straatnommer deur die Munisipaliteit aan die perseel toegesê op 'n opvallende plek wat na die betrokke straat front aanbring, op so 'n manier dat dit geredelik leesbaar is van die straat.

Beskadiging van straatname en straatnommers verbode

6. Niemand mag -
- (a) 'n bord waarop 'n straatnaam vertoon word;
  - (b) 'n straatnommer beoog in artikel 5; of
  - (c) 'n uithangbord deur die Munisipaliteit gemagtig of opgerig,
- beskadig, ontsier, verwyder of onleesbaar maak nie.

Beheer van bedel op of vanaf openbare plekke

7. (1) Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig die voorwaardes deur die Munisipaliteit bepaal, mag niemand -

- (a) in of vanaf 'n openbare plek bedel of aalmoese insamel nie;
  - (b) van deur tot deur bedel of aalmoese insamel nie.
- (2) Voorwaardes in subartikel (1) beoog moet -
- (a) afbakening van die gebied waarbinne die persoon mag bedel of aalmoese insamel;
  - (b) tye waartydens die persoon mag bedel of aalmoese insamel;
  - (c) plekke waar die persoon nie mag bedel of aalmoese insamel nie; en
  - (d) die tydperk (wat nie langer as een jaar mag wees nie) waarvoor die toestemming verleen word,
- insluit, maar is nie daartoe beperk nie.
- (3) Iemand wat bedel of aalmoese insamel ooreenkomstig 'n geskrewe toestemming in subartikel (1) beoog, moet die toestemming in sy of haar besit hê en dit op versoek toon aan -
- (a) iemand wat deur daardie persoon genader word;
  - (b) enigiemand met 'n klaarblyklike belang in sy of haar optrede; of
  - (c) 'n wetstoepassingsbeampte.

Beheer oor motorwagte

8. (1) Niemand tree as 'n motorwag op nie tensy –
- (a) hy of sy geregistreer is as 'n sekuriteitsdiensverskaffer ingevolge die Wet op die Regulering van die Private Sekuriteitsbedryf, 2001 (Wet No. 56 van 2001); en
  - (b) hy of sy in diens is van 'n motorwagorganisasie en in die uitvoering van sy of haar pligte en onder die beheer van daardie organisasie optree.
- (2) 'n Motorwagorganisasie lewer nie 'n motorwagdiens nie tensy die organisasie -
- (a) vooraf die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit verkry het en optree ooreenkomstig die voorwaardes in die toestemming aangedui;
  - (b) 'n "sekuriteitsbesigheid" is soos omskryf in die Wet op die Regulering van die Private Sekuriteitsbedryf, 2001 en voldoen aan die bepalings van artikel 20(2) van die Wet;

- (c) toesien dat enige van sy werknemers wat diens as 'n motorwag lewer -
  - (i) te alle tye behoorlik geregistreer is as 'n sekuriteitsdiensverskaffer ingevolge die Wet op die Regulering van die Private Sekuriteitsbedryf, 2001; en
  - (ii) voldoen aan die bepalings van die gedragskode vir sekuriteitsdiensverskaffers bedoel in artikel 28 van die Wet op die Regulering van die Private Sekuriteitsbedryf, 2001.

(3) Voorwaardes in subartikel (2)(a) beoog moet -

- (a) afbakening van die gebied waarbinne die motorwagorganisasie 'n motorwagdiens mag lewer;
- (b) tye waartydens die motorwagorganisasie 'n motorwagdiens mag lewer;
- (c) plekke waar die motorwagorganisasie nie 'n motorwagdiens mag lewer nie; en
- (d) die tydperk (wat nie langer as een jaar mag wees nie) waarvoor die toestemming verleen word,

insluit, maar is nie daartoe beperk nie.

Verbode handelinge met betrekking tot openbare plekke

9. (1) Niemand mag in, op of by 'n openbare plek enige voorwerp of stof -
- (a) wat die sindelikeid van die openbare plek mag belemmer; of
  - (b) wat 'n steurnis of gevaar vir enige mens, dier of voertuig wat die openbare plek gebruik mag veroorsaak,
- agterlaat, mors, laat val of neersit nie.
- (2) Niemand mag in, op of by 'n openbare plek spoeg, urineer of ontlaas nie.

Inaseming, verskaffing of wegdoening van sekere stowwe verbode

10. (1) Behoudens die Wet op Dwelmmiddels en Dwelmsmokkalery, 1992 (Wet No. 140 van 1992), mag niemand die dampe van gom, 'n hegmiddel of vlugtige stof wat 'n bedwelmente of hallusinerende uitwerking het, inasem nie.
- (2) Niemand doen weg met die houer van 'n stof in subartikel (1) bedoel -
- (a) deur middel van die munisipale vullisverwyderingstelsel nie; of

- (b) deur dit in, op of by 'n openbare plek te los nie.
- (3) Behoudens die Wet op Dwelmmiddels en Dwelmsmokkelary, 1992, verskaf niemand, teen betaling of andersins, 'n stof in subartikel (1) bedoel aan enigiemand indien dit redelikerwys duidelik is dat die stof verkry word met die doel om daardie subartikel te oortree nie.

Storting van vullis, agterlaat of ophoping van sekere voorwerpe of stowwe in openbare plekke verbode

- 11. (1) Niemand stort, vergaar, of laat enige tuinvullis, motorwrak of onderdeel, bourommel, vullis of ander afval agter -
  - (a) in, op of by 'n openbare plek nie;
  - (b) behalwe op 'n plek deur die Munisipaliteit vir storting toegewys nie.
- (2) Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig enige voorwaarde deur die Munisipaliteit bepaal, plaas niemand, of laat toe dat iemand 'n voorwerp of stof in subartikel (1) bedoel vanaf 'n perseel waarvan die persoon die eienaar of okkupeerder is in, op of by 'n openbare plek plaas nie.

Verbode handeling met betrekking tot bome in openbare plekke

- 12. (1) Niemand mag -
  - (a) 'n boom in 'n openbare plek breek of beskadig nie; of
  - (b) so 'n boom merk of verf nie.
- (2) Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit, mag niemand -
  - (a) 'n advertensie op 'n boom in 'n openbare plek vertoon nie;
  - (b) 'n boom in 'n openbare plek afknot, top, snoei, afsaag of verwyder nie.

Vergader of versperring van strate verbode

- 13. Behoudens die Wet op die Reëling van Byeenkomste, 1993 (Wet No. 205 van 1993), mag niemand op só 'n manier in 'n straat vergader, sit, lê of stap, dat 'n versperring van die verkeer veroorsaak word of dat enigiemand anders wat die straat gebruik gestamp of verontrief word nie.

Verbodsbepalings met betrekking tot plekke van aanbidding

14. (1) Niemand mag onmiddellik voor, gedurende of na die samekoms, sonder goeie rede, in die onmiddellike nabyheid van 'n plek van aanbidding draal nie.
- (2) Niemand mag 'n lidmaat van 'n godsdienstige groep wat 'n samekoms bywoon of wat op pad is na of vertrek vanaf 'n plek van aanbidding treiter, hinder of vertraag nie.

Oorlas verbode

15. Niemand mag in, op of by 'n openbare plek -
- (a) onweloweglike, aanstootlike of onkuise taal gebruik nie.
  - (b) rommel of vullis aan die brand steek of verbrand nie;
  - (c) enigiets wat 'n aanstootlike rook afgee verbrand nie;
  - (d) 'n aanstootlike reuk veroorsaak nie;
  - (e) ander mense versteur deur te baklei, te skree of te argumenteer nie;
  - (f) buitensporige geraas veroorsaak deur -
    - (i) te sing nie;
    - (ii) musiekinstrumente te bespeel nie;
    - (iii) 'n engin te laat loop nie;
    - (iv) die gebruik van 'n luidspreker, radio, televisie of soortgelyke toestel nie; of
    - (v) dit op enige ander manier te maak nie.

Rusverstoring verbode

16. (1) Niemand mag die rus in 'n woongebied versteur deur buitensporige geraas te maak of deur luidrugtig te baklei, te skree of te argumenteer nie.
- (2) Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig enige voorwaarde wat die Munisipaliteit mag bepaal, mag niemand 'n klapper of enige ander vuurwerk wat 'n harde geraas maak afvuur nie.

Beheer van adverteer met klankversterkers

17. Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig enige voorwaarde wat die Munisipaliteit mag bepaal, mag niemand deur die gebruik van 'n klankversterker op 'n besigheidsperseel en op 'n manier dat dit van 'n openbare plek gehoor kan word -
- (a) musiek speel nie; of
  - (b) 'n mikrofoon of opname gebruik om enige lid van die publiek uit te nooi om die perseel binne te gaan of daar besigheid te doen nie.

Beheer oor werk bedel

18. Behalwe in 'n gebied deur die Munisipaliteit toegewys en gedurende tye deur die Munisipaliteit bepaal, mag niemand in of vanaf 'n openbare plek -
- (a) werk bedel nie; of
  - (b) op enige manier aan 'n lid van die publiek sy of haar bereidwilligheid om teen vergoeding werk te doen of 'n taak te verrig te kenne gee nie.

Beheer oor vertoon van onweloweglike beeldmateriaal

19. (1) Uitgesonderd in 'n aparte private lokaal, waartoe toegang alleen verkry kan word deur 'n deur waarop duidelik in drukskrif die woorde "Toegang slegs vir persone van 18 jaar en ouer" aangebring is en wat geleë is binne die betrokke sakeperseel, stal niemand wat sake doen in -
- (a) die verkoop, verhuring of vertoning van films; of
  - (b) die verkoop van publikasies,
- 'n film of publikasie uit waarvan die houer of buiteblad, na gelang van die geval, 'n tekening, prent, illustrasie, skildery, foto, beeld of kombinasie daarvan bevat wat seksuele gedrag uitbeeld nie.
- (2) Vir die doeleindes van subartikel (1) beteken -
- "film" -
- (a) enige reeks visuele beelde wat op enige stof, hetsy 'n film, magnetiese band, skyf of ander materiaal, opgeneem is op so 'n wyse dat daardie beelde deur gebruikmaking van daardie stof as 'n bewegende prent gesien kan word;

- (b) die klankbaan verbonde aan en 'n vertoonde illustrasie wat betrekking het op 'n film soos in paragraaf (a) omskryf;
- (c) 'n prent wat bestem is om deur middel van 'n meganiese, elektroniese of enige ander toestel vertoon te word;

“publikasie” –

- (a) 'n koerant, boek, tydskrif, pamflet, aanplakbiljet of ander drukwerk;
- (b) 'n geskrif of tikwerk wat op enige wyse gedupliseer is;
- (c) 'n tekening, prent, illustrasie of skildery;
- (d) 'n afdruk, foto, gravure of litografie;
- (e) 'n plaat, magnetiese band, klankbaan, behalwe 'n klankbaan verbonde aan 'n rolprent, of ander voorwerp waarin of waarop klank vir weergawe opgeneem is;
- (f) rekenaarprogrammatuur wat nie 'n film is nie;
- (g) die omslag of verpakking van 'n film;
- (h) 'n afbeelding, kerfwerk, standbeeld of model;
- (i) 'n boodskap of mededeling, met inbegrip van 'n visuele aanbieding wat op 'n verspreide netwerk geplaas word, waarby inbegrepe is, maar nie beperk is nie tot, die Internet; en

“seksuele gedrag” die vertoon van 'n geslagsorgaan, masturbasie, geslagsverkeer, wat anale geslagsverkeer insluit, die streling, of aanraking met enige voorwerp, van 'n geslagsorgaan, die penetrasie van 'n vagina of 'n anus met enige voorwerp, mondelinge genitale kontak, of mondelinge anale kontak.

- (3) Die bepaling van subartikel (1) is nie van toepassing op iemand bedoel in artikel 24(1) van die Wet op Films en Publikasies, 1996 (Wet No. 65 van 1996), wat die houer is van 'n lisensie om die besigheid van volwasse persele te bedryf, terwyl so iemand op sodanige persele besigheid doen nie.

Parkering van swaar voertuie, sleepwaens of karavane

20. Niemand parkeer –
- (a) 'n voertuig met 'n bruto massa van meer as 9000 kg, of 'n sleepwa met 'n bruto massa van meer as 1000 kg, vir langer as 2 uur; of
  - (b) 'n karavaan vir langer as 24 uur,
in 'n straat nie.

Verspreiding van strooibiljette gereguleer

21. Behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit, mag niemand –
- (a) 'n strooibiljet of soortgelyke advertensiestuk in of op enige voertuig wat in 'n openbare plek geparkeer is plaas of laat plaas nie; of
  - (b) in of op 'n openbare plek aan enigiemand 'n strooibiljet of soortgelyke advertensiestuk uitdeel of laat uitdeel nie.

Strafbepaling

22. (1) Iemand wat 'n bepaling van hierdie Verordening of 'n vereiste of voorwaarde daarkragtens oortree of versuim om daaraan te voldoen, is aan 'n misdryf skuldig.
- (2) Iemand wat skuldig bevind word aan 'n misdryf ingevolge subartikel (1) is strafbaar met 'n boete of met gevangenisstraf van hoogstens een jaar, of met beide 'n boete en met daardie gevangenisstraf.

Herroeping van wette en voorbehoude

23. (1) Die volgende wette word hierby herroep:
- ...
- ...
- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), verkry, toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

24. Hierdie Verordening heet die Verordening op Wetstoepassing, 20...

VERORDENING OP DIE BEHEER VAN STRAATHANDEL, 20... Verordening No. ..., 20...

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir die beheer oor straathandel in die Kamiesberg munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Kamiesberg munisipaliteit, soos volg:-

Woordomskrywing

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk beteken –

“**aangewese gebied**” ‘n gebied gelys in die Bylae waarbinne straathandel, behoudens hierdie Verordening, toegelaat word;

“**eiendom**”, met betrekking tot iemand wat sake doen as ‘n straathandelaar, enige artikel, houer, voertuig of struktuur wat gebruik word of bedoel is vir gebruik in verband met sodanige onderneming;

“**gemagtigde beampte**” ‘n beampte in diens van die Munisipaliteit wat deur die Munisipaliteit gemagtig is om hierdie Verordening uit te voer;

“**Munisipale Bestuurder**” die persoon aangestel ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No. 117 van 1998);

“**Munisipaliteit**” die Kamiesberg munisipaliteit;

“**openbare plek**” ook grond, ‘n park of oop ruimte, pad, straat, nagstraat of deurgang, brug, gebou of struktuur wat gewoonlik deur die publiek gebruik word, wat die eiendom van die Munisipaliteit is, of waarvan die beheer, tot die volle uitsluiting van die eienaar in die Munisipaliteit gevestig is, of waartoe die inwoners van die Munisipaliteit ‘n gemeenskaplike reg of toegang het;

“**sake doen**” die koop, verkoop of ruil van enige ware of om enige diens te lewer of aan te bied om dit te lewer;

“**soom**” daardie gedeelte van ‘n pad, straat, nagstraat of deurgang, met inbegrip van ‘n sypaadjie, wat ‘n openbare plek is of deel vorm van ‘n openbare plek, wat nie verbeter, gebou of bedoel is vir die gebruik van voertuie nie;

“**straathandelaar**” iemand wat sake doen in, op of vanaf ‘n openbare plek, maar nie ook iemand wat koerante verkoop nie, en het “**straathandel**” of enige soortgelyke woord ‘n ooreenstemmende betekenis.

Straathandel beperk

2. (1) Niemand doen sake as 'n straathandelaar –
  - (a) behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en ooreenkomstig die voorwaardes in die toestemming uiteengesit nie;
  - (b) indien hy of sy nie –
    - (i) 'n Suid-Afrikaanse burger is of permanente verblyfreg of 'n werkpermit van die immigrasie owerhede ontvang het nie; en
    - (ii) vaste eiendom in die regsgebied van die Munisipaliteit besit of vir 'n ander rede verplig is om dienstegelde en heffings aan die Munisipaliteit te betaal nie;
  - (c) buite 'n aangewese gebied nie; en
  - (d) gedurende enige ander tyd as die tye aangedui in hierdie Verordening nie.
- (2) Enigiemand wat sake doen as 'n straathandelaar, moet die skriftelike toestemming in subartikel (1)(a) genoem in sy of haar besit hê en dit op versoek aan 'n gemagtigde beampte toon.
- (3) Die Munisipaliteit kan skriftelik en onderworpe aan die voorwaardes wat hy mag bepaal, vir die duur van 'n spesifieke gebeurtenis, aan 'n persoon of groep persone, vrystelling van voldoening aan 'n spesifieke bepaling of al die bepalinge van subartikel (1) verleen.

Aansoek en uitreiking van skriftelike toestemming

3. (1) 'n Aansoek vir toestemming om sake te doen as 'n straathandelaar –
  - (a) word gerig aan die Munisipale Bestuurder;
  - (b) word gedoen in die vorm deur die Munisipaliteit bepaal; en
  - (c) gaan vergesel van die gelde deur die Munisipaliteit vasgestel, sowel as gelde vir dienste of strukture deur die Munisipaliteit by die aangewese gebied voorsien, indien van toepassing.
- (2) Die Munisipale Bestuurder oorweeg die aansoek en staan dit toe of keur dit af binne 30 dae na ontvangs van die aansoek.
- (3) Indien die aansoek slaag, reik die Munisipale Bestuurder sonder versuim die skriftelike toestemming uit waarin die voorwaardes onderworpe waaraan dit uitgereik word uiteengesit word.

- (4) Indien die aansoek nie slaag nie, laat weet die Munisipale Bestuurder die aansoeker sonder versuim dienooreenkomstig en gee in skrif redes vir sy of haar besluit.
- (5) Die bepalinge van artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet No. 32 van 2000), geld *mutatis mutandis* ten opsigte van 'n appèl teen 'n besluit van die Munisipale Bestuurder beoog in subartikel (4).

Duur, hernuwing, verval en terugtrekking van geskrewe toestemming

4. (1) 'n Geskrewe toestemming om sake te doen as 'n straathandelaar –
  - (a) word toegestaan vir 'n tydperk nie langer as 12 maande nie;
  - (b) word verleng vir 'n tydperk van 12 maande op 'n keer indien betaling van die gelde deur die Munisipaliteit vasgestel deur die straatverkoper gedoen word voor die einde van die aanvanklike tydperk van 12 maande of, na gelang van die geval, elke verdere tydperk van 12 maande;
  - (c) verval indien die gelde beoog in paragraaf (b) nie betyds betaal word nie.
- (2) Die Munisipaliteit kan sy toestemming aan iemand om as straathandelaar sake te doen terugtrek indien die straathandelaar –
  - (a) versuim om te voldoen aan of teenstrydig optree met enige voorwaarde uiteengesit in die toestemming;
  - (b) enige bepaling van hierdie Verordening of enige ander wet oortree of versuim om daaraan te voldoen;
  - (c) versuim om 'n wettige bevel of versoek deur 'n gemagtigde beampte gegee of gerig te gehoorsaam of daaraan te voldoen;
  - (d) die bepalinge van 'n teken of kennisgewing wat deur die Munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening vertoon word verontagsaam of oortree.

Aangewese gebiede en handelstye

5. (1) Die gebiede gelys in Deel 1 van die Bylae is aangewese gebiede waarbinne sake, behoudens die bepalinge van hierdie Verordening, deur straathandelaars gedoen mag word.
- (2) Niemand doen sake as 'n straathandelaar behalwe gedurende die tye 08:00 tot 18:00 op enige ander dag as 'n Sondag nie.

Algemene optrede van straathandelaars

6. Niemand wat sake doen as straathandelaar –

- (a) plaas sy of haar eiendom of ware in 'n publieke plek wat nie 'n aangewese gebied is nie;
- (b) laat toe nie dat sy of haar eiendom of ware meer ruimte beslaan as sy of haar toegewese perseel of stalletjie in 'n aangewese gebied gelys in Deel 2 van die Bylae nie, indien van toepassing;
- (c) plaas of stapel sy of haar eiendom of ware so dat dit 'n gevaar vir enigiemand of enige eiendom is, of dat dit waarskynlik enigiemand sal beseer of eiendom beskadig nie;
- (d) rig, sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die aangewese beamppte, enige struktuur wat bedoel is om skuiling te verskaf by die aangewese gebied op nie;
- (e) versper die toegang tot 'n brandkraan of gebied afgebaken vir die uitsluitlike gebruik van noodvoertuie of nooddienste nie;
- (f) los sy of haar eiendom of ware voor of na besigheidstye by die aangewese gebied, behalwe in 'n permanente struktuur deur die Munisipaliteit vir daardie doel voorsien nie;
- (g) laat na of versuim om sy of haar eiendom of ware te skuif wanneer aldus versoek deur 'n werknemer of agent van die Munisipaliteit of enige verskaffer van telekommunikasie- elektrisiteits- of ander dienste, sodat werk met betrekking tot 'n openbare plek of enige sodanige diens gedoen kan word nie;
- (h) heg in, op of by 'n openbare plek, enige voorwerp of ding aan 'n gebou, struktuur, plaveisel, boom, parkeermeter, lamppaal, elektriese paal, telefoonhokkie, posbus, padverkeersteken, heining, bank of ander straatmeubelstuk nie;
- (i) maak 'n oop vuur by die aangewese gebied of onder omstandighede waar dit iemand kan beseer of 'n gebou of voertuig beskadig nie;
- (j) verrig 'n handeling of hou brandstowwe in hoeveelhede aan strydig met die bepalings van enige wet rakende die voorkoming of bestryding van brande nie;
- (k) verontagsaam 'n redelike vereiste gestel deur 'n beamppte van die Munisipaliteit, wat met die voorkoming of bestryding van brande belas is, rakende sy of haar bedryf nie;
- (l) bêre sy of haar ware in 'n mangat, stormwaterpyp, busskuiling, openbare toilet of boom nie;

- (m) verkoop sy of haar ware deur 'n megafoon, radio of luidspreker te gebruik, of deur 'n aanhoudende geskree of gesing, op so 'n manier dat dit 'n oorlas of steuring kan veroorsaak nie;
- (n) verkoop enige eiendom of ware wat 'n gevaar of risiko vir die openbare gesondheid inhou nie.

Sindelikhed

7. (1) Iemand wat sake doen as 'n straathandelaar –
- (a) hou sy of haar eiendom of ware en die aangewese gebied in 'n skoon en higiëniese toestand;
  - (b) gooi die rommel wat deur sy of haar besigheid voortgebring word in enige houer, insluitende herwinnings- en stortingsvergaderplekke, wat deur die Munisipaliteit voorsien word en doen nie weg met rommel deur dit in 'n mangat, stormwaterpyp of enige ander plek wat nie bedoel is vir die storting van rommel, te gooi nie;
  - (c) maak seker dat die aangewese gebied vry is van rommel wanneer besigheid vir die dag afgehandel is;
  - (d) neem sodanige voorsorg as wat nodig mag wees of deur die Munisipaliteit vereis word om te voorkom dat enige vet, olie, vetterigheid of enige gevaarlike stof wat voortgebring mag word deur die bedryf van sy of haar besigheid, op 'n openbare plek mors en om te voorkom dat enige rook, damp, geur of geraas afkomstig van sy of haar bedrywighede 'n oorlas word.
- (2) Die Munisipaliteit –
- (a) voorsien houters by aangewese gebiede sodat die weggooi van rommel deur straathandelaars vergemaklik kan word;
  - (b) verseker dat houters by aangewese gebiede gereeld leeggemaak, skoongemaak en ontsmet word.

Versperring veroorsaak deur straathandel verbode

8. (1) Niemand doen sake as 'n straathandelaar op 'n plek waar dit –
- (a) toegang tot of die gebruik van 'n straatfasiliteit soos 'n bushalte, skuiling of toustaanlaan, vullisdrom of ander gerief wat bedoel is vir gebruik deur die publiek sal versper nie;
  - (b) die sigbaarheid van 'n vertoonvenster, kennisgewingbord of perseel versper nie;

- (c) toegang tot 'n gebou, outobank of toustaanlaan by so 'n outobank, voetgangeroorgang of voertuig versper nie;
- (d) minder as 2 meter ruimte vir voetgangergebruik op 'n sypaadjie laat nie, of op enige ander manier voetgangers se gebruik van 'n sypaadjie versper nie;
- (e) die sig van enige padgebruiker belemmer nie;
- (f) 'n versperring van 'n verkeerslaan veroorsaak nie;
- (g) toegang tot parkeerplekke of laaisones of ander geriewe vir motorverkeer beperk nie;
- (h) enige padverkeersteken of merk, kennisgewing of teken wat ingevolge hierdie Verordening of enige ander wet vertoon word of gemaak is verberg nie; of
- (i) op enige manier inbreuk maak op 'n voertuig wat langs so 'n plek geparkeer is nie.

Straathandel mag nie met bestaande besighede kompeteer nie

9. Niemand doen sake as 'n straathandelaar op 'n soom aanliggend tot 'n deel van 'n gebou waarin iemand besigheid, uitgesonderd die besigheid van afdelingswinkel, supermark of groothandelaar doen, en die ware of dienste wat die straathandelaar verkoop of lewer, van dieselfde aard of soortgelyk is aan die ware wat verkoop word of die dienste wat gelewer word deur die ander persoon nie.

Straathandel beperk tot toegewese persele of stalletjies in sekere aangewese gebiede

10. (1) Wanneer die Munisipale Bestuurder aan 'n aansoeker toestemming verleen om sake te doen as 'n straathandelaar, kan hy of sy 'n spesifieke afgebakende perseel of stalletjie in 'n aangewese gebied aan die aansoeker toeken, en geen ander persoon, uitgesonderd sy of haar assistent of werknemer, doen sake op of vanaf sodanige perseel of stalletjie nie.
- (2) 'n Straathandelaar aan wie 'n spesifieke perseel of stalletjie toegeken is –
- (a) doen sake alleen op of vanaf sodanige perseel of stalletjie;
  - (b) onderverhuur nie of dra nie aan enigiemand anders die reg om sake op of vanaf sodanige perseel of stalletjie te doen oor nie;
  - (c) moet in besit wees van bewys dat toestemming aan hom of haar verleen is om sake op of vanaf die betrokke perseel of stalletjie te doen en sodanige bewys op versoek aan 'n gemagtigde beampte toon.

- (3) Die aangewese gebiede waarbinne straathandel alleen vanaf 'n spesifieke afgebakende perseel of stalletjie gedoen mag word, word in Deel 2 van die Bylae gelys.

Straathandel verbode naby plekke van aanbidding, monumente en sekere geboue

- 11.** Niemand doen sake as 'n straathandelaar op 'n soom aanliggend aan –
- (a) die plek van aanbidding van enige geloof of denominasie nie;
  - (b) 'n historiese monument nie;
  - (c) 'n gebou wat vir openbare doeleindes gebruik word nie;
  - (d) 'n gebou wat uitsluitlik vir bewoningsdoeleindes gebruik word nie, indien –
    - (i) die eenaar, persoon in beheer of bewoner van enige deel van die gebou wat op die betrokke soom front, skriftelik teen sodanige handel beswaar by die Munisipaliteit aangeteken het; en
    - (ii) die feit dat sodanige beswaar aangeteken is, skriftelik deur die Munisipaliteit aan die betrokke straathandelaar bekend gemaak is.

Vertoon van tekens deur die Munisipaliteit

- 12.** Die Munisipaliteit kan enige teken of kennisgewing vertoon om gevolg te gee aan die bepalings van hierdie Verordening.

Straathandel vanaf beweegbare stalletjies

- 13.** Ondanks die bepalings van hierdie Verordening, kan die Munisipaliteit tenders toeken aan persone om vanaf beweegbare stalletjies sake te doen, onderworpe aan die voorwaardes deur die Munisipaliteit bepaal.

Verwydering en skut

- 14.** (1) 'n Gemagtigde beampte kan enige voorwerp, houer, voertuig of struktuur –
- (a) wat hy of sy redelikerwys vermoed gebruik word of gebruik is vir of in verband met straathandel; en
  - (b) wat hy of sy op 'n plek aantref waar straathandel beperk of verbode is ingevolge hierdie Verordening, en wat, na sy of haar oordeel, 'n oortreding van hierdie Verordening uitmaak,
- verwyder en skut.

- (2) 'n Gemagtigde beampte wat ingevolge hierdie Verordening optree –
  - (a) hou behoorlik rekord van alle eiendom aldus verwyder en deel die persoon oënskynlik in beheer van die eiendom (indien daar so iemand is), mee wat die prosedure is wat gevolg moet word om die eiendom weer op te eis en waar dit geskut sal word; en
  - (b) gee sonder versuim die eiendom by die skut in paragraaf (a) bedoel af.
- (3) Eiendom verwyder en geskut soos beoog in subartikel (1) –
  - (a) kan, indien dit bederfbaar is, binne 'n redelike tyd nadat dit geskut is, verkoop of vernietig word: Met dien verstande dat sodanige eiendom, behoudens subartikel (4), te eniger tyd voor die vernietiging of verkoop daarvan, teruggegee moet word by bewys van eienaarskap en: Met dien verstande voorts, dat die bederfbare goedere nog geskik is vir menslike gebruik;
  - (b) word, behoudens subartikel (4), indien dit nie-bederfbaar is nie, by bewys van eienaarskap, binne 1 maand vanaf die datum waarop dit geskut is, terugbesorg.
- (4) Die Munisipaliteit behou die betrokke eiendom totdat vir alle uitgawes betaal is, by gebrek waarna die eiendom by openbare verkoping, waarvan 14 dae kennis gegee is, van die hand gesit word: Met dien verstande dat waar die goedere waarop beslaggelê is, bederfbaar is, die gemagtigde beampte die tydperk van 14 dae in so 'n mate kan verkort, as wat hy of sy goeddink, of die bederfbare goedere vernietig, wat ookal die lonendste is.
- (5) Waar eiendom wat geskut is deur die Munisipaliteit verkoop word, word die opbrengs van die verkoping, min die redelike uitgawe deur die Munisipaliteit aangegaan in verband met die verwydering, skut of beskikking oor die eiendom, aan die persoon wat die eienaar van die eiendom was toe dit geskut is, betaal, maar indien die voormalige eienaar nie die genoemde opbrengs binne 3 maande vanaf die datum waarop die eiendom verkoop is, opeis nie, word die opbrengs aan die Munisipaliteit verbeur en in 'n spesiale fonds, deur die Munisipaliteit opgerig vir ontwikkeling van die informele sektor en sake wat daarmee in verband staan, inbetaal.
- (6) Die eienaar van eiendom wat verwyder, geskut, verkoop of vernietig word, soos beoog in hierdie artikel, is verantwoordelik vir alle uitgawes deur die Munisipaliteit aangegaan in verband met die verwydering, skut, verkoop of vernietiging van die eiendom.

Misdrywe**15. Enigiemand wat –**

- (a) 'n bepaling van hierdie Verordening oortree of nie daaraan voldoen nie;
- (b) 'n kennisgewing, teken of merk vertoon of opgerig ingevolge hierdie Verordening ignoreer, verontagsaam of nie gehoorsaam nie;
- (c) 'n goedkeuring of voorwaarde ingevolge hierdie Verordening verleen of opgelê, oortree of versuim om daaraan te voldoen;
- (d) 'n geskrewe wettige opdrag van die Munisipaliteit om sy of haar eiendom te skuif of te verwyder verontagsaam;
- (e) doelbewus valse of misleidende inligting aan 'n beampte of werknemer van die Munisipaliteit verstrekk; of
- (f) 'n beampte of werknemer van die Munisipaliteit dreig, teenstaan, dwarsboom of hinder in die uitoefening van sy of haar magte, pligte of werksaamhede kragtens hierdie Verordening,

is aan 'n misdryf skuldig.

Strafbepaling

- 16.** Iemand wat skuldig bevind word aan 'n misdryf kragtens hierdie Verordening, is strafbaar met 'n boete of gevangenisstraf van hoogstens 1 jaar of met beide 'n boete en daardie gevangenisstraf.

Middellike aanspreeklikheid van persone wat sake doen as straathandelaars

- 17.** (1) Wanneer die werknemer of assistent van iemand wat as straathandelaar sake doen, iets wat 'n misdryf ingevolge hierdie Verordening sou wees, doen of nalaat, word dit geag dat daardie persoon self die handeling verrig of die versuim begaan het, tensy hy of sy die hof oortuig dat hy of sy –
- (a) nóg die doen of late van die betrokke werknemer of assistent oogluikend toegelaat het, nóg dit veroorloof het; en
  - (b) alles redelik gedoen het om die doen of late te voorkom.
- (2) Die feit dat die straathandelaar beweer dat hy of sy instruksies uitgereik het waardeur 'n doen of late verbied word, is nie insigself afdoende bewys dat hy of sy alles redelik gedoen het om die doen of late te voorkom nie.

Middellike aanspreeklikheid van werknemers en assistente

18. Wanneer iemand wat sake doen as straathandelaar ingevolge artikel 17 aanspreeklik is vir 'n doen of late van 'n werknemer of assistent, is daardie werknemer of assistent ook aanspreeklik asof hy of sy die persoon is wat aldus sake doen.

Herroeping van wette en voorbehoude

19. (1) Die volgende wette word hierby herroep:

...
...

- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), verkry, toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

20. Hierdie Verordening heet die Verordening op die Beheer van Straathandel, 20:...

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir waterverskaffingsdienste vir die Kamiesberg munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Kamiesberg munisipaliteit, soos volg:-

INDELING VAN ARTIKELS

HOOFSTUK I

ALGEMENE BEPALINGS

DEEL 1

WOORDOMSKRYWING

1. Woordomskrywing

DEEL 2

VOORSIENING VAN WATERDIENSTE

2. Aansoek vir waterverskaffingsdienste
3. Spesiale ooreenkomste vir waterdienste

DEEL 3

TARIEWE EN HEFFINGS

4. Voorgeskrewe tariewe en heffings vir waterdienste
5. Vaste heffings vir waterdienste

DEEL 4

BETALING

6. Betaling van deposito
7. Betaling vir waterdienste wat voorsien word
- 7A. Betaling vir water deur middel van voorafbetaalde meters

DEEL 5

REKENINGS

8. Rekenings
9. Navrae of klagtes in verband met rekenings

10. Appélle teen beslissings van Munisipale Bestuurder omtrent navrae of klagtes
11. Agterstallige betalings
12. Ooreenkoms vir betaling van agterstallige bedrae in paaiemente

DEEL 6
BEËINDIGING, BEPERKING EN STAKING VAN
WATEROORSIENINGSDIENSTE

13. Beëindiging van ooreenkoms vir watervoorsieningsdienste
14. Beperking of staking van gelewerde watervoorsieningsdienste
15. Hervatting van watervoorsieningsdienste

DEEL 7
ALGEMEEN

16. Verantwoordelikheid om aan hierdie Verordening te voldoen
17. Vrystellings
18. Ongemagtigde gebruik van water
19. Verandering van doel waarvoor watervoorsieningsdienste gebruik word
20. Inmenging met watervoorsieningstelsel of saniteitsdienste
21. Verhindering van toegang tot watervoorsieningstelsel of saniteitsdienste
22. Kennisgewing en dokumente
23. Bevoegdheid om te beteken en voldoening aan kennisgewings
24. Bevoegdheid om te betree en inspeksie
25. Vals verklarings of inligting
26. Misdrywe
27. Beskikbaarheid van Verordening

HOOFSTUK II

WATERVERSKAFFINGSDIENSTE

DEEL 1
VERBINDING MET WATERVERSKAFFINGSTELSEL

28. Verskaffing van verbindingspyp
29. Ligging van verbindingspyp
30. Voorsiening van enkele wateraansluiting vir voorsiening aan meerdere verbruikers op dieselfde perseel
31. Interkoppeling tussen persele of waterinstallasies
32. Ontkoppeling van waterinstallasie van verbindingspyp

DEEL 2
KOMMUNALE WATERDIENSTE WERKE

33. Voorsiening van waterdienste werke vir watervoorsiening aan meerdere verbruikers

**DEEL 3
TYDELIKE VOORSIENING**

34. Watervoorsiening van 'n brandkraan

**DEEL 4
STANDAARDE EN ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING**

35. Hoeveelheid, kwaliteit en drukking
36. Algemene voorwaardes vir voorsiening

**DEEL 5
METING VAN WATERVOORSIENINGSDIENSTE**

37. Meting van hoeveelheid water voorsien
38. Hoeveelheid water voorsien aan verbruiker
38A. Voorafbetaalde water metings
39. Foutiewe meting
40. Spesiale meting
41. Geen vermindering van bedrag betaalbaar vir water wat gemors is nie
42. Aanpassing van hoeveelheid water voorsien deur defekte meetinstrument

**DEEL 6
INSTALLASIEWERKE**

43. Goedkeuring van installasiewerke
44. Voorsiening en instandhouding van waterinstallasies
45. Gebruik van pype en wateraanhegtings moet goedgekeur wees
46. Etikettering van eindpuntwateraanhegtings en toestelle moet goedgekeur word

**DEEL 7
WATERBESOEDELING, BEPERKING EN VERMORSENDE GEBRUIK
VAN WATER**

47. Eienaar moet besoedeling van water voorkom
48. Waterbeperkings
49. Mors van water onwettig

**DEEL 8
WATEROUDIT**

50. Wateroudit

**DEEL 9
ALGEMEEN**

51. Kennisgewing van boorgate

HOOFSTUK I

ALGEMENE BEPALINGS

DEEL 1 WOORDOMSKRYWING

Woordoms krywing

1. (1) In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken -

“**aansluitingspunt**” die punt waar ‘n dreineringsinstallasie aansluit by die aansluitingsriool;

“**aansluitingsriool**” ‘n pyp wat aan die Munisipaliteit behoort en geïnstalleer is vir die doel om rioolvuil te gelei van ‘n dreineringsinstallasie op ‘n perseel na ‘n riool buite die grense van daardie perseel of binne ‘n serwituu gebied of ‘n gebied onderworpe aan ‘n vergunning van weg of deur ooreenkoms;

“**afloopwater**” gebruikte water wat nie besoedel is deur grondwater of nywerheidsuitvloei sel nie, maar nie ook stormwater nie;

“**bepaalde hoeveelheid waterverskaffingstelsel**” ‘n waterinstallasie wat ‘n bepaalde hoeveelheid water aan ‘n verbruiker per dag lewer;

“**besoedeling**” die invoer van enige bestanddeel in die watervoorsieningstelsel, ‘n waterinstallasie of waterbron wat direk of indirek die fisiese-, chemiese- of biologiese eienskappe van die water daarin mag verander, sodat dit –

- (a) minder geskik is vir enige voordelige doel waarvoor dit redelikerwys bestem kon wees om gebruik te word; of
- (b) skadelik of potensieel skadelik is –
  - (i) vir die welstand, gesondheid of veiligheid van mense;
  - (ii) vir akwatiese of nie-akwatiese organismes;

“**bewoningseenheid**” met betrekking tot ‘n perseel, ‘n gebou of gedeelte van ‘n gebou wat bewoon of gebruik word of wat bedoel is vir bewoning of gebruik vir enige doel;

“**boorgat**” ‘n gat in die grond gemaak om water op te spoor, te onttrek of ondergrondse water te gebruik en ook ‘n fontein;

“**Bouregulasies**” die Nasionale Bouregulasies gemaak kragtens die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet No. 103 van 1977);

“**brandkraan**” ‘n installasie wat drinkbare water alleen vir doeleindes van brandbestryding gelei;

“**dienspyp**” ‘n pyp wat deel is van ‘n waterinstallasie wat deur die eienaar of okkupeerder voorsien en geïnstalleer is op ‘n perseel en wat verbind is of verbind gaan word aan ‘n verbindingspyp om die waterinstallasie op die perseel te bedien;

“**eienaar**” –

- (a) die persoon in wie regtens die titel van die perseel van tyd tot tyd gevestig is;
- (b) waar die persoon in wie die titel van die perseel regtens vestig insolvent of dood is, of vir watter rede ookal regsonbevoegd is, die persoon in wie die administrasie en beheer van die perseel gevestig is as kurator, trustee, eksekuteur, administrator, geregtelike bestuurder, likwidateur of ander regsvertegenwoordiger;
- (c) waar die Munisipaliteit nie kan bepaal wie sodanige persoon is nie, iemand wat geregtig is op die voordeel van gebruik van die perseel of ‘n gebou of geboue daarop;
- (d) waar ‘n huurooreenkoms vir 30 jaar of langer aangegaan is, die huurder van die perseel;
- (e) ten opsigte van –
  - (i) ‘n stuk grond aangetoon op ‘n deeltitelplan geregistreer kragtens die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet No. 95 van 1986), die ontwikkelaar of regspersoon ten opsigte van die gemeenskaplike eiendom; of
  - (ii) ‘n deel soos bedoel in die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet No. 95 van 1986), die persoon in wie se naam die deel geregistreer kragtens ‘n deeltitelakte en ook so ‘n persoon se wettig aangestelde agent;

“**eindpuntwatersluitstuk**” ‘n watersluitstuk by die uitlaat van ‘n waterinstallasie wat die loslating van water van die waterinstallasie beheer;

“**gemagtigde agent**” iemand deur die Munisipaliteit gemagtig om enige handeling of werksaamheid te verrig, bevoegdheid uit te oefen of plig na te kom ooreenkomstig hierdie Verordening;

“**genoegsaam**” genoegsaam volgens die oordeel van die Munisipaliteit;

“**gewone huishoudelike uitvloei**sel” huishoudelike uitvloei sel met die voorgeskrewe konsentraateienskappe met betrekking tot chemiese suurstofvereistes en stolbare vastestowwe soos vereis word van rioolvuil afvloei sel van ‘n huishoudelike perseel binne die regsgebied van die Munisipaliteit, maar nie nywerheidsuitvloei sel nie;

“**goedgekeur**” goedgekeur deur ‘n gemagtigde beampte;

“**hoofaansluiting**” ‘n pyp, anders as ‘n verbindingspyp, wat in die Munisipaliteit vestig en gebruik word om water na ‘n verbruiker te gelei;

“**installasiewerk**” werk ten opsigte van die bou van of aan ‘n waterinstallasie;

“**kommunale waterdienste werk**” ‘n verbruikersaansluiting waardeur waterdienste aan meer as een persoon voorsien word;

“**meetinstrument**” ‘n metode, prosedure, proses, instrument, apparaat of installasie wat dit moontlik maak om die kwantiteit van waterdienste wat gelewer word te bepaal en ook ‘n metode, prosedure of proses waardeur kwantiteit gemeet of veronderstel word;

“**meter**” ‘n watermeter soos omskryf in die regulasies uitgevaardig kragtens die Wet op Handelsmetrologie , 1973 (Wet No. 77 van 1973), of, in die geval van ‘n watermeter groter as 100 mm, ‘n instrument wat die water wat deur dit vloei meet wat insluit maar nie beperk is nie tot voorbetaalings water meters;

“**Munisipale Bestuurder**” die persoon aangestel ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No. 117 van 1998);

“**Munisipaliteit**” die Kamiesberg Munisipaliteit of, na gelang van die geval, sy gevolmagtigde agent, wat die waterdiensowerheid is soos bedoel in die Wet;

“**noodtoestand**” ‘n situasie wat ‘n gevaar of potensiële gevaar vir lewe, gesondheid, die omgewing of eiendom inhou;

“**nywerheidsuitvloei sel**” uitvloei sel afkomstig van nywerheidsgebruik van water en ook uitvloei sel anders dan gewone huishoudelike uitvloei sel of stormwater;

“**okkupeerder**” die persoon wat ‘n perseel of gedeelte daarvan okkupeer, ongeag die titel van sy of haar okkupasie;

“**omgewingskoste**” die volle koste van alle stappe wat nodig is om die omgewing tot die toestand waarin dit was voordat die skadeveroorsoekende insident plaasgevind het, te herstel;

“**openbare kennisgewing**” ‘n kennisgewing in die *Provinsiale Koerant*, en, waar prakties moontlik, in ‘n dagblad in minstens twee van die amptelike tale wat algemeen in die Provinsie of gebied gebruik word en, waar moontlik, word die kennisgewing in ‘n dagblad wat oorwegend verskyn in die taal van die kennisgewing geplaas;

“**openbare water**” ‘n rivier, waterweg, baai, strandmeer, die see en enige ander water wat die publiek geregtig is om te gebruik of die waartoe die publiek reg van toegang het;

“**perseel**” ‘n stuk grond waarvan die buite oppervlakte grense aangetoon word op –

- (a) ‘n algemene plan of diagram geregistreer kragtens die Opmetingswet, 1997 (Wet No. 8 van 1997), of kragtens die Akteswet, 1937 (Wet No. 47 van 1937);
- (b) ‘n deeltitelplan geregistreer kragtens die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet No. 95 van 1986); of
- (c) ‘n register deur ‘n stamowerheid bygehou;

“**persoon**” ‘n natuurlike persoon, plaaslike regeringsliggaam of soortgelyke gesag, ‘n maatskappy ingelyf onder enige wet, ‘n liggaam van persone hetsy ingelyf of nie, ‘n statutêre liggaam, openbare diensliggaam, vrywillige vereniging of trust;

“**rioleringsinstallasie**” ‘n sisteem op ‘n perseel wat in die eenaar van die perseel vestig en wat gebruik word of bedoel is om gebruik te word met betrekking tot die ontvangs, stoor, behandeling of afvoer van rioolvuil op daardie perseel na die aansluitingspunt en ook rirole, toebehore, hulpmiddels, septiese tenks, opgaartenks, pitlatrines en private installasies wat deel uitmaak van of bykomstig tot sodanige sisteme is;

“**rioleringsstelsel**” die strukture, pype, kleppe, pompe, meters of ander apparaat gebruik by die vloei deur die rioolretikulasiesisteme en verwerking by ‘n rioolvuilbehandelingsaanleg wat deur die Munisipaliteit beheer word en deur die Munisipaliteit gebruik kan word met betrekking tot die afvoer van rioolvuil en ook seeuitvloeiels;

“**rioleringswerk**” ook ‘n riool, sanitêre toebehore, watervoorsieningsapparaat, ‘n afval- of ander pyp of ‘n werk wat in verband staan met die uitskeiding van vloeistowwe of vaste stowwe in ‘n riool of straatriool, of wat andersins in verband staan met die dreinerings van ‘n perseel;

“riool” daardie deel van die rioleringsinstallsie wat rioolvuil binne ‘n perseel afvoer;

“rioolvuil” afloopwater, nywerheidsuitvloei, gewone huishoudelike uitvloei en ander vloeibare afval, afsonderlik of gesamentlik, maar nie stormwater nie;

“saniteitsdienste” ook water vir nywerheidsdoeleindes en die afvoer van nywerheidsuitvloei, en het die woord verder die betekenis daaraan toegeken in die Wet;

“stormwater” water afkomstig van natuurlike neerslag of samevloei en ook reënwater, ondergrondse water of fonteinwater;

“straatriool” ‘n pyp of geleiding wat aan die Munisipaliteit behoort of in die Munisipaliteit gevestig is en wat vir die geleiding van rioolvuil van die aansluitingsriool gebruik kan word, maar nie ook ‘n riool soos omskryf nie;

“tariefmonster” ‘n monster geneem ooreenkomstig artikel 74;

“toestel” ‘n struktuur, kamer, tenk, slot, meter of maat kragtens hierdie Verordening opgerig of geïnstalleer;

“uitvloei” vloeistof van watter aard ookal, of dit nou stowwe in suspensie of opgeloste vorm bevat of nie;

“verbindingspyp” ‘n pyp wat aan die Munisipaliteit behoort en geïnstalleer is vir die doel om water van ‘n hoofaansluiting na ‘n waterinstallasie te gelei en ook ‘n “kommunikasiepyp” waarna in SABS 0252, Deel I verwys word;

“verbruiker” –

- (a) ‘n okkupeerder van ‘n perseel waarvoor of waarop die Munisipaliteit ooreengekom het om waterdienste te voorsien of werklik waterdienste voorsien, of as daar nie ‘n okkupeerder is nie, enigiemand wat ‘n lopende ooreenkoms met die Munisipaliteit aangegaan het om waterdienste aan of op die perseel te voorsien, of, as daar nie so iemand is nie, die eienaar van die perseel: Met dien verstande dat waar waterdienste deur ‘n enkelaansluiting aan meerdere okkupeerders voorsien word, die okkupeerder of persoon met wie die Munisipaliteit ooreengekom het om ‘n waterdiens te voorsien; of
- (b) iemand wat toegang tot waterdienste deur ‘n kommunale waterdienste werk voorsien verkry;

“**vloedvlak (1 in 50 jaar)**” die vlak wat vloedwater, veroorsaak deur ‘n storm wat een keer in 50 jaar voorkom, bereik;

“**vloedvlakte (1 in 50 jaar)**” die gebied wat deur vloedwater van ‘n storm wat een keer in 50 jaar voorkom, oorspoel word;

“**voorgeskrewe tarief of heffing**” ‘n heffing deur die Munisipaliteit voorgeskryf;

“**wateraanhegting**” ‘n komponent van ‘n waterinstallasie, wat nie ‘n pyp is waardeur water vloei of waarin dit opgeberg word nie;

“**waterdienste**” waterdienste soos in die Wet omskryf en ook water vir nywerheidsdoeleindes en die afvoer van nywerheidsuitvloei;

“**waterinstallasie**” die pype en wateraanhegtings wat op ‘n perseel is en gevestig is in die eiendom van die perseel en gebruik word of bedoel is om gebruik te word in verband met die verbruik van water op die perseel, en ook ‘n pyp en wateraanhegting geleë buite die grense van die perseel, wat of aansluit by die verbindingspyp wat aan die perseel verbonde is, of gelê is met die toestemming van die Munisipaliteit;

“**waterverskaffingsdienste**” waterverskaffingsdienste soos in die Wet omskryf en, vir doeleindes van hierdie Verordening, ook water vir nywerheidsdoeleindes en die afvoer van nywerheidsuitvloei;

“**watervoorsieningsstelsel**” die strukture, watergeleidingspype, kleppe, pompe, meters of ander toebehore wat daarmee verband hou, wat in die Munisipaliteit vestig en gebruik word of bedoel is om gebruik te word deur die Munisipaliteit in verband met die voorsiening van water en ook enige deel van die stelsel;

“**werksdag**” ‘n dag wat nie ‘n Saterdag, Sondag of openbare vakansiedag is nie;

“**Wet**” die Wet op Waterdienste, 1997 (Wet No. 108 van 1997), soos van tyd tot tyd gewysig.

- (2) Behoudens subartikel (1), het ‘n woord of uitdrukking wat in hierdie Verordening gebruik word en waaraan ‘n betekenis –
- (a) in die Wet toegeken is, daardie betekenis; en
  - (b) in die Wet op Nasionale Bouregulasies en Boustandaarde, 1977 (Wet No. 103 van 1977), en die Bouregulasies kragtens daardie Wet uitgevaardig toegeken is, vir doeleindes van Hoofstuk III, daardie betekenis, behalwe waar die samehang anders aandui.

- (3) 'n Verwysing in Hoofstuk I van hierdie Verordening na waterdienste of dienste, word uitgelê as 'n verwysing na watervoorsieningsdienste of saniteitsdienste, afhangende van die dienste waarop dit betrekking het.

DEEL 2 VOORSIENING VAN WATERDIENSTE

Aansoek vir waterdienste

2. (1) Niemand verkry toegang tot waterdienste van die voorsieningstelsel, rioleringsstelsel of deur enige ander reinigingsdiens tensy hy of sy nie by die Munisipaliteit op die voorgeskrewe vorm vir die diens vir 'n spesifieke doel aansoek gedoen het en die aansoek toegestaan is nie.
- (2) Waar 'n perseel of persoon (hierna die "verbruiker" genoem) voorsien word van waterdienste, word dit geag dat 'n ooreenkoms in subartikel (1) beoog, bestaan.
- (3) By die aansoek deur 'n verbruiker vir die voorsiening van waterdienste, verwittig die Munisipaliteit die verbruiker van die verskillende vlakke van dienste wat beskikbaar is en die tariewe of gelde verbonde aan elkeen van die vlakke.
- (4) 'n Verbruiker kies die vlak van diens wat aan hom of haar voorsien moet word.
- (5) 'n Verbruiker kan te eniger tyd aansoek doen om die vlak van diens wat gekies is kragtens die ooreenkoms te wysig: Met dien verstande dat die betrokke diens beskikbaar moet wees en dat koste en uitgawe wat verband hou met die verandering van die vlak deur die verbruiker betaalbaar is.
- (6) 'n Aansoek waartoe die Munisipaliteit ingestem het, beliggaam 'n ooreenkoms tussen die Munisipaliteit en die aansoeker en word van krag op die datum bepaal of gestipuleer in die ooreenkoms.
- (7) 'n Verbruiker is verantwoordelik vir betaling van al die voorgeskrewe tariewe of heffings ten opsigte van waterdienste aan hom of haar gelewer, tot tyd en wyl die ooreenkoms beëindig is ooreenkomstig hierdie Verordening of totdat alle uitstaande betalings gemaak is.
- (8) (a) Met die voorbereiding van 'n aansoekvorm vir lewering van waterdienste, moet die Munisipaliteit verseker dat die dokument en interaksie met die eenaar, verbruiker of enigeen wat aansoek doen deur die eenaar, verbruiker of ander persoon verstaan word.
- (b) Waar iemand ongeletterd of aan 'n soortgelyke gebrek onderworpe is, moet die Munisipaliteit redelike maatreëls tref om

te verseker dat daardie persoon bewus is van die inhoud van die aansoekvorm en dit verstaan.

- (9) 'n Aansoekvorm maak voorsiening vir –
- (a) 'n sertifikaat deur 'n gevolgmagtigde agent dat die aansoeker bewus is van en die inhoud van die vorm verstaan;
  - (b) aanvaarding deur die verbruiker van die bepalings van hierdie Verordening en volle verantwoordelikheid vir die koste van waterdienste gelewer totdat die ooreenkoms beëindig word of totdat enige uitstaande betalings gemaak is;
  - (c) die naam van die verbruiker;
  - (d) die adres of standplaasnommer van die perseel aan of waarop waterdienste gelewer moet word of die gemeenskaplike waterdiensstewerk waar waterdienste gebruik sal word;
  - (e) die adres waarheen rekenings gestuur moet word;
  - (f) die bron van inkomste van die aansoeker;
  - (g) die naam en adres van die aansoeker se werkgewer, waar van toepassing;
  - (h) die doel waarvoor die water gebruik sal word indien water voorsien word; en
  - (i) die ooreengekome datum waarop die voorsiening van waterdienste sal begin.
- (10) Waterdienste gelewer aan 'n verbruiker is onderhewig aan die bepalings van hierdie Verordening en die voorwaardes van die betrokke ooreenkoms.
- (11) Indien die Munisipaliteit 'n aansoek om waterdienste van die hand wys omdat dit nie vir hom moontlik is om die waterdienste te voorsien op die datum wat versoek word vir die voorsiening daarvan of dit gladnie kan voorsien nie, verwittig die Munisipaliteit die verbruiker van sodanige weiering of onvermoë, die redes daarvoor en, indien van toepassing, wanneer die Munisipaliteit in 'n posisie sal wees om sodanige waterdienste te voorsien.

Spesiale ooreenkomste vir waterdienste

3. Die Munisipaliteit kan 'n spesiale ooreenkoms aangaan vir die lewering van waterdienste aan –
  - (a) 'n aansoeker binne sy regsgebied, indien die dienste waarvoor aansoek gedoen word die invoeging van voorwaardes wat nie in die voorgeskrewe vorm vervat word nie, noodsaak; en
  - (b) 'n aansoeker buite sy regsgebied, indien sodanige aansoek deur die munisipaliteit in wie se regsgebied die perseel geleë is, die aansoek goedgekeur het.

DEEL 3 TARIEWE EN HEFFINGS

Voorgeskrewe tariewe en heffings vir waterdienste

4. Alle tariewe en heffings betaalbaar ten opsigte van waterdienste deur die Munisipaliteit kragtens hierdie Verordening voorsien, insluitende, maar nie beperk tot die betaling van aansluitingsheffings, vaste heffings of enige bykomende heffings of rente ten opsigte van versuim om sodanige tariewe of heffings op die bepaalde datum te betaal nie, word deur die Munisipaliteit vasgestel ooreenkomstig –
  - (a) 'n tariefbeleid;
  - (b) 'n verordening daaromtrent, indien enige; en
  - (c) regulasies kragtens artikel 10 van die Wet, indien enige.

Vaste heffings vir waterdienste

5. (1) Die Munisipaliteit kan, bykomend tot tariewe of heffings vir waterdienste werklik voorsien, 'n maandelikse vaste heffing, 'n jaarlikse vaste heffing of 'n eenmalige vaste heffing maak ten opsigte van die voorsiening van waterdienste ooreenkomstig –
  - (a) 'n tariefbeleid;
  - (b) 'n verordening daaromtrent, indien enige; en
  - (c) regulasies kragtens artikel 10 van die Wet, indien enige.
- (2) Waar 'n vaste heffing kragtens subartikel (1) gemaak word, is dit betaalbaar deur elke eienaar of verbruiker ten opsigte van waterdienste aan hom of haar voorsien, ongeag of waterdienste deur hom of haar gebruik word of nie.

DEEL 4
BETALING**Betaling van deposito**

6. (1) Behalwe in die geval waar 'n vooruitbetalingsmeetinstrument deur die Munisipaliteit gebruik word, deponeer elke verbruiker by aansoek vir die voorsiening van waterdienste en alvorens sodanige waterdienste deur die Munisipaliteit voorsien word, 'n bedrag geld gelyk aan die geskatte heffing vir 'n gemiddelde maand se waterdienste soos deur die Munisipaliteit bepaal.
- (2) Die Munisipaliteit kan van 'n verbruiker aan wie dienste voorsien word en van wie, vir watter rede ookal, nie vroeër vereis is om 'n deposito te betaal nie, vereis om op versoek, binne 'n bepaalde tyd, 'n deposito te betaal.
- (3) Die Munisipaliteit kan van tyd tot tyd die bedrag deur 'n verbruiker kragtens subartikel (1) gedeponeer hersien, en na aanleiding van die hersiening –
- (a) vereis dat 'n bykomende bedrag deur die verbruiker gedeponeer word; of
- (b) sodanige bedrag aan die verbruiker terugbetaal as wat deur die Munisipaliteit in oorskryding van die hersiene deposito gehou word.
- (4) Behoudens subartikel (5), word 'n bedrag wat by die Munisipaliteit gedeponeer is kragtens subartikels (1) of (2) nie geag betaling of gedeeltelike betaling van 'n rekening uitstaande vir waterdienste gelewer te wees nie.
- (5) Indien daar by die beëindiging van die ooreenkoms vir voorsiening van waterdienste, 'n bedrag aan die Munisipaliteit uitstaande is ten opsigte van waterdienste gelewer aan die verbruiker, kan die Munisipaliteit die deposito aanwend vir betaling of gedeeltelike betaling van die uitstaande bedrag en die balans, as daar is, aan die verbruiker terugbetaal.
- (6) Geen rente is betaalbaar op 'n bedrag wat deur die Munisipaliteit gehou word kragtens hierdie artikel nie.

- (7) 'n Ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste kan 'n voorwaarde bevat dat 'n deposito aan die Munisipaliteit verbeur sal word indien dit nie opgeëis is binne twaalf maande na beëindiging van die ooreenkoms nie.

Betaling vir waterdienste wat voorsien word

7. (1) Die verbruiker betaal vir waterdienste deur die Munisipaliteit voorsien teen die voorgeskrewe tarief of heffing ooreenkomstig artikel 4 en 5 vir die spesifieke kategorie waterdiens neergelê.
- (2) 'n Verbruiker is verantwoordelik vir betaling van alle waterdienste wat aan hom of haar voorsien is, vanaf die datum van die ooreenkoms tot die datum van beëindiging daarvan.
- (3) Die Munisipaliteit kan 'n skatting maak van waterdienste voorsien ten opsigte van 'n tydperk of tydperke binne die tussenpose tussen opeenvolgende meetings en kan 'n rekening aan die verbruiker lewer vir skattings van dienste op hierdie manier gemaak.
- (4) Indien 'n verbruiker watervoorsieningsdienste vir 'n ander gebruikskategorie as waarvoor dit deur die Munisipaliteit voorsien word kragtens 'n ooreenkoms gebruik en gevolglik teen 'n laer tarief as die tarief wat heffing moes wees aangeslaan word, kan die Munisipaliteit die bedrag wat heffing word aanpas om in ooreenstemming te wees met die tarief wat heffing behoort te gewees het en die gewysigde tariewe en heffings van die verbruiker verhaal.
- (5) Indien wysigings aan die voorgeskrewe tariewe of heffings vir waterdienste voorsien in werking tree op 'n datum tussen metings word, om 'n rekening ten opsigte van die tariewe en heffings te kan uitreik –
- (a) dit geag dat dieselfde hoeveelheid waterdienste voorsien is in elke tydperk van vier-en-twintig uur gedurende die tussenpose tussen metings; en
- (b) 'n vaste heffing, bereken op 'n *pro rata*-basis in ooreenstemming met die heffing wat onmiddellik voor die wysiging en gewysigde heffing gegeld het gemaak.
- (6) (a) 'n Verbruiker betaal sy of haar rekening by die kantoor van die Munisipaliteit, of die kantoor van die goedgekeurde agent van die Munisipaliteit, na gelang van die geval.
- (b) 'n Verbruiker bly verantwoordelik vir betaling wat nie by die Munisipaliteit, gevolgmagtigde agent of goedgekeurde agent betaal is nie.
- (7) Die Munisipaliteit moet 'n verbruiker inlig wie die goedgekeurde agente vir betaling van rekenings is, indien van toepassing.

Betaling in verband met voorafbetaalde meters

- 7A Wanneer 'n verbruiker van water voorsien word, deur middel van 'n voorafbetaalde meter, geld die volgende vereistes saam met artikel 6 en 7:
- (a) geen terugbetaling van die bedrag aangebied vir die aankoop van waterkrediet sal gegee word by die punt van verkope, na die inisiasie van die proses waarby die voorafbetaalde meter koepon geproduseer word nie; en
  - (b) wanneer 'n verbruiker enige perseel waar 'n voorafbetaalde meter geïnstalleer is ontruim, sal geen terugbetaling vir die krediet wat oor is in die meter aan die verbruiker gemaak word nie; en
  - (c) die Munisipale Bestuur sal nie aanspreeklik gehou word vir die verskaffing van krediet in 'n voorafbetaalde meter wat verlore is as gevolg van die torring met, of die verkeerde gebruik or misbruik van 'n voorafbetaalde meter en/of koepon.

**DEEL 5
REKENINGS****Rekenings**

8. (1) Rekenings word maandeliks by die adres wat laaste by die Munisipaliteit opgegee is gelewer aan verbruikers vir die bedrag verskuldig en betaalbaar.
- (2) Indien die Munisipaliteit versuim om 'n rekening te lewer, word 'n verbruiker nie kwytskeld van die verpligting om 'n bedrag wat verskuldig en betaalbaar is te betaal nie.
- (3) 'n Rekening aan 'n verbruiker gelewer vir waterdienste voorsien, word betaal nie later nie as die laaste datum vir betaling soos op die rekening aangetoon, welke datum minstens een-en-twintig dae na die datum van die rekening moet wees.
- (4) Indien 'n rekening na die datum in subartikel (3) genoem betaal word, betaal die verbruiker 'n laatbetalingsheffing of rente, soos voorgeskryf, aan die Munisipaliteit.
- (5) Rekenings –
- (a) toon –
    - (i) die verbruik of geskatte verbruik of veronderstelde verbruik soos vasgestel vir die metings- of verbruikstydperk;
    - (ii) die metings- of verbruikstydperk;

- (iii) die toepaslike tarief;
  - (iv) die bedrag verskuldig ooreenkomstig die werklike-, geskatte- of veronderstelde verbruik;
  - (v) die bedrag verskuldig vir enige ander dienste deur die Munisipaliteit gelewer;
  - (vi) die agterstallige bedrag, as daar is;
  - (vii) die rente betaalbaar op agterstallige bedrae, as daar is;
  - (viii) die laaste datum vir betaling;
  - (ix) die metodes, plekke of goedgekeurde agente waar betaling gemaak kan word; en
- (b) meld dat –
- (i) die verbruiker 'n ooreenkoms, voor die laaste datum vir betaling, met die Munisipaliteit kan aangaan om die agterstallige bedrag in paaiemente te vereffen, indien die verbruiker nie in staat is om die volle bedrag verskuldig en betaalbaar te betaal nie;
  - (ii) die Munisipaliteit die waterdienste na 'n finale aanskrywing aan die verbruiker gestuur is en geen sodanige ooreenkoms aangegaan is nie sal beperk;
  - (iii) die verbruiker wat in versuim is se naam gelys kan word by 'n kredietburo of enige ander soortgelyke liggaam as wanbetaler;
  - (iv) die rekening aan 'n skuldinvorderaar oorhandig kan word vir invordering;
  - (v) regstappe ingestel kan word teen 'n verbruiker vir die verhaal van 'n bedrag wat 60 dae agterstallig is;
  - (vi) indien van toepassing, bewys van registrasie as 'n behoeftige verbruiker ooreenkomstig die Munisipaliteit se beleid rakende behoeftiges voor die laaste datum vir betaling ingelewer moet word; en
  - (vii) 'n behoeftige verbruiker alleen op basiese waterdienste geregtig is en dat 'n behoeftige verbruiker verantwoordelik is vir betaling van waterdienste wat in

oorskryding van die hoeveelheid van basiese waterdienste gebruik word.

Navrae en klagtes in verband met rekenings

9. (1) 'n Verbruiker kan 'n navraag of klagte ten opsigte van die akkuraatheid van die bedrag uitstaande en verskuldig volgens 'n rekening aan hom of haar gelewer indien.
- (2) 'n Navraag of klagte word by die Munisipale Bestuurder ingedien voor of op die datum waarop betaling van die rekening gedoen moet word, of so gou redelik moontlik daarna.
- (3) Waar 'n navraag of klagte ingedien word na die datum waarop betaling van die rekening waarvoor navraag gedoen of gekla word verskuldig geword het, word die navraag of klagte vergesel van minstens 'n bedrag gelyk aan die gemiddelde bedrag verskuldig en betaalbaar gedurende die vorige drie maande.
- (4) Die Munisipale Bestuurder registreer die navraag of klagte en verstrekk 'n verwysingsnommer aan die verbruiker.
- (5) Die Munisipale Bestuurder –
- (a) ondersoek of laat die navraag of klagte binne 14 dae nadat die navraag of klagte geregistreer is ondersoek; en
- (b) lig die verbruiker, binne 30 dae nadat die navraag of klagte geregistreer is, skriftelik in oor sy of haar bevinding en, indien die navraag of klagte van die hand gewys is, oor die redes vir sy of haar bevinding.

Appelle teen bevindings van Munisipale Bestuurder omtrent navrae of klagtes

10. (1) 'n Verbruiker kan by die Munisipaliteit skriftelik teen 'n bevinding van die Munisipale Bestuurder bedoel in artikel 9 appél aanteken.
- (2) 'n Appél kragtens subartikel (1) word skriftelik by die Munisipaliteit ingedien binne 21 dae nadat die verbruiker bewus geword het van die bevinding in artikel 9 genoem en –
- (a) sit die redes vir die appél uiteen;
- (b) gaan vergesel van 'n deposito vasgestel vir die toets van 'n meetinstrument, indien van toepassing.
- (3) Die Munisipaliteit kan by appél deur 'n verbruiker, hom of haar versoek om die volle bedrag verskuldig en betaalbaar ooreenkomstig die rekening waarteen geappelleer word te betaal, hangende die uitslag van die appél.

- (4) Die verbruiker is verantwoordelik vir alle ander bedrae, behalwe dit waarteen geappelleer word, wat gedurende beregting van die appél verskuldig en betaalbaar word.
- (5) 'n Appél moet deur die Munisipaliteit bereg word binne 21 dae nadat dit aangeteken is en die verbruiker moet sonder versuim skriftelik van die uitslag verwittig word.
- (6) Die bevinding van die Munisipaliteit is finaal en die verbruiker moet enige bedrag verskuldig en betaalbaar kragtens die bevinding binne 14 dae nadat hy of sy van die uitslag van die appél verwittig is, betaal.
- (7) Die Munisipaliteit kan die laat indiening van 'n appél kondoneer.
- (8)
  - (a) Indien dit in 'n appél beweer word dat 'n meettoestel onakkuraat is, word die toestel aan 'n standaard nywerheidstoets onderwerp om sy akkuraatheid vas te stel.
  - (b) Die verbruiker word verwittig van die moontlike koste-implikasies sowel as die geraamde bedrag van so 'n toets, soos in subartikel 9(a) uiteengesit, alvorens so 'n toets uitgevoer word.
- (9) Indien die uitslag van 'n toets toon dat die meettoestel –
  - (a) binne 'n voorgeskrewe perk van akkuraatheid is, is die verbruiker verantwoordelik vir die koste van die toets en alle ander uitstaande bedrae en word sodanige koste teen die rekening van die verbruiker gedebiteer;
  - (b) buite 'n voorgeskrewe perk van akkuraatheid is, is die Munisipaliteit verantwoordelik vir die koste van die toets en moet die verbruiker verwittig word van die bedrag krediet waarop hy of sy geregtig is.
- (10) Die voorgeskrewe heffing wat in subartikel (2)(b) genoem word, indien van toepassing –
  - (a) kan deur die Munisipaliteit behou word indien daar bevind word dat die meettoestel nie defektief is nie; of
  - (b) word aan die aansoeker terugbetaal indien daar bevind word dat die meettoestel defektief is.
- (11) 'n Meettoestel word geag defektief te wees, indien dit getoets word ooreenkomstig 'n standaard nywerheidstoets, of indien die meettoestel 'n meter is, die regulasies kragtens artikel 9 van die Wet afgekondig, en dit

nie aan algemeen aanvaarde spesifikasies of die spesifikasies in die regulasies uiteengesit voldoen nie.

- (12) Indien daar bevind word dat die toestel defektief is –
- (a) herstel die Munisipaliteit die meettoestel of installeer 'n ander toestel wat in goeie werkende toestand is, sonder enige koste aan die verbruiker, behalwe as die koste verhaalbaar van die verbruiker is as gevolg van oortreding van artikel 37(6); en
  - (b) bepaal die Munisipaliteit die hoeveelheid water waarvoor die verbruiker moet betaal in plaas van die hoeveelheid deur die defekte meettoestel gemeet en neem as grondslag vir sodanige bepaling, na gelang die Munisipaliteit mag besluit –
    - (i) die hoeveelheid wat die gemiddelde maandelikse verbruik van die verbruiker gedurende die 3 maande wat die maand in dispuut voorafgegaan het en pas sodanige hoeveelheid aan ooreenkomstig die mate van fout in die lesing van die defektiewe watermeter;
    - (ii) die gemiddelde verbruik van die verbruiker vir die opvolgende 3 gemeterde tydperke na die defektiewe watermeter herstel of vervang is; of
    - (iii) die waterverbruik op die perseel soos aangeteken vir die ooreenstemmende tydperk in die vorige jaar.

Agterstallige betalings

11. (1) Indien die verbruiker versuim om die bedrag verskuldig en betaalbaar voor die laaste datum vir betaling te betaal, is die onbetaalde bedrag agterstallig en kan 'n finale aanskrywing, binne 7 werksdae, per hand afgelewer word of per geregistreerde pos gestuur word na die jongste adres wat opgegee is as adres van die verbruiker.
- (2) Versuim om binne 7 werksdae 'n finale aanskrywing af te lewer of te stuur, onthef nie die verbruiker van die verantwoordelikheid vir betaling van die agterstallige bedrag nie.
- (3) Die finale aanskrywing meld –
- (a) die agterstallige bedrag en rente betaalbaar;
  - (b) dat die verbruiker, binne 14 dae na die datum van die finale aanskrywing, 'n ooreenkoms met die Munisipaliteit kan aangaan om die agterstallige bedrag in paaiemente te betaal;
  - (c) dat indien geen sodanige ooreenkoms binne die genoemde tyd aangegaan is nie, die waterdienste beperk kan word en dat

- regstappe geneem kan word teen 'n verbruiker vir die verhaal van 'n bedrag wat 60 dae agterstallig is;
- (d) dat die verbruiker wat in versuim is se naam gelys kan word by 'n kredietburo of enige ander soortgelyke liggaam as wanbetaler;
  - (e) dat die rekening aan 'n skuldinvorderaar oorhandig kan word vir invordering;
  - (f) dat bewys van registrasie as 'n behoeftige verbruiker ooreenkomstig die Munisipaliteit se beleid rakende behoeftiges voor die laaste datum van die finale aanskrywing ingehandig moet word;
  - (g) dat 'n behoeftige verbruiker alleen op basiese waterdienste geregtig is en dat 'n behoeftige verbruiker verantwoordelik is vir betaling van waterdienste wat in oorskryding van die hoeveelheid van basiese waterdienste gebruik word.
- (4) Rente kan gehef word op alle agterstallige bedrae teen 'n koers wat van tyd tot tyd deur die Munisipaliteit vasgestel word.
- (5) Die bedrag verskuldig en betaalbaar deur 'n verbruiker beliggaam 'n gekonsolideerde skuld en enige betaling deur die verbruiker gemaak vir 'n kleiner bedrag as die hele verskuldigde bedrag, word aangewend –
- (a) tot betaling van die huidige rekening;
  - (b) tot betaling van agterstallige bedrae; en
  - (c) tot betaling van rente,
- ter vermindering van die gekonsolideerde skuld.
- (6) Binne 7 werksdae na verstryking van die 14 dae tydperk toegelaat vir betaling ind ie finale aanskrywing –
- (a) beperk die Munisipaliteit die voorsiening van waterdienste aan die verbruiker in versuim; en
  - (b) oorhandig of stuur die Munisipaliteit per geregistreerde pos na die laaste adres deur die verbruiker opgegee, 'n kennisgewing dat waterdienste binne 14 dae na die kennisgewing ontkoppel gaan word indien –
    - (i) geen betaling ontvang word binne die toegelate tyd nie;

- (ii) geen ooreenkoms aangegaan word vir betaling in paaimente van agterstallige bedrae nie;
  - (iii) geen bewys van registrasie as behoeftige binne die toegelate 14 dae tydperk ingehandig word nie; of
  - (iv) geen betaling ooreenkomstig 'n ooreenkoms vir betaling van agterstallige bedrae ontvang word nie.
- (7) Die kennisgewing om dienste te staak bevat –
- (a) die agterstallige bedrag en enige rente wat betaalbaar mag wees;
  - (b) 'n verklaring dat die verbruiker 'n ooreenkoms met die Munisipaliteit kan aangaan vir betaling van die agterstallige bedrag in paaimente, binne 14 dae na die kennisgewing om dienste te staak;
  - (c) 'n verklaring dat indien geen sodanige ooreenkoms binne die genoemde tyd aangegaan word nie, die Munisipaliteit die voorsiening van waterdienste onmiddellik kan staak ondanks enige regsding om die agterstallige bedrag te verhaal, wat teen die verbruiker ingestel is of ingestel word; en
  - (d) 'n verklaring dat bewys van registrasie as behoeftige verbruiker binne 14 dae na die kennisgewing om dienste te staak, ingedien moet word.
- (8) Die Munisipaliteit kan, binne 10 werksdae na die verstryking van die 14 dae wat toegelaat word vir betaling kragtens die kennisgewing om dienste te staak, waterdienste aan die verbruiker wat in versuim is, staak, indien –
- (a) geen betaling van die uitstaande bedrag binne die toegelate tydperk ontvang is nie;
  - (b) geen ooreenkoms vir betaling van die agterstallige bedrag in paaimente aangegaan is nie;
  - (c) geen bewys van registrasie as behoeftige verbruiker binne die toegelate 14 dae tydperk voorsien is nie; of
  - (d) geen betaling ontvang is ooreenkomstig 'n ooreenkoms vir betaling van agterstallige gelde nie.
- (9) Indien 'n rekening wat aan 'n verbruiker gelewer is, vir meer as 60 dae uitstaande bly –
- (a) kan die verbruiker wat in versuim is se naam gelys word by 'n kredietburo of enige ander soortgelyke liggaam as wanbetaler. Met

dien verstande dat die ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste voorsiening daarvoor moet maak; en

- (b) kan dit aan 'n skuldinvorderaar of prokureur oorhandig word vir invordering.
- (10) 'n Verbruiker is verantwoordelik vir alle administrasiefoeie, koste verbonde aan die neem van stappe om agterstallige gelde te verhaal en enige sanksie, insluitende die betaling van 'n hoër deposito.
- (11) Waar die regspersoon van 'n deeltitelontwikkeling verantwoordelik is vir betaling van 'n agterstallige bedrag aan die Munisipaliteit, word die aanspreeklikheid van die regspersoon uitgebrei na die lede daarvan, gesamentlik en afsonderlik.
- (12) Geen stappe geneem kragtens hierdie artikel as gevolg van wanbetaling, word teruggetrek alvorens die agterstallige bedrag, rente daarop, administrasiefoeie, bykomende heffings, invorderingskoste en enige sanksie, met inbegrip van betaling van 'n hoër deposito, ten volle betaal is nie.
- (13) Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige verlies deur 'n verbruiker gelykdeurdat sy of haar waterdienste ontkoppel is nie.
- (14) 'n Ooreenkoms vir betaling van die agterstallige bedrag, wat aangegaan is nadat die waterdiens beëindig is, het nie tot gevolg dat die waterdiens herstel word alvorens die agterstallige bedrag, rente daarop, administrasiefoeie, bykomende heffings, invorderingskoste en enige sanksie, met inbegrip van betaling van 'n hoër deposito, ten volle betaal is nie.

Ooreenkoms vir betaling van agterstallige bedrae in paaiemente

12. (1) Alleen 'n verbruiker met behoorlike bewys van identiteit of iemand wat skriftelik deur daardie verbruiker gemagtig is, word toegelaat om 'n ooreenkoms vir betaling van agterstallige gelde in paaiemente aan te gaan.
- (2) Die bedrag verskuldig en betaalbaar deur 'n verbruiker beliggaam 'n gekonsolideerde skuld en enige betaling deur die verbruiker gemaak vir 'n kleiner bedrag as die hele verskuldigde bedrag, word aangewend –
- (a) tot betaling van die huidige rekening;
- (b) tot betaling van agterstallige bedrae;

- (c) tot betaling van rente; en
  - (d) tot deling van koste aangegaan om stappe te neem vir verhaling van die bedrae verskuldig en betaalbaar.
- (3) Daar kan van 'n verbruiker verwag word om 'n aftrekorder in werking te stel vir betaling van agterstallige gelde.
- (4) Geen ooreenkoms vir betaling van agterstallige gelde word aangegaan vir 'n langer tydperk as 24 maande nie, mits die omstandighede genoem in subartikel (5) geld.
- (5) Die Munisipaliteit kan, op 'n individuele grondslag, 'n langer tydperk as 36 maande vir die betaling van agterstallige gelde toelaat, indien buitengewone omstandighede geld, wat na die mening van die Munisipaliteit sodanige verlenging regverdig en welke omstandighede nie redelikerwys deur die verbruiker vermy of verhoed kon word nie, en dokumentêre bewys van die bestaan van sodanige buitengewone omstandighede moet deur die verbruiker aan die Munisipaliteit op versoek voorgelê word.
- (6) By uitoefening van sy diskresie ingevolge subartikel (5), kan die Munisipaliteit oorweging skenk aan die verbruiker se –
- (a) kredietrekord;
  - (b) verbruik;
  - (c) vlak van diens;
  - (d) vorige verbrekkings van ooreenkomste vir die terugbetaling van agterstallige gelde in paaiemente (as daar is); en
  - (e) enige ander faktore.
- (7) 'n Afskrif van die ooreenkoms word, op versoek, deur die Munisipaliteit aan die verbruiker beskikbaar gemaak.
- (8) Indien 'n verbruiker in gebreke bly om uitvoering te gee aan 'n ooreenkoms om agterstallige gelde in paaiemente te betaal, word die totaal van alle bedrae, insluitende die agterstallige gelde, rente daarop, administrasiefooie, invorderingskoste en enige sanksie, met inbegrip van betaling van 'n hoër deposito, onmiddellik, sonder verdere kennisgewing of korrespondensie, verskuldig en betaalbaar.
- (9) Indien 'n verbruiker nie uitvoering gee aan 'n ooreenkoms om agterstallige gelde in paaiemente terug te betaal na ontvangs van 'n kennisgewing dat dienste beëindig gaan word nie, kan dienste beëindig word sonder enige verdere kennisgewing of korrespondensie, bykomend tot enige ander stappe wat geneem is of geneem kan word teen so 'n verbruiker.

- (10) Geen verbruiker word toegelaat om 'n ooreenkoms vir die terugbetaling van agterstallige gelde in paaiemente aan te gaan indien die verbruiker 'n vorige ooreenkoms vir die terugbetaling van agterstallige gelde in paaiemente verbreek het wat aangegaan is na 'n kennisgewing van beëindiging van dienste ontvang is nie.

DEEL 6

BEËINDIGING, BEPERKING EN STAKING VAN WATERDIENSTE

Beëindiging van ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste

13. (1) 'n Verbruiker kan 'n ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste beëindig deur die Munisipaliteit nie minder nie as 30 werksdae skriftelik kennis te gee van sy of haar voorneme om dit te doen.
- (2) Die Munisipaliteit kan, by skriftelike kennisgewing van nie minder nie as 30 werksdae, 'n verbruiker van die beëindiging van sy of haar waterdienste verwittig –
- (a) indien hy of sy nie die waterdienste vir die voorafgaande 6 maande gebruik het nie en nie tot bevrediging van die Munisipaliteit voorsiening vir die voortsetting van die diens gemaak het nie;
- (b) indien hy of sy versuim het om aan die bepalings van hierdie Verordening te voldoen en nie so 'n versuim reggestel het na kennisgewing kragtens artikel 23 nie of versuim het om enige gelde of heffings te betaal nadat die prosedure in artikel 11 uiteengesit gevolg is;
- (c) ooreenkomstig 'n reëling wat die Munisipaliteit met 'n ander waterdiensinstelling het om waterdienste aan die verbruiker te voorsien.
- (3) Die Munisipaliteit kan, nadat kennis gegee is, 'n ooreenkoms vir dienste beëindig indien 'n verbruiker die perseel ontruim het waarop die ooreenkoms betrekking het.

Beperking of staking van waterdienste wat voorsien word

14. (1) Die Munisipaliteit kan waterdienste wat voorsien word kragtens hierdie Verordening, beperk of staak –
- (a) by versuim om die voorgeskrewe gelde of heffings te betaal, nadat die bepalings van artikel 11 toegepas is;

- (b) by versuim om aan enige ander bepaling van hierdie Verordening te voldoen, nadat kennis ooreenkomstig artikel 23 gegee is;
  - (c) op die skriftelike versoek van 'n verbruiker;
  - (d) indien die ooreenkoms vir voorsiening van dienste ooreenkomstig artikel 13 beëindig is en geen aansoek vir verdere dienste aan die perseel binne 'n tydperk van 90 dae na sodanige beëindiging ontvang is nie;
  - (e) indien die gebou op die perseel waaraan dienste gelewer is, gesloop is;
  - (f) indien die verbruiker ingemeng het met 'n diens wat beperk of gestaak is; of
  - (g) in 'n noodgeval.
- (2) Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir skade of eise wat ontstaan na aanleiding van beperking of staking van waterdienste ooreenkomstig subartikel (1) nie.

Herstel van waterdienste

15. Sodra 'n verbruiker 'n ooreenkoms aangaan vir terugbetaling van agterstallige gelde in paaiemente na ontvangs van 'n finale aanskrywing of 'n kennisgewing van staking van dienste, word die waterdienste binne 7 werksdae herstel tot die soort diens wat die verbruiker versoek het ooreenkomstig die ooreenkoms vir die voorsiening van waterdienste.

DEEL 7 ALGEMEEN

Verantwoordelikheid om aan hierdie Verordening te voldoen

16. (1) Die eienaar van 'n perseel is daarvoor verantwoordelik dat aan hierdie Verordening voldoen word ten opsigte van alle of enige sake rakende installasies.
- (2) Die verbruiker is verantwoordelik dat aan hierdie Verordening voldoen word ten opsigte van sake rakende die gebruik van enige installasie.

Kwytskelding

17. (1) Die Munisipaliteit kan 'n eienaar, verbruiker, enige ander persoon of klas van eienaars, verbruikers of ander persone onderworpe aan enige voorwaarde, skriftelik kwytskeld van voldoening aan 'n bepaling van hierdie Verordening indien die Munisipaliteit van mening is dat die uitvoering of aanwending daarvan onredelik sal wees: Met dien verstande dat die Munisipaliteit nie kwytskelding verleen van enige artikel van hierdie Verordening wat –
- (a) die vermorsing of buitensporige gebruik van water;
  - (b) die omseiling of vermyding van waterbeperkings;
  - (c) noemenswaardige negatiewe effekte op publieke gesondheid, veiligheid of die omgewing;
  - (d) nie-betaling vir dienste;
  - (e) installering van pype en toebehore wat nie goedgekeur is nie kragtens hierdie Verordening;
  - (f) onregverdige diskriminasie; en
  - (g) nie-nakoming van die Wet of enige regulasie daarkragtens uitgevaardig,
- tot gevolg sal hê nie.
- (2) Die Munisipaliteit kan te eniger tyd na skriftelike kennisgewing van minstens 30 dae, 'n kwytskelding kragtens subartikel (1) verleen, terugtrek.

Ongemagtigde gebruik van waterdienste

18. (1) Niemand verkry toegang tot waterdienste vanaf die watervoorsieningstelsel, rioolstelsel of enige ander reinigingsdiens nie, tensy 'n ooreenkoms met die Munisipaliteit aangegaan is vir die lewering van hierdie dienste.
- (2) Die Munisipaliteit kan, ondanks enige ander stappe wat die Munisipaliteit kragtens hierdie Verordening teen so 'n persoon mag neem, by skriftelike kennisgewing 'n persoon wat toegang verkry het tot waterdienste vanaf die watervoorsieningstelsel, rioolstelsel of enige ander reinigingsdiens sonder 'n ooreenkoms met die Munisipaliteit vir die lewering van daardie dienste, aansê –
- (a) om aansoek te doen vir daardie dienste ingevolge artikel 2 of 3; en

- (b) om sodanige werk te onderneem as wat nodig mag wees om die verbruikersinstallasie waardeur toegang verkry is aan die bepalings van hierdie Verordenign te laat voldoen.
- (3) Die bepalings van artikel 23 geld ten opsigte van 'n kennisgewing kragtens subartikel (2).

Verandering van doel waarvoor waterdienste gebruik word

19. Die verbruiker gaan 'n nuwe ooreenkoms met die Munisipaliteit aan waar die doel of omvang waarvoor waterdienste gebruik word verander word.

Inmenging met watervoorsieningstelsel of saniteitsdienste

20. (1) Behalwe waar iemand deur hierdie Verordening gemagtig word, bestuur, bedryf of onderhou alleen die Munisipaliteit die watervoorsieningstelsel of 'n reinigingstelsel.
- (2) Behalwe die Munisipaliteit doen niemand 'n aansluiting met die watervoorsieningstelsel of rioolvuilafvoerstelsel of lewer enige ander reinigingsdiens nie.

Verhindering van toegang tot watervoorsieningstelsel of reinigingstelsel

21. (1) Niemand verhoed of beperk fisiese toegang tot die watervoorsieningstelsel of rioolvuilafvoerstelsel nie.
- (2) Indien iemand subartikel (1) oortree, kan die Munisipaliteit –
- (a) by skriftelike kennisgewing van so 'n persoon vereis om op sy of haar koste, binne 'n bepaalde tyd, toegang te herstel; of
  - (b) indien hy van oordeel is dat die toestand 'n saak van dringendheid is, die toegang herstel, en die koste van so iemand verhaal.

Kennisgewings en dokumente

22. (1) Indien 'n dokument deur die Munisipaliteit kragtens hierdie Verordening uitgereik word, word dit geag behoorlik gemagtig te wees indien dit deur die Munisipale Bestuurder onderteken is.
- (2) Indien 'n kennisgewing of dokument kragtens hierdie Verordening op 'n eienaar, verbruiker of iemand anders beteken moet word, word sodanige betekening gedoen deur –
- (a) dit aan hom of haar persoonlik of aan sy of haar behoorlik gemagtigde agent te oorhandig;

- (b) dit aan iemand van 16 jaar of ouer wat klaarblyklik daar werk of woon by daardie persoon se verblyfplek, dorpie of besigheidsplek te oorhandig;
  - (c) dit by die adres wat vir regsdoeleindes aangewys is, te beteken, indien hy of sy so 'n adres aangewys het;
  - (d) dit te beteken by die adres deur hom of haar in sy of haar aansoek vir die voorsiening van waterdienste opgegee vir die ontvangs van 'n rekening vir die voorsiening van waterdienste, indien hy of sy geen adres vir regsdoeleindes aangewys het nie;
  - (e) dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos aan sy of haar laaste adres te stuur;
  - (f) in die geval van 'n regspersoon, dit by die geregistreerde kantoor of besigheidsperseel van die regspersoon te bestel; of
  - (g) dit aan die hoofdeur van die perseel vas te heg, indien betekening nie ooreenkomstig subartikels (a) tot (f) kan geskied nie.
- (3) Waar voldoening aan 'n kennisgewing binne 'n bepaalde getal werksdae vereis word, word dit geag dat die tydperk begin loop het op die dag wanneer die kennisgewing bestel of afgestuurd is.

Bevoegdheid om te beteken en voldoening aan kennisgewings

23. (1) Die Munisipaliteit kan, by skriftelike kennisgewing, 'n eienaar, verbruiker of enigeen wat, deur doen of late, versuim om aan die bepalings van hierdie Verordening of enige voorwaardes daarkragtens te voldoen, aansê om binne 'n tydperk in die kennisgewing vermeld, welke tydperk nie korter as 30 dae mag wees nie, sodanige breuk reg te stel.
- (2) Indien iemand versuim om binne die bepaalde tyd aan 'n geskrewe kennisgewing deur die Munisipaliteit op hom of haar kragtens hierdie Verordening beteken te voldoen, kan die Munisipaliteit sodanige stappe doen, wat volgens sy oordeel nodig is om voldoening te verseker, met inbegrip daarvan om –
- (a) self die nodige werk te onderneem en die koste van sodanige aktiwiteit of werk van die eienaar, verbruiker of ander persoon te verhaal;
  - (b) voorsiening van die diens te beperk of te staak; en

- (c) regstappe te neem.
- (3) 'n Kennisgewing kragtens subartikel (1) –
- (a) dui die bepaling van hierdie Verordening waaraan nie voldoen word nie aan;
  - (b) gee aan die eienaar, verbruiker of ander persoon redelike geleentheid om binne 'n bepaalde tyd skriftelik sy of haar saak aan die Munisipaliteit te stel, mits die eienaar, verbruiker of ander persoon nie voor die kennisgewing uitgereik is so 'n geleentheid gegee is nie;
  - (c) dui die stappe wat die eienaar, verbruiker of ander persoon moet neem om die versuim om te voldoen reg te stel aan;
  - (d) dui die tydperk aan waarbinne die eienaar, verbruiker of ander persoon die stappe uiteengesit om die versuim reg te stel moet neem; en
  - (e) dui aan dat die Munisipaliteit –
    - (i) sodanige werk kan verrig as wat nodig mag wees om die versuim reg te stel indien nie aan die kennisgewing gehoor gegee word nie en dat enige koste verbonde aan sodanige werk van die eienaar, verbruiker of ander persoon verhaal kan word; en
    - (ii) enige ander stappe kan neem wat hy wenslik ag om voldoening te verseker.
- (4) In 'n noodgeval, kan die Munisipaliteit sonder vooraf kennisgewing die werk in subartikel (3)(e)(i) bedoel onderneem en die koste van sodanige persoon verhaal.
- (5) Die volle koste kan deur die Munisipaliteit vir werk kragtens subartikel (3) of (4) verhaal word en ook, sonder om daartoe beperk te wees, koste met betrekking tot 'n verkennende ondersoek, opmetings, planne, spesifikasies, hoeveelheidslyste, toesig, administrasiekoste, die gebruik van werktuie, die koste verbonde aan werk om die oppervlakte van 'n straat of enige grond wat deur die werk versteur word te herstel en omgewingskoste.

Bevoegdheid om te betree en inspeksie

24. Die Munisipaliteit kan enige perseel betree en inspekteer –

- (a) vir die doeleindes in artikel 80 van die Wet aangedui en ooreenkomstig die bepalings van daardie artikel;

- (b) vir enige doel wat verband hou met die uitvoering van hierdie Verordening, te enige redelike tyd, nadat redelike geskrewe kennis gegee is van die voorneme om dit te doen, behalwe in 'n noodsituasie.

Valse verklarings of inligting

25. Niemand maak 'n vals verklaring of verstrek vals inligting aan die Munisipaliteit of vervals 'n dokument kragtens hierdie Verordening uitgereik nie.

Misdrywe

26. Iemand wat –

- (a) op 'n onregmatige manier en opsetlik of nalatiglik inmeng met waterdienswerke van die Munisipaliteit;
- (b) versuim om inligting te verstrek of vals inligting wat redelikerwys deur die Munisipaliteit versoek word verstrek;
- (c) versuim of weier om toegang deur die Munisipaliteit kragtens artikel 24 versoek te verleen;
- (d) die Munisipaliteit hinder of dwarsboom in die uitvoering van sy magte of die verrigting van sy werksaamhede en pligte;
- (e) 'n bepaling van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voloen;
- (f) 'n voorwaarde of verbod kragtens hierdie Verordening opgelê oortree of versuim om daaraan te voldoen;
- (g) wat 'n voorwaarde opgelê by die toestaan van 'n aansoek, toestemming, goedkeuring, konsessie, vrystelling of magtiging kragtens hierdie Verordening oortree of verontagsaam; of
- (h) versuim om te voldoen aan die bepalings van 'n kennisgewing op hom of haar kragtens hierdie Verordening beteken,

is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete en by versuim om dit te betaal, met gevangenisstraf vir 'n tydperk van nie meer as 1 jaar nie en in die geval van 'n voortgesette misdryf, tot 'n verdere boete van nie meer as R1000.00 vir elke dag wat met die misdryf volhard word nadat 'n skriftelike kennisgewing van die Munisipaliteit uitgereik is, en in geval van 'n tweede misdryf, met 'n boete en by versuim om dit te betaal, met gevangenisstraf vir 'n tydperk van nie meer as 2 jaar nie.

Beskikbaarheid van Verordening

27. (1) 'n Kopie van hierdie Verordening word by die Munisipaliteit se Munisipale Kode, soos deur wetgewing vereis, ingesluit.

- (2) 'n Kopie van hierdie Verordening lê te alle redelike tye, ter insae by die munisipale kantore, of by die kantore van die gevolmagtigde agent van die Munisipaliteit, na gelang van die geval.
- (3) 'n Kopie van hierdie Verordening is verkrygbaar van die Munisipaliteit by betaling van R10.00.

HOOFSTUK II

WATERVERSKAFFINGSDIENSTE

DEEL 1

VERBINDING MET WATERVERSKAFFINGSTELSEL

Verskaffing van verbindingspyp

28. (1) Indien 'n ooreenkoms vir waterverskaffingsdienste ten opsigte van 'n perseel aangegaan is en geen aansluitingspyp ten opsigte van daardie perseel bestaan nie, doen die eienaar op die voorgeskrewe vorm aansoek en betaal die voorgeskrewe heffing vir die installering van die pyp.
- (2) Indien aansoek gedoen word vir waterverskaffingsdienste wat van sò 'n omvang of sò geleë is dat dit nodig is om die watervoorsieningstelsel uit te brei, aan te pas of dit op te gradeer om water aan die perseel te voorsien, kan die Munisipaliteit instem tot die uitbreiding onderworpe aan die voorwaardes wat hy mag oplê.

Ligging van aansluitingspyp

29. (1) 'n Aansluitingspyp deur die Munisipaliteit voorsien en geïnstalleer –
- (a) word gelê op 'n plek waarop die eienaar en Munisipaliteit ooreengekom het en is van 'n geskikte grote deur die Munisipaliteit bepaal;
  - (b) eindig by –
    - (i) die grens van die grond waarvan die Munisipaliteit die eienaar is of wat in die Munisipaliteit vestig of waarop hy 'n serwituut of ander reg het; of
    - (ii) die uitlaat van die watermeter indien dit op die perseel geleë is; of
    - (iii) die afsluitklep indien dit op die perseel geleë is.
- (2) Wanneer die Munisipaliteit 'n ooreenkoms met 'n eienaar aangaan oor die ligging van 'n aansluitingspyp, verseker die Munisipaliteit dat die eienaar bewus is –
- (a) van praktiese beperkings wat mag geld ten opsigte van die ligging van 'n aansluitingspyp;
  - (b) van die koste-implikasies van die onderskeie moontlike liggings van die aansluitingspyp;
  - (c) of die Munisipaliteit van die eienaar verlang al dan nie om die posisie van die aansluitingspyp aan te dui deur 'n gedeelte van sy of haar waterinstallasie by of buite die grens van sy of haar perseel te voorsien, of op sodanige ooreengekome plek binne of buite sy of haar perseel waar die aansluiting verlang word, vir die Munisipaliteit om by die installasie aan te sluit.
- (3) Die Munisipaliteit kan, op versoek van enigeen, onderworpe aan enige voorwaardes wat hy mag oplê, toestem tot 'n aansluiting by 'n ander hoofaansluitingspunt as wat geredelik beskikbaar is vir watervoorsiening aan die perseel: Met dien verstande dat die aansoeker verantwoordelik is vir verlenging van die waterinstallasie na die aansluitingspunt deur die Munisipaliteit aangewys en om op sy of haar koste sodanige serwitute oor ander persele te verkry as wat nodig mag wees.
- (4) 'n Eienaar betaal die voorgeskrewe aansluitingsheffing.

Voorsiening van enkele wateraansluiting vir voorsiening aan meerdere verbruikers op dieselfde perseel

30. (1) Ondanks die bepalings van artikel 29, kan slegs een aansluitingspyp na die watervoorsieningstelsel aangebring word vir die voorsiening van water aan 'n perseel, ongeag die getal wooneenhede, besigheidseenhede of verbruikers op so 'n perseel.
- (2) Indien die eienaar, of iemand wat 'n perseel waarop meerdere bewoningseenhede geleë is beheer of bestuur, die voorsiening van water vir voorsiening aan die onderskeie bewoningseenhede verlang, kan die Munisipaliteit, na gelang hy mag besluit –
- (a) 'n enkele meetinstrument vir die hele perseel of enige getal van die bewoningseenhede; of
- (b) 'n aparte meetinstrument vir elke bewoningseenheid of getal bewoningseenhede,
- voorsien en installeer.
- (3) Die eienaar, of iemand wat 'n perseel waarop die Munisipaliteit 'n enkele meetinstrument in subartikel (2)(a) bedoel geïnstalleer het beheer, na gelang van die geval –
- (a) installeer en onderhou, indien die Munisipaliteit dit vereis, in elke vertakkingspyp wat vanaf die aansluitingspyp na die onderskeie bewoningseenhede loop –
- (i) 'n afsonderlike meettoestel; en
- (ii) 'n afsluitklep; en
- (b) is teenoor die Munisipaliteit aanspreeklik vir die gelde en heffings vir alle water deur so 'n enkele meettoestel aan die perseel voorsien, ongeag die verskillende hoeveelhede verbruik deur die onderskeie verbruikers wat deur die meettoestel bedien word.
- (4) Ondanks subartikel (1), kan die Munisipaliteit magtiging verleen dat meer as een verbindingspyp voorsien word op die watervoorsieningstelsel vir voorsiening van water aan 'n perseel wat bestaan uit deeltitels of as die Munisipaliteit van oordeel is dat ongeregverdigde beslommernis of ongerief aan enige verbruiker op so 'n perseel veroorsaak sal word deur die voorsiening van slegs een verbindingspyp.
- (5) Waar die voorsiening van meer as een aansluitingspyp kragtens subartikel (4) deur die Munisipaliteit gemagtig word, is die gelde en heffings vir die voorsiening van 'n aansluitingspyp ten opsigte van elke wateraansluiting sò voorsien betaalbaar.

Interkoppeling tussen persele of waterinstallasies

31. Die eienaar van 'n perseel verseker dat geen interkoppeling tussen –
- (a) die waterinstallasie op sy of haar perseel en die waterinstallasie op 'n ander perseel; of
  - (b) waar meerdere bewoningseenhede op dieselfde perseel gelee is, die waterinstallasies van die onderskeie eenhede,

bestaan nie indien die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit nie vooraf verkry is nie en daar voldoen word aan die voorwaardes wat die Munisipaliteit mag opgelê het.

Ontkoppeling van waterinstallasie van verbindingspyp

32. Die Munisipaliteit kan 'n waterinstallasie van die verbindingspyp ontkoppel en die verbindingspyp verwyder indien –
- (a) die ooreenkoms vir voorsiening ooreenkomstig artikel 13 beëindig is en die Munisipaliteit nie binne 90 dae na sodanige beëindiging 'n aansoek vir verdere voorsiening van water aan die perseel wat deur die pyp bedien word ontvang nie; of
  - (b) die gebou op die betrokke perseel gesloop is.

DEEL 2 KOMMUNALE WATERDIENSTE WERKE

Voorsiening van waterdienste werke vir watervoorsiening aan meerdere verbruikers

33. Die Munisipaliteit kan 'n kommunale waterdienste werk vir die voorsiening van waterdienste aan meerdere verbruikers op 'n plek wat hy geskik ag installeer: Met dien verstande dat die verbruikers aan wie waterdienste deur daardie waterdienste werk voorsien sal word geraadpleeg is oor die vlak van diens, tarief betaalbaar en ligging van die werk.

**DEEL 3
TYDELIKE VOORSIENING****Watervoorsiening vanaf 'n brandkraan**

34. (1) Die Munisipaliteit kan die tydelike voorsiening van water, wat vanaf een of meer brandkrane deur hom aangedui geneem kan word magtig, onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat hy mag neerlê.
- (2) Iemand wat 'n tydelike voorsiening van water genoem in subartikel (1) verlang, doen daarvoor kragtens artikel 2 aansoek.
- (3) Die voorsiening van water ooreenkomstig subartikel (1) word gemeet.
- (4) Die Munisipaliteit kan, vir die doel om water te meet, 'n draagbare watermeter voorsien wat aan die Munisipaliteit terugbesorg moet word by beëindiging van die tydelike voorsiening en welke draagbare meter en alle ander toebehore en apparaat gebruik vir die aansluiting van die draagbare watermeter aan 'n brandkraan die eiendom van die Munisipaliteit bly en voorsien word onderhewig aan enige voorwaardes deur die Munisipaliteit neergelê.

**DEEL 4
STANDAARDE EN ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING****Hoeveelheid, kwaliteit en drukking**

35. Watervoorsieningsdienste deur die Munisipaliteit gelewer, moet aan die minimum standaard vir die lewering van watervoorsieningsdienste ooreenkomstig artikel 9 van die Wet voldoen.

Algemene voorwaardes vir voorsiening

36. (1) Die Munisipaliteit kan die maksimum hoogte tot waar water uit die watervoorsieningsstelsel voorsien sal word bepaal en waar 'n verbruiker verlang dat water op 'n groter hoogte of teen hoër druk voorsien moet word, is die verbruiker daarvoor verantwoordelik.
- (2) Die Munisipaliteit kan, in 'n noodgeval, sonder vooraf kennisgewing, die watervoorsiening aan 'n perseel onderbreek.
- (3) Indien die Munisipaliteit van oordeel is dat die waterverbruik van 'n verbruiker die watervoorsiening aan 'n ander verbruiker nadelig raak, kan hy sodanige beperkings op die watervoorsiening as wat hy paslik ag op die eersgenoemde verbruiker toepas, ten einde redelike watervoorsiening aan die ander verbruiker te verseker en verwittig daardie verbruiker van sodanige beperkings.

**DEEL 5
METING VAN WATERVOORSIENINGSDIENSTE****Meting van hoeveelheid water voorsien**

37. (1) Die Munisipaliteit meet met gereelde tussenposes die hoeveelheid water voorsien.

- (2) Enige meetinstrument en bykomende apparatuur waardeur water deur die Munisipaliteit aan 'n verbruiker voorsien word, word deur die Munisipaliteit voorsien en geïnstalleer, bly die eiendom van die Munisipaliteit en kan, wanneer hy dit nodig ag, deur die Munisipaliteit verander en onderhou word.
- (3) Die Munisipaliteit kan op enige punt in die dienspyp op 'n perseel 'n meetinstrument en bykomende apparatuur installeer.
- (4) Indien die Munisipaliteit kragtens subartikel (3) 'n meetinstrument in 'n dienspyp installeer, kan hy 'n lengte pyp met bybehore tussen die punt van sy verbindingspyp en die meter installeer en dit word gegag dat daardie lengte deel uitmaak van die watervoorsieningstelsel.
- (5) Indien die Munisipaliteit kragtens subartikel (3) 'n meetinstrument met bybehore in 'n dienspyp installeer –
  - (a) voorsien die eienaar 'n bevredigende plek vir die Munisipaliteit om dit in te installeer;
  - (b) verseker die eienaar dat daar altyd onbelemmerde toegang daartoe is;
  - (c) is die eienaar verantwoordelik vir beskerming daarvan en aanspreeklik vir koste wat voortvloei uit beskadiging daarvan, met uitsluiting van gewone verweer;
  - (d) verseker die eienaar dat geen aansluiting met die pyp waarin die meetinstrument geïnstalleer is, tussen die meetinstrument en die aansluitingspyp wat die installasie bedien gemaak word nie; en
  - (e) maak die eienaar voorsiening vir die afvoer van water wat mag ontsnap van die pyp waarin die meetinstrument geïnstalleer is wanneer die Munisipaliteit werk aan die meetinstrument sou doen.
- (6) Behalwe die Munisipaliteit mag niemand –
  - (a) 'n meetinstrument met bybehore van die pyp waarin dit geïnstalleer is ontkoppel nie;
  - (b) 'n seël deur die Munisipaliteit op 'n meter aangebring breek nie; of
  - (c) op enige ander manier met 'n meetinstrument en sy bybehore peuter nie.
- (7) Waar die meetinstrument 'n meter is en die Munisipaliteit meen dat dit in ag genome die hoeveelheid water wat aan die perseel voorsien word

ongeskik is, kan hy 'n meter van 'n grootte wat hy as geskik beskou installeer en die voorgeskrewe heffing vir installasie van die meter van die eienaar verhaal.

- (8) Die Munisipaliteit kan van die eienaar vereis om op sy of haar koste 'n meetinstrument by elke wooneenheid op die perseel wat afsonderlik bewoon word te installeer om die hoeveelheid water aan elke sodanige eenheid te bepaal: Met dien verstande dat waar bepaalde hoeveelheid waterverskaffingstelsels in gebruik is, 'n enkele meetinstrument gebruik kan word om meer as een eenheid te bedien.

Hoeveelheid water voorsien aan verbruiker

38. (1) Ten einde die hoeveelheid water, gemeet deur 'n meetinstrument deur die Munisipaliteit op die perseel van 'n verbruiker geïnstalleer of, waar van toepassing, deur die Munisipaliteit geskat of bepaal ooreenkomstig 'n bepaling van hierdie Verordening, te raam, word dit, vir doeleindes van hierdie Verordening, tensy die teendeel bewys word en anders as in die geval van voorafbetaalde meters, geag dat –
- (a) die hoeveelheid die verskil tussen meetings aan die begin en einde van die tydperk verteenwoordig;
  - (b) die meetinstrument akkuraat was gedurende die tydperk;
  - (c) inskrywings in die boeke van die Munisipaliteit korrek gemaak is; en
  - (d) waar water aan 'n verbruiker voorsien of deur hom of haar geneem word sonder dat dit deur 'n meettoestel gaan, die skatting deur die Munisipaliteit van die hoeveelheid korrek is.
- (2) Waar water wat deur die Munisipaliteit aan 'n perseel verskaf word op enige wyse deur 'n verbruiker geneem word sonder dat dit deur 'n meetinstrument deur die Munisipaliteit voorsien vloei, kan die Munisipaliteit, om 'n rekening te kan lewer, ooreenkomstig subartikel (3) die hoeveelheid water aan die verbruiker voorsien gedurende die tydperk vanaf die vorige lesing van die watermeter tot die datum waarop ontdek is dat water op hierdie manier deur die verbruiker geneem word skat.
- (3) Behoudens die besluit van die Munisipaliteit, word, vir doeleindes van subartikel (2), 'n skatting van die hoeveelheid water aan 'n verbruiker voorsien gegrond op –
- (a) die gemiddelde maandelikse waterverbruik op die perseel gedurende enige 3 opeenvolgende meettydperke in die 12 maande voor die datum waarop die neem van water soos in subartikel (2) genoem ontdek is; of

- (b) die gemiddelde maandelikse verbruik op die perseel aangeteken oor 3 opeenvolgende meettydperke na die datum in paragraaf (a) genoem.
- (4) Geen bepaling van hierdie Verordening word sò uitgelê dat daar 'n verpligting op die Munisipaliteit geplaas word om 'n meetinstrument wat deur die Munisipaliteit op 'n perseel geïnstalleer is, aan die einde van elke maand of enige ander vasgestelde tydperk te laat lees nie en die Munisipaliteit kan die hoeveelheid water voorsien gedurende die tussenpose van twee opeenvolgende lesings van die meetinstrument skat en 'n rekening ooreenkomstig sò 'n skatting aan 'n verbruiker lewer.
- (5) Die Munisipaliteit moet, by ontvangs van 'n skriftelike kennisgewing van die verbruiker van nie minder as 7 dae nie en by betaling van die voorgeskrewe heffing, die hoeveelheid water aan die verbruiker voorsien op 'n ander tyd of dag as wat dit gewoonlik gelees word, lees.
- (6) Indien 'n oortreding van artikel 37(6) plaasvind, betaal die verbruiker aan die Munisipaliteit die koste vir sodanige hoeveelheid water as wat die Munisipaliteit van oordeel is aan hom of haar voorsien is.
- (7) Tot tyd en wyl 'n meetinstrument ten opsigte van water aan 'n verbruiker voorsien geïnstalleer is, word die geraamde of veronderstelde verbruik van daardie verbruiker gegrond op die gemiddelde verbruik van water voorsien aan die spesifieke gebied waarin die verbruiker se perseel geleë is, gedurende 'n bepaalde tydperk.
- (8) Waar dit na die mening van die Munisipaliteit nie redelikerwys moontlik of koste-effektief is om water voorsien aan verbruikers in 'n bepaalde sone te meet nie, kan die Munisipaliteit 'n basiese tarief of heffing vasstel wat deur elke verbruiker binne die sone, ongeag werklike verbruik, betaal moet word.
- (9) 'n Tarief of heffing kragtens subartikel (8) bepaal, word op die geskatte gemiddelde verbruik van water aan die sone voorsien gebaseer.
- (10) Waar water deur 'n kommunale waterdienste werk voorsien word, is die bedrag verskuldig en betaalbaar deur verbruikers wat toegang tot watervoorsieningsdienste deur daardie kommunale waterdienste werk verkry, gebaseer op die geraamde gemiddelde verbruik van water aan daardie waterdienste werk voorsien.

Voorafbetaalde metings

- 38A. (1) Voorafbetaalde metings-sisteme moet voldoen aan die vereistes van SABS Kode 1529 Deel 9- 2002.
- (2) Die voorwaarders uiteengesit in artikel 37, 38, 39, 40, 41 en 42 in verband met konvensionele meters moet geld in die geval van voorafbetaalde meters, tensy anders bepaal word in hierdie By-wette.

Foutiewe meting

39. (1) Indien 'n verbruiker rede het om te glo dat 'n meetinstrument wat vir die meet van water gebruik word en deur die Munisipaliteit aan hom of haar voorsien is defek is, kan hy of sy, teen betaling van die voorgeskrewe heffing, skriftelik aansoek doen dat die meetinstrument getoets word.
- (2) Die bepalings van artikel 10(8) tot (12) geld ten opsigte van so 'n aansoek.

Spesiale meting

40. (1) Indien die Munisipaliteit begerig is om vir ander doeleindes as heffing vir waterverbruik die hoeveelheid water wat in 'n gedeelte van 'n waterinstallasie gebruik word te bepaal, kan hy by skriftelike kennisgewing die betrokke eienaar verwittig van sy voorneme om 'n meetinstrument op 'n punt soos deur hom aangedui te installeer.
- (2) Die installering van 'n meetinstrument in subartikel (1) genoem, die verwydering daarvan en die herstel van die waterinstallasie daarna, geskied op koste van die Munisipaliteit.
- (3) Die bepalings van artikel 37(5) en (6) geld vir sover hulle van toepassing mag wees op 'n meetinstrument kragtens subartikel (1) geïnstalleer.

Geen vermindering van bedrag betaalbaar vir water wat gemors is nie

41. 'n Verbruiker is nie geregtig op vermindering van 'n bedrag betaalbaar vir water wat gemors is of verlore geraak het in 'n waterinstallasie nie: Met dien verstande dat sodanige vermorsing of verlies nie deur die skuld van die Munisipaliteit veroorsaak is nie.

Aanpassing van hoeveelheid water voorsien deur defekte meetinstrument

42. (1) Indien 'n meetinstrument kragtens artikel 10(10) defek bevind word, kan die Munisipaliteit die hoeveelheid water aan die betrokke verbruiker voorsien vir die tyd wat die meetinstrument volgens sy oordeel defek was, raam op sterkte van die daaglikse hoeveelheid water aan hom of haar voorsien gedurende –
- (a) 'n tydperk tussen 2 opeenvolgende meetings na vervanging van die meetinstrument; of
- (b) 'n ooreenstemmende tydperk in die vorige jaar met die tydperk waartydens die meetinstrument defek was; of
- (c) die tydperk tussen 3 opeenvolgende meetings voor die meetinstrument defek geraak het,
- wat ookal hy as die mees geskikte beskou.

- (2) Indien die hoeveelheid water aan 'n verbruiker gedurende die tydperk waarin sy of haar meetinstrument defek was, nie kragtens subartikel (1) geraam kan word nie, kan die Munisipaliteit die hoeveelheid op enige redelike grondslag raam.

DEEL 6 INSTALLASIEWERKE

Goedkeuring van installasiewerke

43. (1) Indien 'n eienaar van voorneme is om installasiewerk te laat doen, verkry hy of sy eers die Munisipaliteit se skriftelike goedkeuring: Met dien verstande dat goedkeuring nie nodig is vir waterinstallasies in wooneenhede of installasies waar geen vuurinstallasies kragtens SABS Kode 0400 of vir herstel of vervanging van 'n pyp of watertoerusting ander dan 'n vaste waterverwarmer en sy bygaande beskermende toebehore vereis word nie.
- (2) Aansoek vir die goedkeuring in subartikel (1) genoem, word op die voorgeskrewe vorm gedoen en gaan vergesel van –
- (a) die voorgeskrewe heffing, indien van toepassing;
  - (b) afskrifte van die tekeninge deur die Munisipaliteit voorgeskryf wat inligting toon soos vereis deur klousule 4.1.1 van SABS Kode 0252, Deel I; en
  - (c) 'n sertifikaat wat bevestig dat die installasie ooreenkomstig SABS Kode 0252, Deel I of op 'n rasonale grondslag ontwerp is.
- (3) Die bepalinge van subartikels (1) en (2) bind nie 'n gekwalifiseerde loodgieter wat 'n waterverwarmer of sy bygaande beskermende toebehore vervang of herstel nie.
- (4) Magtiging kragtens subartikel (1) verval na verloop van 'n tydperk van 24 maande na die eerste dag van die maand waarin die magtiging verleen is.
- (5) In omstandighede waar goedkeuring kragtens subartikel (1) vereis word, moet 'n volledige stel goedgekeurde werkstekeninge te alle tye, totdat die werk voltooi is, op die perseel beskikbaar wees.
- (6) Indien installasiewerk strydig met subartikel (1) of (2) gedoen is, kan die Munisipaliteit van die eienaar van die betrokke perseel vereis –
- (a) om binne 'n bepaalde tyd aan subartikel (1) of (2) te voldoen;
  - (b) om werksaamhede te staak indien werk nog aan die gang is; of

- (c) om al sodanige werk as wat nie aan hierdie Verordening voldoen nie te verwyder.

Voorsiening en instandhouding van waterinstallasies

44. (1) 'n Eienaar voorsien en onderhou sy of haar waterinstallasie op eie Koste en waar moontlik kragtens subartikel (2), verseker dat die installasie binne die grense van sy of haar perseel geleë is.
- (2) Voor-werk met betrekking tot 'n gedeelte van sy of haar waterinstallasie wat buite die grens van sy of haar perseel geleë is gedoen word, verkry die eienaar, na gelang van die geval, geskrewe toestemming van die Munisipaliteit of die eienaar van die grond waarop die gedeelte geleë is.

Gebruik van pype en wateraanhegtings moet gemagtig wees

45. (1) Niemand mag, sonder die voorafverkreë skriftelike magtiging van die Munisipaliteit, 'n pyp of wateraanhegting in 'n waterinstallasie binne die regsgebied van die Munisipaliteit installeer of gebruik nie, as dit nie ingesluit is in 'n skedule van goedgekeurde pype en aanhegtings deur die Munisipaliteit saamgestel nie, indien daar so 'n skedule is.
- (2) Aansoek vir insluiting van 'n pyp of wateraanhegting in die skedule in subartikel (1) genoem, word op die vorm deur die Munisipaliteit voorgeskryf gedoen en gaan vergesel van die voorgeskrewe heffing.
- (3) 'n Pyp of wateraanhegting kan by die skedule in subartikel (1) genoem ingesluit word indien –
- (a) dit die standaardisasiemerk van die Suid-Afrikaanse Buro van Standaarde ten opsigte van die betrokke SABS-spesifikasie deur die Buro uitgereik dra; of
- (b) dit oor 'n sertifikasiemerk deur die SABS uitgereik beskik wat sertifiseer dat die pyp of wateraanhegting voldoen aan die SABS-merk spesifikasie of 'n voorlopige spesifikasie deur die SABS uitgereik: Met dien verstande dat geen sertifikasiemerk vir 'n tydperk wat 2 jaar te bowe gaan uitgereik word nie.
- (4) Die Munisipaliteit kan, ten opsigte van die gebruik of metode van installasie van 'n pyp of wateraanhegting wat by die lys in subartikel (1) genoem ingesluit is, na gelang hy dit nodig ag, verdere voorwaardes stel.
- (5) 'n Pyp of wateraanhegting word van die lys in subartikel (1) genoem verwyder, indien dit –

- (a) nie meer aan die criteria waarop sy insluiting gegrond was voldoen nie; of
  - (b) nie meer geskik is vir die doel waarvoor sy gebruik aanvaar is nie.
- (6) Die huidige skedule, as daar so 'n skedule is, moet gedurende kantoorure by die kantoor van die Munisipaliteit beskikbaar wees vir insae.
- (7) Die Munisipaliteit kan teen die voorgeskrewe tarief afskrifte van die huidige skedule, as daar een is, verkoop.

Etikettering van eindpuntweraanhegtings en toestelle moet goedgekeur word

46. Alle eindpuntweraanhegtings en toestelle wat water gebruik of vrylaat word gemerk of toon as deel van die verpakking van die item –
- (a) die drukbestek, in kPa, waarteen die weraanhegting of toestel ontwerp is om gebruik te word; en
  - (b) die vloeitempo, in liter per minuut, wat verband hou met die drukbestek van die ontwerp: Met dien verstande dat hierdie inligting minstens vir die volgende waterdruk gegee moet word:
    - (i) 20 kPa;
    - (ii) 100 kPa; en
    - (iii) 400 kPa.

DEEL 7 WATERBESOEDELING, BEPERKING EN VERMORSENDE GEBRUIK VAN WATER

Eienaar moet besoedeling van water voorkom

47. 'n Eienaar stel goedgekeurde maatreëls in werking om te voorkom dat 'n stof wat 'n gevaar vir die gesondheid mag inhou of die drinkbaarheid of geskiktheid vir gebruik van water mag benadeel –
- (a) die watervoorsieningstelsel; en
  - (b) 'n deel van die waterinstallasie op sy of haar perseel, binnedring.

Waterbeperkings

48. (1) Ten einde die vermorsende gebruik van water soos bedoel in artikel 49 of in geval van 'n watertekort of oorstroming te voorkom, kan die Munisipaliteit –

- (a) die verbruik van water in sy hele regsgebied of in 'n gedeelte van sy regsgebied –
- (i) in die algemeen of vir spesifieke doeleindes;
  - (ii) gedurende spesifieke ure gedurende die dag of op spesifieke dae; en
  - (iii) op 'n spesifieke manier,
- verbied of beperk; en
- (b) (i) perke op die hoeveelheid water wat gedurende 'n bepaalde tydperk verbruik mag word;
- (ii) bykomende heffings vir verbruik van water in oorskryding van daardie perk; en
- (iii) 'n algemene toeslag op die voorgeskrewe tariewe vir watervoorsiening,
- vasstel en instel; en
- (c) beperkings instel of 'n verbod plaas op die gebruik of manier van gebruik of opstel van 'n toestel deur middel waarvan water verbruik of gekonsumeer word, of op die koppeling van so 'n toestel met die waterinstallasie.
- (2) Die Munisipaliteit kan, op redelike gronde, die toepassing van 'n kennisgewing bedoel in subartikel (1) tot spesifieke gebiede, klasse verbruikers, persele en aktiwiteite beperk en afwyking en kwytskelding van enige van die bepalings daarvan toelaat.
- (3) Die Munisipaliteit kan –
- (a) sodanige maatreëls tref, of van 'n verbruiker vereis om op sy of haar eie koste sodanige maatreëls, insluitende die installering van meetinstrumente en instrumente wat die vloei van water beperk te tref wat na sy mening nodig is vir voldoening aan 'n kennisgewing kragtens subartikel (1); of
  - (b) behoudens 'n kennisgewing kragtens artikel 23, by oortreding of verontagsaming van die bepalings van 'n kennisgewing kragtens subartikel (1) vir sodanige tydperk as wat hy dienstig ag, die watervoorsiening aan 'n perseel staak of beperk; en

- (c) alleen wanneer die voorgeskrewe heffing vir staking en heraansluiting vir die voorsiening betaal is, die voorsiening hervat.
- (4) Behalwe as dit anders in 'n kennisgewing kragtens subartikel (1) bepaal word en ondanks enige andersluidende voorwaardes vervat in die ooreenkoms wat die voorsiening reël, geld die bepalinge van hierdie artikel ook ten opsigte van water wat direk deur die Munisipaliteit aan 'n verbruiker buite sy regsgebied voorsien word.

Mors van water onwettig

49. (1) Geen verbruiker laat toe dat –
- (a) water doelloos of vermorsend uit eindpuntwataaraanhegtings vloei nie;
  - (b) pype of wataaraanhegtings lek nie;
  - (c) oningestelde of stukkende wataaraanhegtings gebruik word nie;
  - (d) 'n wateroorloop voortduur nie; of
  - (e) 'n ondoeltreffende gebruik van water voortduur nie.
- (2) 'n Eienaar herstel of vervang enige deel van sy of haar waterinstallasie wat sodanig verval is dat dit veroorsaak of waarskynlik sal veroorsaak dat 'n gebeurtenis in subartikel (1) gelys sal gebeur.
- (3) Die Munisipaliteit kan, by skriftelike kennisgewing kragtens artikel 23, van 'n eienaar wat versuim om die maatreëls in subartikel (2) bedoel te neem, vereis om aan die bepalinge van subartikel (1) te voldoen.
- (4) 'n Verbruiker verseker dat enige toerusting of aanleg wat aan sy of haar waterinstallasie gekoppel is, water op 'n doeltreffende manier verbruik.
- (5) Die Munisipaliteit kan, by skriftelike kennisgewing, die gebruik deur 'n verbruiker van enige toerusting in 'n waterinstallasie verbied indien, na sy mening, die waterverbruik van die toerusting ondoeltreffend is en daardie toerusting word nie teruggeplaas in gebruik alvorens doeltreffendheid herstel is en 'n skriftelike aansoek om dit terug te plaas deur die Munisipaliteit goedgekeur is nie.

**DEEL 8
WATEROUDIT****Wateroudit**

50. (1) Waterverbruikers, met uitsondering van verbruikers in veelvuldige bewoningseenhede, wat meer as 3 650 Kl per jaar verbruik, onderneem, op eie koste, binne 1 maand na die einde van elke finansiële jaar, 'n wateroudit.
- (2) 'n Kopie van die oudit moet vir insae deur beamptes van die Departement Waterwese en Bosbou, die waterraad, indien van toepassing, en die Munisipaliteit beskikbaar wees.
- (3) Die oudit bevat besonderhede oor –
- (a) die hoeveelheid water gedurende die finansiële jaar verbruik;
  - (b) die bedrag geld betaal vir water vir die finansiële jaar;
  - (c) die aantal mense wat op die standplaas of perseel woonagtig is;
  - (d) die aantal mense wat voltyds op die standplaas of perseel werk;
  - (e) seisoenale veranderings in aanvraag deur maandelikse verbruikstatistiek;
  - (f) metodes waarop waterbesoedeling gemonitor word;
  - (g) lopende inisiatiewe om wateraanvraag te bestuur;
  - (h) planne om wateraanvraag te bestuur;
  - (i) skattings van verbruik deur die onderskeie gebruikskomponente; en
  - (j) 'n vergelyking van bogenoemde faktore met dit wat in elk van die vorige 3 jaar gerapporteer is, indien beskikbaar.

**DEEL 9
ALGEMEEN****Kennisgewing van boorgate**

51. (1) Die Munisipaliteit kan, by kennisgewing –
- (a) van die eienaar van 'n perseel binne die regsgebied van die Munisipaliteit waarop 'n boorgat is, of, indien die eienaar nie die perseel okkupeer nie, die okkupeerder, vereis om hom op die voorgeskrewe vorm van die bestaan van 'n boorgat op die perseel

te verwittig en hom van sodanige inligting as wat hy mag verlang te voorsien; en

- (b) van die eienaar of okkuperder van 'n perseel wat van voorneme is om 'n boorgat op die perseel te sink, vereis om hom op die voorgeskrewe vorm van sodanige voorneme te verwittig alvorens met die werk daaraan begin word.
- (2) Die Munisipaliteit kan van die eienaar of okkuperder van 'n perseel vereis om, tot bevrediging van die Munisipaliteit, voor die boorgat gesink word, ten opsigte van so 'n voorgenome boorgat 'n omgewingsimpakstudie te doen.
  - (3) Boorgate is onderworpe aan die vereistes van die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet No. 36 van 1998).
  - (4) Die Munisipaliteit kan, by kennisgewing aan eienaars of okkuperders wat bestaande boorgate vir waterdienste laat gebruik –
    - (a) vereis dat, ooreenkomstig artikels 6, 7 en 22 van die Wet, goedkeuring van hom verkry moet word vir die gebruik van 'n boorgat vir waterdienste;
    - (b) voorwaardes ten opsigte van die gebruik van 'n boorgat vir waterdienste oplê; en
    - (c) 'n vaste heffing ten opsigte van die gebruik van 'n boorgat oplê.

Neem van watermonsters

- 52. (1) Die Munisipaliteit kan watermonsters, afkomstig van 'n ander bron as die watervoorsieningstelsel vir huishoudelike doeleindes, soos deur artikel 6 of 7 van die Wet gemagtig, neem en laat toets vir voldoening aan nasionale standaarde voorgeskryf deur artikel 9 van die Wet.
- (2) Die voorgeskrewe heffing vir die neem en toets van die monsters in subartikel (1) genoem, word deur die persoon aan wie toestemming kragtens artikel 6(1) van die Wet verleen is om die water as drinkbare water te gebruik betaal.

Voorsiening van water wat nie vir drink bedoel is nie deur die Munisipaliteit

- 53. (1) Behoudens die bedinge en voorwaardes wat die Munisipaliteit bepaal, kan die Munisipaliteit, by aansoek kragtens artikel 3, instem om water wat nie vir drink bedoel is nie aan 'n verbruiker te voorsien.
- (2) Water voorsien kragtens 'n ooreenkoms in subartikel (1) bedoel, word nie vir huishoudelike of enige ander doeleindes wat, volgens die mening van die Munisipaliteit, 'n gesondheidsrisiko kan inhou gebruik nie.

- (3) Geen uitdruklike of stilswyende waarborg geld rakende die suiwerheid of geskiktheid vir die doel waarvoor water wat nie vir drink bedoel is nie voorsien word.
- (4) Die voorsiening van water wat nie vir drink bedoel is nie, geskied uitsluitlik, sowel wat toestand as gebruik betref, op risiko van die verbruiker, wat vir enige gevolgskaad direk of indirek, wat vir homself, haarself of andere daaruit mag voortspruit verantwoordelik is, met insluiting van die gevolge van enige *bona fide* fout van die Munisipaliteit of die foutiewe werking van 'n suiweringsaanleg.

Toets van drukking in watervoorsieningsstelsel

- 54. Die Munisipaliteit kan, by aansoek en betaling deur die eienaar van die voorgeskrewe heffing, vir die tydperk deur die eienaar versoek, die sterkte van die druk in die watervoorsieningsstelsel van sy of haar perseel vasstel en verstrek.

Pype in strate of openbare plekke

- 55. Behalwe met die voorafverkreë skriftelike magtiging van die Munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat die Munisipaliteit mag stel, mag niemand, met die doel om water, verkry uit enige bron hoegenaamd, te gelei, in of onder 'n straat, openbare plek of ander grond waarvan die Munisipaliteit die eienaar is, wat in hom vestig of deur hom beheer word, 'n pyp of bykomende deel daarvan lê of aanlê nie.

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir die lewering van 'n elektrisiteitsdiens in die Kamiesberg munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Kamiesberg munisipaliteit, soos volg:-

INDELING VAN ARTIKELS

HOOFSTUK 1 ALGEMEEN

1. Woordomskrywing
2. Ander uitdrukkings
3. Opskrifte en titels

HOOFSTUK 2 ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

4. Voorsiening van elektrisiteitsdienste
5. Voorsiening volgens ooreenkoms
6. Betekening van kennisgewing
7. Nakoming van kennisgewings
8. Aansoek om voorsiening van elektrisiteit
9. Verwerking van aansoeke om voorsiening
10. Deurgangsregte
11. Statutêre serwituut
12. Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets of instandhoudingswerk te doen
13. Weiering of versuim om inligting te verstrek
14. Weiering van toegang
15. Onbehoorlike verbruik
16. Elektrisiteitstariewe en -gelde
17. Deposito's
18. Betaling van gelde
19. Rente op agterstallige rekeninge
20. Beginsels vir die herverkoop van elektrisiteit
21. Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit
22. Nie-aanspreeklikheid van die Munisipaliteit
23. Lekkasje van elektrisiteit
24. Onderbreking van toevoer
25. Seëls van die Munisipaliteit

26. Peuter met diensaansluiting of hoofleiding
27. Beveiliging van die Munisipaliteit se hoofleiding
28. Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding
29. Ongemagtigde aansluitings
30. Ongemagtigde heraansluitings
31. Tydelike afsluiting en heraansluiting
32. Tydelike voorsiening van elektrisiteit
33. Tydelike werk
34. Lasvermindering
35. Medium- en laespanningskakeltuig en –toerusting
36. Substasie-akkommodasie
37. Bedradingsdiagram en spesifikasie
38. Gereedheidstoevoer
39. Verbruiker se toerusting vir noodgereedheidstoevoer
40. Omsendbriewe

HOOFSTUK 3 VERBRUIKERS SE VERANTWOORDELIKHEDE

41. Verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou
42. Fout in elektriese installasie
43. Beëindiging van verbruik uit die elektrisiteitstoevoer
44. Verandering van okkupeerder
45. Diensapparaat

HOOFSTUK 4 SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

46. Diensaansluiting
47. Meetakkommodasie

HOOFSTUK 5 TOEVOERSTELSELS

48. Lasvereistes
49. Lasbeperkings
50. Versteuring van andere se elektriese toerusting
51. Toevoer na motore
52. Arbeidsfaktor
53. Beveiliging

HOOFSTUK 6 ELEKTRISITEITSMETING

54. Meet van toevoer
55. Akkurate meting

- 56. Lees van kredietmeters
- 57. Kragbegroter

HOOFSTUK 7 ELEKTRIESE KONTRAKTEURS

- 58. Bykomende vereistes
- 59. Munisipaliteit nie aanspreeklik nie

HOOFSTUK 8 KOSTE VAN WERK

- 60. Koste van werk

HOOFSTUK 9 STRAFBEPALING

- 61. Strafbepaling

HOOFSTUK 10 HERROEPING VAN WETTE

- 62. Herroeping van wette en voorbehoude
- 63. Kort titel

BYLAE 1

Wette wat herroep is

BYLAE 2

“Toepaslike standaardspesifikasie” beteken

HOOFSTUK 1

ALGEMEEN

Woordomskrywing

- 1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken –

“**bewys**” die noodsaaklike element van ‘n kragbegroterstelsel wat gebruik word om inligting oor te dra van ‘n verkooppunt vir elektrisiteitskrediet na ‘n kragbegroter en *vice versa*;

“**diensaansluiting**” al die kables en toerusting wat nodig is om die hoofleiding by die verbruiker se elektriese installasie aan te sluit by die voorsieningspunt;

“**diensbeveiligingstoestel**” enige sekering of stroombreker wat geïnstalleer word met die doel om die Munisipaliteit se toerusting te beskerm teen oorbelasting of foute wat op die installasie of op die interne diensaansluiting voorkom;

“**eienaar**” met betrekking tot ‘n perseel, die persoon by wie die regstitel daarvan berus: Met dien verstande dat –

- (a) in die geval van onroerende eiendom –
  - (i) wat vir ‘n tydperk van minstens 50 jaar verhuur word, ongeag of die huurkontrak geregistreer is of nie, die huurder daarvan; of
  - (ii) wat voordelig geokkupeer word kragtens ‘n serwituut of reg analoog daarmee, die okkupeerder daarvan;
- (b) indien die eienaar soos hierbo omskryf –
  - (i) dood of insolvent is, sy of haar boedel tot voordeel van sy of haar skuldeisers afgestaan het, ingevolge ‘n hofbevel onder kuratele geplaas is, of ‘n maatskappy is wat gelikwieder of onder geregtelike bestuur geplaas is, die persoon by wie die administrasie van sodanige eiendom berus as eksekuteur, administrateur, trustee, regverkrygende, kurator, likwidateur of geregtelike bestuurder, na gelang van die geval; of
  - (ii) nie in die Republiek van Suid-Afrika aanwesig is nie, of indien sy of haar adres aan die Munisipaliteit onbekend is, iemand wat as agent of andersins die huurgeld ten opsigte van sodanige eiendom ontvang of geregtig is om dit te ontvang; en
- (c) indien die Munisipaliteit nie kan vasstel wie sodanige persoon is nie, word die persoon wat geregtig is op die voordelige gebruik van sodanige eiendom geag die eienaar daarvan te wees met die uitsluiting van die persoon by wie die regstitel daarvan berus;

“**elektriese installasie**” ‘n elektriese installasie soos omskryf in die Regulasies;

“**elektriese kontrakteur**” ‘n elektriese kontrakteur soos omskryf in die Regulasies;

“**geakkrediteerde persoon**” ‘n persoon wat ingevolge die Regulasies, na gelang van die geval, as ‘n elektriese toetsers vir enkelfase, ‘n installasie-elektrisiën of ‘n meesterinstallasie-elektrisiën, geregistreer is;

“**gereedheidstoevoer**” ‘n alternatiewe toevoer van elektrisiteit wat nie gewoonlik deur die verbruiker verbruik word nie;

“**hoë spanning**” die stel nominale spanningsvlakke wat in kragstelsels vir grootmaattransmissie van elektrisiteit in die omgewing van $44 \text{ kV} < U_n \leq 220 \text{ kV}$ gebruik word [SANS 1019];

“**hoofleiding**” enige deel van die Munisipaliteit se elektrisiteitsnetwerk;

“**kragbegroter**” ‘n vooruitbetaalmeter wat geprogrammeer kan word om die vloei van hoeveelhede vooruitbetaalde energie in ‘n elektriese stroomkring toe te laat;

“**kredietmeter**” ‘n meter waar ‘n rekening uitgerek word nadat elektrisiteit verbruik is;

“**lae spanning**” die stel nominale spanningsvlakke wat gebruik word vir die verspreiding van elektrisiteit en waarvan die boonste perk oor die algemeen aanvaar word as ‘n ws-spanning van 1000 V (of ‘n gs-spanning van 1500 V) [SANS 1019];

“**medium spanning**” die stel nominale spanningsvlakke bo lae spanning en benede hoë spanning in die omgewing van $1 \text{ kV} < U_n \leq 44 \text{ kV}$ [SANS 1019];

“**meetpunt**” die punt waar die verbruiker se elektrisiteitsverbruik gemeet word en wat by die voorsieningspunt of by enige ander punt op die verspreidingsstelsel van die Munisipaliteit of die elektriese installasie van die verbruiker kan wees soos deur die Munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit aangedui met dien verstande dat dit alles, en slegs, die verbruiker se verbruik van elektrisiteit meet;

“**meter**” ‘n toestel wat die aanvraag of die elektriese energie wat verbruik word, aandui en ook konvensionele meters en kragbegroters;

“**motoraansitstroom**” met betrekking tot wisselstroommotore, die gemiddelde vierkantwortelwaarde van die simmetriese stroom wat deur ‘n motor verbruik word wanneer dit aangedryf word volgens die geraamde spanning daarvan met die aansitter in aansitposisie en die rotor gesluit;

“**motorlas totaal aangeskakel**” die somtotaal van die kW-vermoë van al die afsonderlike motore wat by ‘n installasie aangesluit is;

“**motorvermoë**” die maksimum aanhoudende kW-lewering van ‘n motor soos vermeld op die vervaardiger se kenplaatjie;

“**Munisipale Bestuurder**” die persoon deur die Munisipaliteit aangestel ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No. 117 van 1998);

“**Munisipaliteit**” beteken Kamiesberg munisipaliteit;

“**nakomingsertifikaat**” ‘n sertifikaat wat ingevolge die Regulasies ten opsigte van ‘n elektriese installasie of gedeelte van ‘n elektriese installasie deur ‘n geakkrediteerde persoon uitgereik word;

“**okkupeerder**” met betrekking tot ‘n perseel –

- (a) iemand wat sodanige perseel werklik okkupeer;
- (b) iemand wat wetlik daarop geregtig is om sodanige perseel te okkupeer;
- (c) in geval van sodanige perseel wat onderverdeel is en wat aan loseerders of verskillende huurders verhuur word, die persoon wat die huurgeld ontvang wat deur sodanige loseerders of huurders betaalbaar is, hetsy vir sy of haar eie rekening of as agent vir iemand wat daarop geregtig is of belang daarby het; of
- (d) iemand wat by die beheer of bestuur van sodanige perseel betrokke is, en behels ook die agent van sodanige persoon wanneer hy of sy nie in die Republiek aanwesig is, of as sy of haar verblyfplek onbekend is;

“**perseel**” enige grond of enige struktuur bo of benede grondvlak en behels ook enige voertuig, vliegtuig of vaartuig;

“**Regulasies**” die Regulasies opgestel ingevolge die Wet op Beroepsgesondheid en – Veiligheid, 1993 (Wet No. 85 van 1993) en afgekondig by G.K. R2920 van 23 Oktober 1992, soos gewysig;

“**spanning**” die gemiddelde vierkantswortelwaarde van elektriese potensiaal tussen twee geleiers;

“**tarief**” die Munisipaliteit se gelde gehef vir die voorsiening van elektrisiteit;

“**toepaslike standaardspesifikasie**” die standaardspesifikasie soos gelys in Bylae 2;

“**veiligheidsstandaard**” die Gebruikskode vir die Bedrading van Persele SANS 10142-1 geïnkorporeer in die Regulasies;

“**verbruiker**”, met betrekking tot ‘n perseel –

- (i) enige okkupeerder daarvan of enige ander persoon met wie die Munisipaliteit ooreengekom het om elektrisiteit daar te voorsien of dit inderdaad daar voorsien; of

- (ii) indien sodanige perseel nie bewoon word nie, iemand wat 'n geldige bestaande ooreenkoms met die Munisipaliteit het vir die voorsiening van elektrisiteit aan sodanige perseel; of
- (iii) indien daar geen sodanige persoon of okkupeerder is nie, die eienaar van die perseel;

“verbruikspunt” ‘n verbruikspunt soos omskryf in die Regulasies;

“voorsieningspunt” die punt soos bepaal deur die Munisipaliteit of enige ander behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit vanwaar elektrisiteit aan enige perseel deur die Munisipaliteit voorsien word; en

“wet” enige toepaslike wet, proklamasie, ordonnansie, Wet van die Parlement of wetsbepaling wat regsrag het;

Ander uitdrukkings

- 2. Alle ander uitdrukkings wat in hierdie Verordening gebruik word, het, tensy die samehang andersins vereis, dieselfde betekenis wat daaraan geheg word in die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet No. 41 van 1987).

Opskrifte en titels

- 3. Die opskrifte en titels in hierdie Verordening beïnvloed nie die uitleg daarvan nie.

HOOFSTUK 2

ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

Voorsiening van elektrisiteitsdienste

- 4. Slegs die Munisipaliteit mag elektrisiteit voorsien of 'n ooreenkoms aangaan om elektrisiteit binne sy regsgebied te voorsien.

Voorsiening volgens ooreenkoms

- 5. Niemand mag gebruik maak of voortgaan om gebruik te maak van 'n toevoer van elektrisiteit van die Munisipaliteit nie, tensy of totdat sodanige persoon 'n skriftelike ooreenkoms met die Munisipaliteit vir sodanige toevoer aangegaan het, en sodanige toevoer word in alle opsigte deur sodanige ooreenkoms saam met die bepalings van hierdie Verordening beheer. As 'n persoon 'n toevoer van elektrisiteit verbruik sonder om 'n ooreenkoms aan te gaan, is hy of sy aanspreeklik vir die koste van die elektrisiteit soos uiteengesit in artikel 44.

Betekening van kennisgewing

6. (1) Enige kennisgewing of ander dokument word geag as aan iemand beteken te wees wanneer dit ingevolge hierdie Verordening aan iemand beteken is indien –
- (a) dit persoonlik by daardie persoon afgelewer is;
  - (b) dit by daardie persoon se woonplek of sakeonderneming in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat klaarblyklik ouer as sestien jaar is;
  - (c) dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos na daardie persoon se laaste bekende woonadres of sakeadres in die Republiek gepos is en 'n erkenning dat dit gepos is van die posdiens verkry is;
  - (d) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek beteken word op 'n manier bepaal in paragrawe (a), (b) of (c); of
  - (e) daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek gepos is op die eiendom of perseel, indien enige, waarmee dit verband hou.
- (2) Wanneer enige kennisgewing of ander dokument gemagtig of beteken word op die eienaar, okkupeerder of houer van enige eiendom of regte in enige eiendom, is dit voldoende as daardie persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, okkupeerder of houer van die eiendom of betrokke reg, en is dit nie nodig om daardie persoon se naam te verstrek nie.
- (3) Enige prosesstuk is deugdelik aan die Munisipaliteit beteken as dit by die Munisipale Bestuurder se kantoor afgelewer word of by 'n persoon wat by die Munisipale Bestuurder se kantoor op diens is.

Nakoming van kennisgewings

7. Iemand aan wie 'n kennisgewing wat behoorlik uitgereik of gegee is ingevolge hierdie Verordening, beteken word, moet die bepalings daarvan binne die tydperk wat daarin vermeld word, nakom.

Aansoek om voorsiening van elektrisiteit

8. (1) Aansoek om die voorsiening van elektrisiteit moet skriftelik deur die voornemende verbruiker op die voorgeskrewe vorm verkrygbaar by die kantoor van die Munisipaliteit gedoen word en die installasie se geraamde las in kV.A moet op die aansoek vermeld word. Sodanige aansoek moet gerig word so lank as moontlik voor die toevoer verlang word ten einde die werk van die Munisipaliteit te vergemaklik.
- (2) 'n Aansoek om voorsiening van elektrisiteit vir 'n tydperk van minder as 'n jaar word beskou as 'n aansoek om 'n tydelike voorsiening van elektrisiteit en word oorweeg na goeddunke van die Munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit wat enige spesiale voorwaardes mag stel wat in sodanige geval nagekom moet word.

Verwerking van aansoeke om voorsiening

9. Aansoeke om die voorsiening van elektrisiteit word verwerk en die toevoer beskikbaar gestel binne die tydperke soos in NRS 047 aangedui.

Deurgangsregte

10. (1) Die Munisipaliteit kan weier om 'n diensaansluiting bo of onder die grond op te rig of te lê op enige deurgang wat nie by die Munisipaliteit berus nie of op enige private eiendom, tensy en totdat die voornemende verbruiker die skriftelike toestemming verkry het van die eienaar van die genoemde private eiendom of van die persoon by wie die regstitel van die grond berus waarop enige sodanige deurgang soos bogemeld, bestaan, na gelang van die geval, en dit by die Munisipaliteit ingedien het, waardeur magtiging vir die lê of oprigting van 'n diensaansluiting daarop verleen word.
- (2) As sodanige toestemming op enige tydstip teruggetrek word of as die bogemelde private eiendom of deurgang in ander hande oorgaan en die nuwe eienaar weier om sodanige toestemming te verleen of te laat voortduur, moet die koste van enige verandering wat aan die diensaansluiting aangebring moet word ten einde die toevoer van elektrisiteit in stand te hou, en van die verwydering daarvan wat onder omstandighede nodig mag wees, deur die verbruiker van die perseel waarna die toevoer voortgesit word, gedra word.

Statutêre serwituu

11. (1) Behoudens die bepalings van subartikel (3) kan die Munisipaliteit binne sy munisipale gebied –
- (a) elektrisiteitsdienste voorsien, vestig en in stand hou;

- (b) 'n hoofleiding vir elektrisiteit verkry, oprig, lê, verleng, vergroot, omlei, in stand hou, herstel, die verbruik beëindig, sluit en vernietig;
  - (c) enige hoofleiding vir elektrisiteit aanlê, oprig of lê op, oor, deur, bo of onder enige straat of onroerende eiendom en die eienaarskap van enige sodanige hoofleiding berus by die Munisipaliteit;
  - (d) enigiets anders doen wat nodig of wenslik is vir of bykomstig of aanvullend tot of ondergeskik aan enige saak beoog by paragrawe (a) tot (c).
- (2) Indien die Munisipaliteit enige hoofleiding vir elektrisiteit aanlê, oprig of lê op, oor, deur, bo of onder enige straat of onroerende eiendom wat nie aan die Munisipaliteit behoort of nie deur die Munisipaliteit beheer of bestuur word nie, betaal die Munisipaliteit die eenaar van sodanige straat of eiendom vergoeding volgens 'n bedrag waaroor die eenaar en die Munisipaliteit ooreengekom het of, by afwesigheid van 'n ooreenkoms, soos óf deur arbitrasie óf deur 'n geregshof bepaal.
- (3) Die Munisipaliteit gee, voordat dit begin met enige werk behalwe herstelwerk of instandhouding aan of in verband met enige toevoer van elektrisiteit op onroerende eiendom wat nie aan die Munisipaliteit behoort nie, aan die eenaar of okkupeerder van sodanige eiendom redelike kennis van die voorgestelde werk en die datum waarop die Munisipaliteit beoog om met sodanige werk te begin.

Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets of instandhoudingswerk te doen

12. (1) Die Munisipaliteit, deur sy werknemers, kontrakteurs en hul assistente en adviseurs, het toegang tot en oor enige eiendom ten einde –
- (a) enigiets te doen wat gemagtig is of vereis word om deur die Munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening of enige ander wet gedoen te word;
  - (b) enige dienshoofleiding en enigiets wat daarmee verband hou te inspekteer en te ondersoek;
  - (c) navraag te doen oor enige moontlike bron van toevoer van elektrisiteit of die geskiktheid van onroerende eiendom vir enige skema of onderneming van die Munisipaliteit, en enige nodige opname in verband daarmee te doen;
  - (d) vas te stel of daar enige oortreding van die bepalings van hierdie Verordening of enige ander wet is of was; en

- (e) nakoming van die bepalings van hierdie Verordening of enige ander wet af te dwing.
- (2) Die Munisipaliteit betaal aan iemand wat skade gely het as gevolg van die uitoefening van die reg van toegang ingevolge subartikel (1), behalwe waar die Munisipaliteit gemagtig is om op die betrokke eiendom enige werk te verrig op die koste van sodanige persoon of enige ander persoon, skadevergoeding ten bedrae van 'n bedrag waarop die Munisipaliteit en sodanige persoon ooreengekom het of, as daar nie 'n ooreenkoms aangegaan is nie, soos deur arbitrasie of 'n geregshof bepaal.
- (3) 'n Werknemer van die Munisipaliteit wat deur sodanige Munisipaliteit daartoe gemagtig is, kan deur 'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar of okkuperder van enige eiendom te beteken, van sodanige eienaar of okkuperder vereis om op die dag en uur soos in sodanige kennisgewing aangedui, toegang tot sodanige eiendom aan 'n persoon en vir 'n doel soos beoog in subartikel (1) te verskaf.

Weiering of versuim om inligting te verstrek

13. Niemand weier of versuim om die inligting te verstrek wat 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit redelikerwys van hom of haar verlang nie, of verstrek vals inligting aan enige sodanige beampte insake enige installasiewerk wat voltooi is of beoog word nie.

Weiering van toegang

14. Niemand mag enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte ingevolge hierdie Verordening of van enige pligte wat daarmee verband hou of in verband daarmee staan nie opsetlik hinder, belemmer, in die pad staan of toegang weier nie.

Onbehoorlike verbruik

15. As die Munisipaliteit redelike gronde het om te glo dat die verbruiker die elektrisiteit vir enige doel of op enige wyse gebruik wat op 'n onbehoorlike en onveilige wyse inmeng of daarop bereken is om op 'n onbehoorlike en onveilige wyse in te meng met die doeltreffende voorsiening van elektrisiteit aan enige verbruiker, kan die Munisipaliteit met of sonder kennisgewing sodanige toevoer afsluit, maar sodanige toevoer word weer herstel sodra die oorsaak van die afsluiting permanent reggestel of verwyder is. Die verbruiker betaal die gelde soos deur die Munisipaliteit voorgeskryf vir die afsluiting en aansluiting voor die toevoer van elektrisiteit herstel word, tensy dit bewys kan word dat die verbruiker nie die elektrisiteit op 'n onbehoorlike of onveilige wyse verbruik of hanteer het nie.

Elektrisiteitstariewe en –gelde

16. Afskrifte van heffings en gelde is gratis by die Munisipaliteit se kantore verkrygbaar.

Deposito's

17. Die Munisipaliteit hou die reg voor om te vereis dat die verbruiker 'n som geld deponeer as sekuriteit vir die betaling van enige gelde wat aan die Munisipaliteit betaalbaar is of betaalbaar kan word. Die bedrag van die deposito ten opsigte van elke elektrisiteitinstallasie word deur die Munisipaliteit bepaal en elke sodanige deposito kan verhoog word indien dit na die Munisipaliteit se mening onvoldoende is. Sodanige deposito word nie beskou as betaling of gedeeltelike betaling van enige rekening betaalbaar vir die voorsiening van elektrisiteit met die doel om enige afslag te kry ooreenkomstig die elektrisiteitstariewe gemeld in hierdie Verordening nie. By beëindiging van die toevoer van elektrisiteit word die bedrag van sodanige deposito rentevry en min enige betalings aan die Munisipaliteit verskuldig, aan die verbruiker terugbetaal.

Betaling van gelde

18. (1) Die verbruiker is aanspreeklik vir alle gelde aangedui in die voorgeskrewe tariewe vir die elektrisiteitsdiens soos deur die Munisipaliteit goedgekeur. 'n Afskrif van die voorgeskrewe tariewe is gratis by die Munisipaliteit verkrygbaar.
- (2) Alle rekening word geag betaalbaar te wees wanneer dit deur die Munisipaliteit uitgereik word, en die betaaldatum moet op die voorkant van die elke rekening verskyn asook 'n waarskuwing wat aandui dat die toevoer van elektrisiteit afgesluit kan word indien die gelde ten opsigte van sodanige toevoer nie betaal is teen die betaaldatum nie.
- (3) 'n Fout of weglating in 'n rekening of versuim om 'n rekening te lewer, onthef nie die verbruiker van sy of haar verpligting om die regte bedrag verskuldig vir die elektrisiteit wat aan die perseel voorsien is te betaal nie, en die onus rus op die verbruiker om hom of haar daarvan te vergewis dat die rekening wat gelewer is, ooreenkomstig die voorgeskrewe tariewe van gelde is ten opsigte van elektrisiteit aan die perseel voorsien.
- (4) Waar 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit die perseel besoek met die doel om die toevoer van elektrisiteit af te sluit ingevolge subartikel (2) en hy of sy word op enige wyse verhinder of verhoed om die afsluiting te bewerkstellig, is die voorgeskrewe gelde betaalbaar vir elke daaropvolgende besoek wat nodig is om sodanige afsluiting te bewerkstellig.

- (5) Nadat die elektrisiteit afgesluit is weens die wanbetaling van 'n rekening, is die voorgeskrewe gelde en alle bedrae verskuldig vir elektrisiteit wat verbruik is, betaalbaar voordat die toevoer van elektrisiteit weer aangesluit word.

Rente op agterstallige rekeninge

19. Die Munisipaliteit kan rente hef op rekeninge wat nie betaal is teen die betaaldatum soos dit op die rekening verskyn nie, teen 'n rentekoers wat van tyd tot tyd deur die Munisipaliteit goedgekeur word.

Beginsels vir die herverkoop van elektrisiteit

20. (1) Tensy anders skriftelik deur die Munisipaliteit gemagtig, mag niemand elektrisiteit wat volgens 'n ooreenkoms met die Munisipaliteit aan sy of haar perseel voorsien word, aan enige ander persoon verkoop of voorsien vir verbruik op ander persele nie, of toelaat of duld dat sodanige herverkoop of voorsiening plaasvind nie. As elektrisiteit herverkoop word vir verbruik op dieselfde perseel, word die elektrisiteit deur 'n submeter gemeet van 'n soort wat deur Standaarde Suid-Afrika voorsien, geïnstalleer en geprogrammeer word ooreenkomstig die Munisipaliteit se standarde.
- (2) Die tariewe, gelde en bedrae waarteen en die verkoopvoorwaardes ingevolge waarvan die elektrisiteit aldus herverkoop word, mag nie minder gunstig vir die koper wees as dit wat betaalbaar en van toepassing sou wees indien die Munisipaliteit elektrisiteit direk aan die koper sou voorsien nie. Elke herverkoper verskaf aan die koper maandelikse state wat ten minste net soveel besonderhede bevat as die tersaaklike besonderhede oor rekeninginligting wat die Munisipaliteit aan sy elektrisiteitverbruikers verskaf.

Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit

21. (1) Die Munisipaliteit kan die toevoer van elektrisiteit na enige perseel afsluit indien die persoon wat aanspreeklik is vir die betaling van sodanige toevoer, in gebreke bly om die bedrag wat aan die Munisipaliteit verskuldig is in verband met toevoer wat hy of sy te eniger tyd van die Munisipaliteit ontvang het ten opsigte van enige perseel, of waar enige van die bepalinge van hierdie Verordening of die Regulasies oortree word: Met dien verstande dat die Munisipaliteit die persoon 14 dae kennis moet gee om sy of haar fout reg te stel en die persoon versuim om sodanige fout reg te stel nadat kennis gegee is, of in die geval van ernstige gevaar vir mens of eiendom, of ingevolge artikel 26, sonder kennisgewing. Nadat die toevoer van elektrisiteit weens wanbetaling van 'n rekening of die onbehoorlike en onveilige verbruik van elektrisiteit afgesluit is, moet die voorgeskrewe gelde aan die Munisipaliteit betaal word.

- (2) Indien 'n installasie op die verbruiker se perseel ongemagtig heraangesluit word nadat dit regmatig deur die Munisipaliteit afgesluit is, of indien daar met die Munisipaliteit se elektriese toerusting gepeuter word om te verhoed dat die meter die volle verbruik registreer, kan die toevoer van elektrisiteit fisiek van daardie perseel verwyder word.

Nie-aanspreeklikheid van die Munisipaliteit

22. Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige regstreekse of daaruit voortspruitende verlies of skade wat deur die verbruiker gely of opgedoen word as gevolg van of voortspruitend uit die beëindiging en onderbreking van of enige ander abnormaliteit aan die toevoer van elektrisiteit nie, tensy dit deur skuld aan die kant van die Munisipaliteit veroorsaak is.

Lekkasie van elektrisiteit

23. Onder geen omstandighede word enige korting op die rekening vir elektrisiteit wat voorsien en gemeet is, toegelaat ten opsigte van 'n vermorsing van elektrisiteit wat te wyte is aan 'n lekkasie of 'n ander fout in die elektriese installasie nie.

Onderbreking van toevoer

24. Die Munisipaliteit is nie verplig om aandag te skenk aan 'n onderbreking in die toevoer van elektrisiteit as dit as gevolg van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie is nie, behalwe wanneer sodanige onderbreking te wyte is aan die werking van die Munisipaliteit se diensbeveiligingstoestel. Indien enige onderbreking van die toevoer van elektrisiteit die gevolg is van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie of van die gebrekkige werking van die apparaat wat in verband daarmee gebruik word, kan die Munisipaliteit die gelde van die verbruiker verhaal soos voorgeskryf deur die Munisipaliteit vir elke herstel van die toevoer van elektrisiteit bykomend tot die koste van die regmaak of herstel van enige skade wat aan die dienshoofleiding en -meter aangerig is deur sodanige fout of foutiewe werking.

Seëls van die Munisipaliteit

25. Die meter, diensbeveiligingstoestelle en alle apparaat wat aan die Munisipaliteit behoort, word deur 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit verseël of gesluit en niemand wat nie 'n beampte van die Munisipaliteit is wat behoorlik daartoe gemagtig is nie, mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd sodanige seëls of slotte verwyder, breek, skend, daaraan peuter of hom of haar daarmee bemoei nie.

Peuter met diensaansluiting of hoofleiding

26. (1) Niemand mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd met enige meter, meettoerusting of dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of hoofleiding van die Munisipaliteit peuter of daarmee inmeng nie.
- (2) Waar *prima facie*-bewys bestaan dat 'n verbruiker of iemand anders subartikel (1) oortree het, kan die Munisipaliteit die toevoer van elektrisiteit onmiddellik en sonder vooraf kennisgewing aan die verbruiker afsluit en sodanige verbruiker of persoon is aanspreeklik vir alle gelde en koste wat deur die Munisipaliteit vir sodanige afsluiting gehef word.
- (3) Waar 'n verbruiker of iemand anders subartikel (1) oortree en sodanige oortreding lei daartoe dat die meter minder verbruik as die regte verbruik registreer, het die Munisipaliteit die reg om die volle koste van sy of haar geraamde verbruik van die verbruiker te verhaal.

Beveiliging van die Munisipaliteit se hoofleiding

27. (1) Niemand mag, behalwe met die Munisipaliteit se goedkeuring en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat opgelê mag word –
- (a) enige konstruksie bou, oprig of lê of die oprigting of lê van enige gebou, struktuur of ander voorwerp toelaat, of bome en ander plantegroei oor of in sodanige posisie of op sodanige manier plant dat dit sal inmeng met die hoofleiding of dit bedreig nie;
- (b) enige deel van die hoofleiding uitgrawe, oopmaak of die grond bo, langsaan, onder of naby dit verwyder nie;
- (c) enige deel van die hoofleiding beskadig, bedreig, verwyder of vernietig nie, of iets doen wat na alle waarskynlikheid die hoofleiding sal beskadig, bedreig of enige deel daarvan vernietig nie;
- (d) 'n ongemagtigde aansluiting aan enige deel van die hoofleiding maak of elektrisiteit daarvandaan omlei of veroorsaak dat dit omlei word nie.
- (2) Die eienaar of okkupeerder moet die hoogte van die bome of die lengte van die takke wat uitsteek naby bogrondse lyne beperk of voorsiening maak vir beveiliging wat na die mening van die Munisipaliteit voldoende daarin sal slaag om te verhoed dat die boom met die geleiers inmeng sou die boom of tak val of afgeknap word. Indien die eienaar versuim om hierdie bepaling na te kom, het die Munisipaliteit die reg, na vooraf skriftelike kennisgewing, of te eniger tyd in 'n noodgeval, om die bome of ander plantegroei af te kap of te snoei op die wyse in hierdie bepaling beoog.

- (3) Die Munisipaliteit kan, onderworpe aan die verkryging van 'n hofbevel, enige gebou, struktuur of enige ander voorwerp wat strydig met hierdie Verordening gebou, opgerig of gelê is, afbreek, verander of op enige ander wyse daarmee handel.
- (4) Die Munisipaliteit kan, in 'n noodgeval of ramp, enigiets verwyder wat enige deel van die elektrisiteitsverspreidingsstelsel beskadig, belemmer of bedreig of wat dit waarskynlik kan beskadig, belemmer, bedreig of vernietig.

Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding

28. Indien die Munisipaliteit dit nodig of wenslik ag om spesiale voorsorgmaatreëls te tref om te verhoed dat daar met enige deel van die hoofleiding, dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of meter of meettoerusting gepeuter word, moet die verbruiker óf die nodige beveiliging verskaf en installeer, óf die koste betaal waar sodanige beveiliging deur die Munisipaliteit verleen word.

Ongemagtigde aansluitings

29. Niemand, behalwe iemand spesifiek skriftelik deur die Munisipaliteit daartoe gemagtig, mag regstreeks of onregstreeks enige elektriese installasie of deel daarvan by die hoofleiding of diensaansluiting aansluit, probeer aansluit of sodanige aansluiting veroorsaak of toelaat nie.

Ongemagtigde heraansluitings

30. (1) Niemand, behalwe iemand spesifiek skriftelik deur die Munisipaliteit daartoe gemagtig, mag enige elektriese installasie wat deur die Munisipaliteit afgesluit is, weer by die hoofleiding of diensaansluiting heraansluit, probeer heraansluit of sodanige heraansluiting veroorsaak of toelaat nie.
- (2) Waar dit blyk dat die toevoer van elektrisiteit wat voorheen deur die Munisipaliteit afgesluit is, weer aangesluit is, is die verbruiker wat die toevoer van elektrisiteit verbruik, aanspreeklik vir alle koste van die elektrisiteitsverbruik van die datum van afsluiting tot die datum waarop daar gevind is dat die toevoer heraangesluit is, en ook vir enige ander koste wat in dié verband aangegaan is. Voorts kan die Munisipaliteit enige deel van of al die toevoertoerusting verwyder tot tyd en wyl volle betaling ontvang is. Hierbenewens is die verbruiker ook verantwoordelik vir die koste wat met die herinstallering van sodanige toevoertoerusting gepaard gaan.

Tydlike afsluiting en heraansluiting

31. (1) Die Munisipaliteit moet op versoek van die verbruiker die toevoer van elektrisiteit na die verbruiker se elektriese installasie tydelik afsluit en dit weer heraansluit teen betaling van die gelde soos voorgeskryf deur die Munisipaliteit vir elke afsluiting en daaropvolgende aansluiting.

- (2) Indien die Munisipaliteit genoodsaak word om die toevoer van elektrisiteit na 'n verbruiker se elektriese installasie tydelik af te sluit en weer aan te sluit en die verbruiker is geensins verantwoordelik vir die ontstaan van hierdie noodsaak nie, is die verbruiker nie verantwoordelik vir betaling van enige gelde nie.
- (3) Die Munisipaliteit kan slegs onder buitengewone omstandighede die toevoer van elektrisiteit na enige perseel sonder kennisgewing tydelik afsluit ten einde herstelwerk te doen, of toetse uit te voer, of vir enige ander regmatige doel. In alle ander gevalle moet genoegsame kennis gegee word.

Tydlike voorsiening van elektrisiteit

32. Dit is 'n voorwaarde vir enige tydelike voorsiening van elektrisiteit ingevolge hierdie Verordening dat, indien daar gevind word dat sodanige voorsiening inbreuk maak op die doeltreffende en ekonomiese toevoer van elektrisiteit na ander verbruikers, die Munisipaliteit die reg het om, met kennisgewing, of onder buitengewone omstandighede sonder kennisgewing, sodanige tydelike voorsiening te eniger tyd te beëindig en die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade of verlies wat die verbruiker as gevolg van sodanige beëindiging mag ly nie.

Tydlike werk

33. 'n Elektriese installasie wat 'n tydelike toevoer van elektrisiteit nodig het, mag nie sonder die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit regstreeks of onregstreeks by die hoofleiding aangesluit word nie. Volledige inligting oor die redes vir en die aard van sodanige tydelike werk moet die aansoek om die bogemelde toestemming vergesel, en die Munisipaliteit kan sodanige toestemming weier of verleen behoudens die bedinge en voorwaardes wat wenslik en noodsaaklik blyk.

Lasvermindering

34. (1) Gedurende tye van spitslas, of in 'n noodgeval, of wanneer dit na die mening van die Munisipaliteit om enige rede nodig is om die las op die Munisipaliteit se elektrisiteitsvoorsieningstelsel te verminder, kan die Munisipaliteit die voorsiening sonder kennisgewing onderbreek vir sodanige tydperk as wat die Munisipaliteit nodig ag, en die toevoer van elektrisiteit na enige verbruiker se warmwatersilinder wat deur elektrisiteit verwarm word of na enige spesifieke toestel of die hele installasie beëindig.
- (2) Die Munisipaliteit kan sodanige apparaat en toerusting op die perseel van die verbruiker installeer as wat nodig geag word om gevolg te gee aan die bepalinge van subartikel (1), en enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit kan op enige redelike tyd enige perseel betree met die doel om sodanige apparaat en toerusting te installeer, te inspekteer, te toets, te verstel of te verander.

- (3) Ondanks die bepalings van subartikel (2), moet die verbruiker of eienaar, na gelang van die geval, wanneer hy of sy 'n watersilinder installeer wat deur elektrisiteit verwarm word, die nodige akkommodasie en bedrading ooreenkomstig die Munisipaliteit se keuse verskaf ten einde die installasie van die apparaat en toerusting bedoel in subartikel (2) later moontlik te maak.

Medium- en laespanningskakeltuig en –toerusting

35. (1) In die gevalle van medium- of laespanningelektrisiteitsvoorsiening moet die verbruiker betaal vir die verskaffing en installasie van die skakeltuig, kables en toerusting wat deel van die diensaansluiting uitmaak, tensy dit anders deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur word.
- (2) In die gevalle van mediumspanningelektrisiteitsvoorsiening, word al sodanige toerusting deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur, en deur of onder die toesig van 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit geïnstalleer.
- (3) Niemand bedryf mediumspanningskakeltuig sonder die skriftelike magtiging van die Munisipaliteit nie.
- (4) Die aarding en toetsing van mediumspanningskakeltuig wat aan die Munisipaliteit se netwerk gekoppel is, word deur of onder die toesig van 'n gemagtigde beampte van die Munisipaliteit gedoen.
- (5) In die geval van laespanningvoorsiening van elektrisiteit moet die verbruiker 'n laespanninghoofskakelaar of enige ander toerusting soos vereis deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit verskaf en installeer.

Substasie-akkommodasie

36. (1) Die Munisipaliteit kan, behoudens die voorwaardes wat hy goedvind, van die eienaar vereis om akkommodasie te verskaf en in stand te hou vir 'n substasie met 'n afsonderlike kamer of kamers uitsluitlik vir die doel om mediumspanningskables en -skakeltuig, transformators, laespanningskables en –skakeltuig en ander toerusting noodsaaklik vir die voorsiening van elektrisiteit deur die aansoeker aangevra, te akkommodeer. Die akkommodasie moet geleë wees by 'n punt met vrye, voldoende en onbeperkte toegang te alle tye vir die doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die toerusting verband hou.
- (2) Die Munisipaliteit kan egter sy eie netwerke uit sy eie toerusting wat in sodanige akkommodasie geïnstalleer is voorsien, en as die Munisipaliteit bykomende akkommodasie verlang, moet sodanige akkommodasie deur die aansoeker op die koste van die Munisipaliteit verskaf word.

Bedradingsdiagram en spesifikasie

37. (1) Wanneer meer as een elektriese installasie of toevoer van elektrisiteit van 'n gemeenskaplike hoofleiding verkry word, of meer as een verdeelbord of -meter nodig is vir 'n gebou of blok geboue, moet die bedradingdiagram van die stroomkring wat by die hoofskakelaar begin en 'n spesifikasie aan die Munisipaliteit verskaf word vir goedkeuring voordat daar met die werk begin word.
- (2) Waar 'n elektriese installasie sy toevoer elektrisiteit vanaf 'n substasie op dieselfde perseel moet kry as waarop die stroom van hoë spanning getransformeer word, of van een van die Munisipaliteit se substasies deur 'n hoofleiding afsonderlik van die algemene verspreidingsstelsel, moet, indien dit vereis word, 'n volledige spesifikasie en tekeninge van die aanleg wat deur die verbruiker geïnstalleer gaan word, aan die Munisipaliteit vir goedkeuring gestuur word voordat enige tersaaklike benodigdhede bestel word.

Gereedheidstoevoer

38. Niemand is geregtig op gereedheidstoevoer van elektrisiteit van die Munisipaliteit vir enige perseel met 'n afsonderlike bron van toevoer van elektrisiteit nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit en behoudens die voorwaardes wat die Munisipaliteit mag stel.

Verbruiker se toerusting vir noodgereedheidstoevoer

39. (1) Geen toerusting deur 'n verbruiker vir noodgereedheidstoevoer ingevolge die Regulasies of vir sy of haar eie bedryfsvereistes verskaf, mag by enige installasie aangesluit word sonder die skriftelike goedkeuring van die Munisipaliteit nie. 'n Aansoek om sodanige goedkeuring moet skriftelik gerig word en moet 'n volledige spesifikasie van die toerusting en 'n bedradingdiagram bevat. Die gereedheidstoerusting moet so ontwerp en geïnstalleer word dat dit onmoontlik vir die Munisipaliteit se hoofleiding is om uit die terugvoer van sodanige toerusting energie te ontvang. Die verbruiker is verantwoordelik vir die voorsiening en installasie van al sodanige beveiligingstoerusting.
- (2) Waar daar ooreenkomstig 'n spesiale ooreenkoms met die Munisipaliteit toegelaat word dat die verbruiker se toerusting vir gereedheidsontwikkeling elektries gekoppel word aan en parallel loop met die Munisipaliteit se hoofleiding, is die verbruiker verantwoordelik om die vereiste sinchroniese- en beveiligingstoerusting vir veilige parallelle werking te verskaf en te installeer tot die Munisipaliteit se bevrediging.

Omsendbriewe

40. Die Munisipaliteit kan van tyd tot tyd omsendbriewe uitstuur waarin besonderhede verskaf word oor die Munisipaliteit se vereistes met betrekking tot sake wat nie spesifiek in die Regulasies of in hierdie Verordening bepaal word nie, maar wat nodig is vir die veilige en doeltreffende bedryf en bestuur van elektrisiteitsvoorsiening.

HOOFSTUK 3**VERBRUIKERS SE VERANTWOORDELIKHEDE****Verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou**

41. 'n Elektriese installasie wat by die hoofleiding aangesluit is of aangesluit gaan word, en enige byvoegings daartoe of wysigings daaraan wat van tyd tot tyd gemaak word, word deur die verbruiker op eie koste verskaf, opgerig en in 'n goeie toestand in stand gehou ooreenkomstig die bepalings van hierdie Verordening en die Regulasies.

Fout in elektriese installasie

42. (1) Indien daar enige fout in die elektriese installasie ontstaan wat 'n gevaar vir mense, diere of eiendom inhou, moet die verbruiker onmiddellik die elektrisiteitstoevoer afsluit. Die verbruiker moet onverwyld die Munisipaliteit daarvan in kennis stel en onmiddellik stappe doen om die fout reg te stel.
- (2) Die Munisipaliteit kan van die verbruiker verwag om hom te vergoed vir enige uitgawes wat hy mag aangaan ten opsigte van 'n fout in die elektriese installasie.

Beëindiging van verbruik uit die elektrisiteitstoevoer

43. Wanneer 'n verbruiker die verbruik uit die toevoer van elektrisiteit wil beëindig, moet hy of sy ten minste twee volle werksdae skriftelike kennis aan die Munisipaliteit gee van sodanige beoogde beëindiging, by gebreke waarvan hy of sy aanspreeklik bly vir alle betalings verskuldig ooreenkomstig die tarief vir die voorsiening van elektrisiteit totdat die twee volle werksdae nadat sodanige kennis gegee is verstryk het.

Verandering van okkupeerder

44. (1) 'n Verbruiker wat 'n perseel ontruim, gee die Munisipaliteit nie minder as twee volle werksdae skriftelike kennis van sy of haar voorneme om die verbruik van die toevoer van elektrisiteit te beëindig nie, by gebreke waarvan hy of sy aanspreeklik bly vir sodanige toevoer.

- (2) Indien die persoon wat die okkupasie van die perseel oorneem wil voortgaan om die toevoer van elektrisiteit te verbruik, moet hy of sy ingevolge die bepalinge van artikel 5 daarom aansoek doen en indien hy of sy versuim om binne tien werksdae nadat hy of sy die nuwe okkuperder van die perseel geword het, aansoek te doen om 'n toevoer van elektrisiteit, word die toevoer van elektrisiteit afgesluit, en is hy of sy teenoor die Munisipaliteit aanspreeklik vir die toevoer van elektrisiteit vanaf die datum van okkupasie tot en met sodanige tyd as wat die toevoer so afgesluit is.
- (3) Waar daar kragbegroters op 'n perseel geïnstalleer is, word iemand wat op daardie tydstip die perseel okkuper, geag 'n verbruiker te wees. Tot tyd en wyl dié persoon aansoek doen om 'n toevoer van elektrisiteit ingevolge artikel 5 is hy of sy aanspreeklik vir alle bedrae en gelde aan die Munisipaliteit verskuldig vir daardie meetpunt asook vir enige uitstaande bedrae en gelde of dit deur die persoon opgeloopt is of nie.

Diensapparaat

45. (1) Die verbruiker is aanspreeklik vir al die Munisipaliteit se koste voortspruitend uit skade aan of verlies van enige meettoerusting, diensbeveiligingstoestel, diensaansluiting of ander apparaat op die perseel, tensy daar aangetoon kan word dat sodanige skade of verlies veroorsaak is deur oormag of 'n handeling of versuim deur 'n werknemer van die Munisipaliteit of deur 'n abnormaliteit in die toevoer van elektrisiteit na die perseel.
- (2) Indien die hoofleiding, die dienshoofleiding, meettoerusting of enige ander diensapparaat wat aan die Munisipaliteit behoort en tevore gebruik is gedurende 'n tydperk dat die installasie van die hoofleiding afgesluit was, sonder die Munisipaliteit se toestemming verwyder is, of in so 'n mate beskadig is dat heraansluiting gevaarlik is, moet die eienaar of okkuperder van die perseel, na gelang van die geval, gedurende sodanige tydperk die koste dra van die herstel of vervanging van sodanige toerusting.
- (3) Waar daar 'n gemeenskaplike meetposisie is, berus die aanspreeklikheid ingevolge subartikel (1) by die eienaar van die perseel.

HOOFTUK 4

SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

Diensaansluiting

46. (1) Die verbruiker dra die koste van die diensaansluiting soos deur die Munisipaliteit bepaal.

- (2) Nieteenstaande die feit dat die verbruiker die koste dra van die diensaansluiting wat deur die Munisipaliteit aangelê of opgerig is, berus die eienaarskap van die diensaansluiting by die Munisipaliteit wat verantwoordelik is vir die instandhouding van sodanige diensaansluiting tot by die voorsieningspunt. Die verbruiker is nie geregtig op enige vergoeding van die Munisipaliteit ten opsigte van sodanige diensaansluiting nie.
- (3) Die werk wat deur die Munisipaliteit op die verbruiker se koste gedoen word ten opsigte van 'n diensaansluiting op die verbruiker se perseel, word deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit bepaal.
- (4) 'n Diensaansluiting word ondergronds aangelê ongeag of die hoofleiding ondergronds aangelê of bogronds opgerig word, tensy 'n bogrondse diensaansluiting spesifiek deur die Munisipaliteit vereis word.
- (5) Die verbruiker moet op sy of haar perseel sodanige leibane, bedradingskanale, vore, hegstukke en vry ruimte vir die bogrondse hoofleiding voorsien, vassit en in stand hou soos wat deur die Munisipaliteit vir die installasie van die diensaansluiting vereis word.
- (6) Die geleier wat vir die diensaansluiting gebruik word, moet 'n deursneeoppervlakte ooreenkomstig die omvang van die elektriese toevoer hê, maar moet nie minder as 10 mm^2 (koper of koperekwivalent) wees nie, en al die geleiers moet dieselfde deursneeoppervlakte hê tensy andersins deur 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur.
- (7) Tensy andersins goedgekeur, verskaf die Munisipaliteit slegs een diensaansluiting na elke geregistreerde erf. Met betrekking tot twee of meer erwe wat aan een eienaar behoort en op aangrensende erwe geleë is, kan 'n enkele grootmaattoevoer van elektrisiteit voorsien word indien die erwe gekonsolideer of notarieel verbind is.
- (8) 'n Bedekking op 'n bedradingskanaal wat die toevoerstroombing van die voorsieningspunt na die meettoerusting dra, word gemaak sodat die seëls van die Munisipaliteit daarop sal pas.
- (9) Binne in die meterkas moet die diensgeleier of -kabel, na gelang van die geval, in 'n opsigtelike posisie eindig, en die hele lengte van die geleiers moet sigbaar wees as die dekplate, indien daar is, verwyder word.
- (10) In die geval van 'n gebouekompleks geokkupeer deur 'n aantal individuele verbruikers, moet afsonderlike bedradingskanale en geleiers of kables van die gemeenskaplike meetkamer of -kamers na elke individuele verbruiker in die gebouekompleks geïnstalleer word. As hoofleibane egter gebruik word, moet die geleiers van individuele stroomringe duidelik (elke 1,5 m saamgebind) vir die hele lengte daarvan aangedui word.

Meetakkommodasie

47. (1) Die verbruiker moet, indien so vereis deur die Munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit, akkommodasie op 'n goedgekeurde plek vir die meterbord, en voldoende geleiers vir die Munisipaliteit se meettoerusting, diensapparaat en beveiligingstoestelle verskaf. Sodanige akkommodasie word tot bevrediging van die Munisipaliteit op die verbruiker of eienaar se koste, na gelang van omstandighede, verskaf en in stand gehou, en moet in die geval van kredietmeters op 'n plek geleë wees waartoe daar te alle redelike tye vrye en onbelemmerde toegang vir die lees van meters is, maar te alle tye vir doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die dienstoerusting verband hou. Toegang vir die inspeksie van kragbegroters word te alle redelike tye gebied.
- (2) Waar submeettoerusting geïnstalleer is, word akkommodasie afsonderlik van die Munisipaliteit se meettoerusting verskaf.
- (3) Die verbruiker of, in die geval van die plek van 'n gewone meter, die eienaar van die perseel, moet voldoende elektriese beligting voorsien in die ruimte waar die meettoerusting en diensapparaat geakkommodeer word.
- (4) Wanneer, volgens die mening van die Munisipaliteit, die plek van die meter, diensaansluiting of beveiligingstoestelle of hoofverspreidingbord nie maklik bereikbaar is nie, of 'n bron van gevaar vir lewe of eiendom is of op enige wyse ongeskik is, moet die verbruiker dit na 'n nuwe plek verskuif, en die koste van sodanige verskuiwing wat met redelike spoed uitgevoer moet word, word deur die verbruiker gedra.
- (5) Die ruimte vir die Munisipaliteit se meettoerusting en beveiligingstoestelle kan, indien goedgekeur, die verbruiker se hoofskakelaar en hoofbeveiligingstoestelle insluit. Geen apparaat behalwe dit wat in verband met die toevoer en verbruik van elektrisiteit gebruik word, mag in sodanige ruimte geïnstalleer of geberg word nie tensy dit goedgekeur is.

HOOFSUK 5

TOEVOERSTELSELS

Lasvereistes

48. Wisselstroomtoevoer word ingevolge die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet No. 41 van 1987), voorsien en as daar nie 'n ooreenkoms oor gehaltetoevoer aangegaan is nie, ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasie.

Lasbeperkings

49. (1) Waar die geraamde las, bereken ingevolge die veiligheidstandaard, nie 15 kV.A oorskry nie, moet die elektriese installasie ingerig word vir 'n dubbeldraad-enkelfasige-toevoer van elektrisiteit, tensy dit andersins deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur is.
- (2) Waar 'n driefasige-vierdraad-toevoer van elektrisiteit verskaf word, moet die las min of meer gebalanseer word oor die drie fases, maar die maksimum ongebalanseerde las moet nie 15 kV.A oorskry nie, tensy dit andersins deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur word.
- (3) Geen toestel wat 'n stroom verbruik, inherent enkelfasig van aard is en 'n aanslag het wat 15 kV.A oorskry, mag by die elektriese installasie aangesluit word sonder dat die Munisipaliteit vooraf toestemming verleen het nie.

Versteuring van andere se elektriese toerusting

50. (1) Niemand mag elektriese toerusting bedryf wat laseienskappe het wat individueel of gesamentlik tot spanningvariasie, bofrekwensiestrome of -spanning, of ongebalanseerde fasestrome wat buite die toepaslike standaardspesifikasie val, aanleiding gee nie.
- (2) Die evaluering van die steuring van ander persone se elektriese toerusting word deur middel van metings by die gemeenskaplike koppelpunt gedoen.
- (3) Indien daar vasgestel word dat onbehoorlike steuring wel plaasvind, moet die verbruiker op sy of haar eie koste die nodige toerusting installeer om die steuring te filtreer en te verhoed dat dit die hoofleiding bereik.

Toevoer na motore

51. Tensy anders goedgekeur deur die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit, word die aangeslane vermoë van motore as volg beperk:

(1) Beperkte grootte van laespanningmotore

Die aangeslane vermoë van 'n laespanning-enkelfasige motor word tot 2kW beperk en die aansitstroom mag nie 70 A oorskry nie. Alle motore wat hierdie perke oorskry, word vir drie fases teen lae spanning of sodanige hoër spanning as wat vereis word, bewikkel.

(2) **Maksimum aansit- en versnelstrome van driefasige wisselstroommotore**

Die aansitstrome van driefasige-laespanningmotore wat toegelaat word, hou as volg met die kapasiteit van die verbruiker se diensaansluiting verband:

Grootte van geïsoleerde dienskabel (koperekwivalent)	Maksimum toelaatbare aansitstroom	Maksimum motoraanslag in kW		
		Direk op die lyn (6 x volle lasstroom)	Ster/Delta (2,5 x volle lasstroom)	Ander middele (1,5 x volle lasstroom)
mm ²	A	kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

(3) **Verbruikers word teen mediumspanning voorsien**

In 'n installasie waaraan elektrisiteit teen mediumspanning voorsien word, word die aansitstroom van 'n laespanningmotor tot 1,5 keer die aangeslane vollasstroom van die transformator wat sodanige motor voorsien, beperk. Die aansitreëling vir mediumspanningmotore is aan die goedkeuring van die Munisipaliteit onderworpe.

Arbeidsfaktor

52. (1) Indien vereis deur die Munisipaliteit, word die arbeidsfaktor van enige las binne die perke van 0,85 naloop en 0,9 voorloop gehandhaaf.
- (2) Waar dit, ingevolge subartikel (1), nodig is om arbeidsfaktor-korrektiewe toestelle te installeer, word sodanige korrektiewe toestelle by die individuele verbruiksterminale aangesluit tensy die herstel van die arbeidsfaktor outomaties beheer word.
- (3) Die verbruiker moet op sy of haar eie koste sodanige korrektiewe toestelle installeer.

Beveiliging

53. Elektriese beveiligingstoestelle vir motore moet so ontwerp word dat dit op 'n doeltreffende wyse waar toepaslik volgehoue oorstroom en eenfasewerking voorkom.

HOOFSTUK 6**ELEKTRISITEITSMETING****Meet van toevoer**

54. (1) Die Munisipaliteit verskaf, installeer en hou toepaslik aangeslane meettoerusting by die meetpunt in stand vir die meet van die elektrisiteit wat voorsien word op koste van die verbruiker by wyse van 'n direkte heffing of deur middel van voorgeskrewe gelde.
- (2) Die elektrisiteit wat 'n verbruiker in enige meettydperk verbruik, word, behalwe in die geval van kragbegroters, bepaal deur die toepaslike meter of meters wat deur die Munisipaliteit verskaf en geïnstalleer is, aan die einde van sodanige tydperk te lees, behalwe waar daar 'n fout in die meettoerusting is of die Munisipaliteit hom op die bepalings van artikel 58(2) beroep, in welke geval die verbruik vir die tydperk geskat word.
- (3) Waar verskillende tariewe gehef word vir die elektrisiteit wat deur 'n verbruiker verbruik word, word die verbruik afsonderlik vir elke tarief gemeet.
- (4) Die Munisipaliteit kan die toevoer van elektrisiteit aan blokke winkels en woonstelle, skakelhuse en soortgelyke geboue vir die geboue as 'n geheel meet, of vir individuele eenhede, of vir groepe eenhede.
- (5) Geen veranderings, herstelwerk of toevoegings of elektriese verbindings van enige aard mag aan die voorsieningskant van die meetpunt aangebring word nie, tensy dit spesifiek skriftelik deur die Munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit goedgekeur word nie.

Akkurate meting

55. (1) Dit word vermoed dat 'n meter akkuraat registreer indien daar by die toetsing daarvan ingevolge subartikel (5) bevind word dat die fout binne die foutgrens is ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasies.

- (2) Die Munisipaliteit kan van tyd tot tyd sy meettoerusting toets. Indien daar by wyse van 'n toets of andersins vasgestel word dat sodanige meettoerusting foutief is, moet die Munisipaliteit ingevolge die bepalings van subartikel (6) –
  - (a) in die geval van 'n kredietmeter, die rekening wat gelewer is aanpas;
  - (b) in die geval van kragbegroters –
    - (i) 'n rekening lewer as die meter te min geregistreer het; of
    - (ii) 'n gratis bewys uitreik indien die meter te veel geregistreer het.
- (3) Die verbruiker kan teen betaling van die voorgeskrewe gelde die meettoerusting deur die Munisipaliteit laat toets. Indien daar bevind word dat die meettoerusting nie voldoen aan die vereistes vir stelselakkuraatheid ooreenkomstig die toepaslike standaardspesifikasies nie, word 'n aanpassing ingevolge die bepalings van subartikels (2) en (6) gemaak en die bogemelde gelde word terugbetaal.
- (4) In geval van 'n geskil het die verbruiker die reg om op eie koste die meettoerusting waaroor die geskil gaan, deur 'n onafhanklike toetsowerheid te laat toets, en die resultaat van sodanige toets is bindend op albei partye.
- (5) Meters word getoets op die wyse soos deur die toepaslike standaardspesifikasie bepaal.
- (6) Wanneer die elektrisiteitsverbruik soos geregistreer op 'n meter ingevolge subartikel (2) of (3) aangepas word, word sodanige aanpassing óf gegrond op die meter se persentasiefout bepaal deur die toets ingevolge subartikel (5), óf op 'n berekening deur die Munisipaliteit gegrond op verbruiksdata in sy besit. Waar van toepassing word daar, waar moontlik, behoorlik rekening gehou met seisoenale of ander veranderinge wat die verbruik van elektrisiteit kan beïnvloed.
- (7) Enige aanpassings ingevolge subartikel (6) word gemaak ten opsigte van 'n tydperk wat nie ses maande voor die datum waarop bevind is dat die meettoerusting onakkuraat is, mag oorskry nie. Die toepassing van hierdie artikel verhinder nie die verbruiker om oorbetalings deur middel van die normale regsprosedes terug te eis nie waar 'n langer tydperk bewys kan word.

- (8) Waar 'n verbruiker se werklike las in so 'n mate van die aanvanklik geraamde las ingevolge subartikel 8(1) verskil dat die Munisipaliteit dit nodig ag om sy meettoerusting te verander of te vervang ten einde by die las aan te pas, dra die verbruiker die koste van sodanige verandering of vervanging.
- (9) (a) Voordat die raad enige opwaartse aanpassing aan enige rekening ingevolge subartikel (6) maak, moet die Munisipaliteit –
- (i) die verbruiker skriftelik in kennis stel van die geldelike waarde van die aanpassing wat gemaak gaan word en die redes daarvoor;
  - (ii) in sodanige kennisgewing voldoende besonderhede verskaf sodat die verbruiker vertoë op grond daarvan kan rig; en
  - (iii) die verbruiker in sodanige kennisgewing versoek om redes, indien enige, skriftelik binne 21 dae of sodanige langer tydperk as wat die Munisipaliteit mag toelaat, te verskaf waarom sy of haar rekening nie aangepas moet word ooreenkomstig die kennisgewing nie.
- (b) Indien die verbruiker versuim om gedurende die tydperk beoog in paragraaf (a)(iii) enige vertoë te rig, het die Munisipaliteit die reg om die rekening aan te pas volgens die kennisgewing ingevolge paragraaf (a)(i).
- (c) Die Munisipaliteit oorweeg enige redes verskaf deur die verbruiker ingevolge paragraaf (a) en pas die rekening op 'n gepaste wyse aan indien die Munisipaliteit tevrede is dat daar grondige redes daarvoor verskaf is.
- (d) Indien 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit na oorweging van die vertoë gerig deur die verbruiker besluit dat sodanige vertoë nie 'n saak uitmaak om 'n wysiging aan die monetêre waarde ingevolge paragraaf (a)(i) aan te bring nie, het die Munisipaliteit die reg om die rekening ooreenkomstig 'n kennisgewing ingevolge paragraaf (a)(i) aan te pas.

Lees van kredietmeters

56. (1) Tensy anders voorgeskryf, word kredietmeters gewoonlik met tussenposes van een maand ge lees, en die vaste of minimum koste verskuldig ingevolge die tarief word dienooreenkomstig bepaal. Die Munisipaliteit is nie verplig om enige aanpassings aan sodanige koste te maak nie.

- (2) Indien die kredietmeter om die een of ander rede nie gelees kan word nie, kan die Munisipaliteit 'n geraamde rekening lewer. Die elektriese energie wat verbruik is, word in 'n daaropvolgende rekening aangepas ooreenkomstig die elektriese energie wat werklik verbruik is.
- (3) Wanneer 'n verbruiker 'n eiendom ontruim en 'n finale lesing van die meter is onmoontlik, kan 'n geraamde verbruik bepaal word en die finale rekening dienoreenkomstig gelewer word.
- (4) Indien 'n verbruiker 'n finale meterlesing verlang, kan dit teen betaling van die voorgeskrewe gelde gedoen word.
- (5) Indien 'n berekeningsfout, fout met die lees van die meter of meetfout ontdek word ten opsigte van 'n rekening wat aan 'n verbruiker gelewer is, word die fout in daaropvolgende rekeninge reggestel. Sodanige regstelling is slegs van toepassing op rekeninge vir 'n tydperk van 6 maande voor die datum waarop die fout in die rekeninge ontdek is, en is gegrond op die werklike tariewe van toepassing gedurende die tydperk. Die toepassing van hierdie artikel verhoed nie 'n verbruiker om oorbetalings terug te eis vir 'n langer tydperk nie indien die verbruiker die eis in die normale regsproses kan bewys.

Kragbegroter

- 57.
- (1) Geen terugbetaling van die bedrag wat vir die aankoop van elektrisiteitskrediet aangebied is, geskied by die verkooppunt nadat die proses waardeur die kragbegroterbewys uitgereik word, reeds begin het nie.
  - (2) Afskrifte van die bewyse wat vroeër vir die oorpasing van krediet na die kragbegroter uitgereik is, kan op versoek van die verbruiker beskikbaar gestel word.
  - (3) Wanneer 'n verbruiker enige perseel ontruim waar 'n kragbegroter geïnstalleer is, betaal die Munisipaliteit geen krediet wat in die meter oorbly, aan die verbruiker terug nie.
  - (4) Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die herstel van krediet wat in 'n kragbegroter verlore gegaan het omdat daar met die kragbegroter of bewyse gepeuter is nie, of omdat dit verkeerd gebruik of misbruik is nie.
  - (5) Waar die verbruiker geld aan die Munisipaliteit verskuldig is vir elektrisiteit verbruik of vir enige diens wat deur die Munisipaliteit verskaf word (onder meer diensgeld) of vir enige gelde wat voorheen teen hom of haar gehef is betreffende enige diens verskaf, kan die Munisipaliteit 'n persentasie van die bedrag wat aangebied word, aftrek totdat die verskuldigde bedrag verhaal is soos uiteengesit in die artikel 5-ooreenkoms vir die voorsiening van elektrisiteit.

- (6) Die Munisipaliteit kan na goeddunke verkopers vir die verkoop van bewyse vir kragbegroters aanstel en sodanige aanstellings na redelike kennisgewing beëindig.

HOOFSUK 7

ELEKTRIESE KONTRAKTEURS

Bykomende vereistes

58. Benewens die vereistes van die Regulasies is die volgende vereistes van toepassing:
- (1) Waar daar om nuwe of verhoogde toevoer van elektrisiteit by die Munisipaliteit aansoek gedoen word, kan 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit na sy of haar goeddunke kennisgewing aanvaar van die voltooiing van enige deel van die elektriese installasie waarvan die kringontwerp toelaat dat die elektriese installasie in duidelik afgebakende afsonderlike gedeeltes verdeel word, en sodanige gedeelte van die elektriese installasie kan na goeddunke van die behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit geïnspekteer, getoets en by die hoofleiding aangesluit word asof dit 'n volledige installasie is.
- (2) Die ondersoek, toets en inspeksie wat na goeddunke van die Munisipaliteit of 'n behoorlik gemagtigde beampte van die Munisipaliteit uitgevoer mag word, onthef geensins die elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon of die verbruiker of huurder, na gelang van die geval, van sy of haar verantwoordelikheid vir enige gebrek in die installasie nie. Sodanige ondersoek, toets en inspeksie word onder geen omstandighede (selfs waar die elektriese installasie aan die hoofleiding verbind is) beskou as 'n aanduiding of waarborg dat die elektriese installasiewerk doeltreffend met die geskikste benodighede vir die doel uitgevoer is of dat dit ooreenkomstig hierdie Verordening of die veiligheidsstandaard is nie, en die Munisipaliteit word nie aanspreeklik gehou vir enige gebrek of fout in sodanige elektriese installasie nie.

Munisipaliteit nie aanspreeklik nie

59. Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik vir die werk wat deur 'n elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon op die perseel van 'n verbruiker verrig word nie of vir enige verlies of skade te wyte aan 'n brand of ongeluk voortspruitend uit die toestand van die bedrading op die perseel nie.

HOOFSTUK 8

KOSTE VAN WERK

Koste van werk

60. Die Munisipaliteit kan skade voortspruitend uit 'n handeling strydig met hierdie Verordening of voortspruitend uit 'n oortreding van hierdie Verordening, herstel of vergoed. Die koste van sodanige werk verrig deur die Munisipaliteit en genoodsaak deur 'n oortreding van hierdie Verordening, kan deur die Munisipaliteit van die persoon wat strydig met hierdie Verordening opgetree het verhaal word.

HOOFSTUK 9

STRAFBEPALING

Strafbepaling

61. (1) Iemand wat enige van die bepalings van artikels 5, 7, 13, 14, 20, 25, 26, 27, 29 en 30 oortree, is skuldig aan 'n misdryf.
- (2) Iemand wat voortgaan om 'n misdryf te pleeg nadat hy of sy in kennis gestel is om sodanige misdryf te staak of nadat hy of sy skuldig bevind is aan sodanige misdryf, is skuldig aan 'n voortdurende misdryf.
- (3) Iemand wat skuldig bevind word aan 'n oortreding ingevolge hierdie Verordening waarvoor geen straf uitdruklik bepaal word nie, is strafbaar met 'n boete of tronkstraf vir 'n tydperk van nie langer as ses maande nie of met sodanige tronkstraf sonder die keuse van 'n boete of beide 'n boete en sodanige tronkstraf en, in die geval van 'n voortgesette misdryf, met 'n bykomende boete of bykomende tronkstraf vir 'n tydperk van nie meer as tien dae nie of met sodanige tronkstraf sonder die keuse van 'n boete of met beide 'n bykomende boete en tronkstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf verder gepleeg word.
- (4) Elkeen wat die bepalings van hierdie Verordening oortree, is aanspreeklik daarvoor om die Munisipaliteit te vergoed vir enige verlies of skade deur die Munisipaliteit gely as gevolg van sodanige oortreding.

HOOFSUK 10**HERROEPING VAN WETTE****Herroeping van wette en voorbehoude**

62. (1) Die wette soos aangedui in die eerste kolom van Bylae 1 word hierby herroep tot die mate soos in die tweede kolom van Bylae 1 aangedui.
- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), verkry, toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

63. Hierdie Verordening heet die Elektrisiteitsverordening, 20....

BYLAE 2

“Toepaslike standaardspesifikasie” beteken

SANS 1019 Standaardspanning, - stroomkringe en isolasievlakke vir die toevoer van elektrisiteit;

SABS 1607 Elektromeganiese watt-uurmeters;

SABS 1524 Dele 0,1 & 2 – Kragbegroterstelsels;

SABS IEC 60211 Maksimumaanvraagaanwysers, Klas 1.0;

SABS IEC 60521 Wisselstroom-elektromeganiese-watt-uurmeter (Klasse 0,5,1 & 2);

SANS 10142-1 Gebruikskode vir die bedrading van persele;

NRS 047 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening – gehalte van diens;

NRS 048 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening – gehalte van diens; en

NRS 057 Meet van elektrisiteit: minimum vereistes.

VERORDENING OP DIE VERWYDERING
VAN AFVALSTOWWE, 20...

Verordening No. ..., 20...

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir 'n diens vir die verwydering van afvalstowwe in die Kamiesberg munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur ,die Kamiesberg munisipaliteit, soos volg:-

INDELING VAN ARTIKELS

HOOFSTUK 1 VULLISVERWYDERINGSDIENS

1. Woordomskrywing
2. Vullisverwydering
3. Kennisgewing aan die Munisipaliteit
4. Verskaffing van vullisblikke of houereenhede
5. Plasing van vullisblikke, houereenhede, ens.
6. Gebruik en versorging van houers en plastiese voerings

HOOFSTUK 2 AFVALVERDIGTING

7. Afvalverdigting

HOOFSTUK 3 TUINAFVAL, LYWIGE TUINAFVAL EN ANDER LYWIGE AFVAL

8. Verwydering van tuinafval, lywige tuinafval en ander lywige afval
9. Die Munisipaliteit se buitengewone diens
10. Aanspreeklikheid vir bouersafval
11. Houers
12. Wegdoening van bouersafval

HOOFSTUK 4 SPESIALE BEDRYFSAFVAL

13. Kennisgewing van die ontstaan van spesiale bedryfsafval
14. Opberging van spesiale bedryfsafval
15. Verwydering van spesiale bedryfsafval

**HOOFSTUK 5
STORTINGSTERREINE**

16. Gedrag by stortingsterreine
17. Eiendomsreg op afval

**HOOFSTUK 6
ROMMELSTROOIERY, STORTING EN VERWANTE
AANGELEENTHEDE**

18. Rommelstrooiery en storting
19. Goed wat laat vaar is

**HOOFSTUK 7
ALGEMENE BEPALINGS**

20. Toegang tot 'n perseel
21. Ophoping van afval

**HOOFSTUK 8
GELDE, STRAFBEPALINGS EN HERROEPING VAN WETTE**

22. Gelde
23. Strafbepaling
24. Herroeping van wette en voorbehoude
25. Kort titel

**HOOFSTUK 1
VULLISVERWYDERINGSDIENS****Woordomskrywing**

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken –

“**besigheidsafval**” afval, uitgesonderd bouersafval, lywige afval, huisafval of bedryfsafval wat voortgebring word deur die gebruik van 'n perseel wat nie 'n private woonhuis is wat uitsluitlik vir woondoeleindes gebruik word nie;

“**bouersafval**” afval wat weens slopings-, uitgrawings- of boubedrywighede op 'n perseel voortgebring word;

“**eienaar**” –

(a) die persoon in wie die wettige eiendomstitel van die perseel van tyd tot tyd gevestig is;

- (b) in die geval waar die persoon in wie die wettige eiendomstitel gevestig is, insolvent of oorlede is, of in enige toestand van regsbevoegdheid is, die persoon in wie die administrasie en beheer van die perseel gevestig is as kurator, trustee, eksekuteur, administrateur, geregtelike bestuurder, bestuurder, likwidateur of ander regsvertegenwoordiger;
- (c) in enige geval waar die Munisipaliteit nie die identiteit van so 'n persoon kan vasstel nie, 'n persoon wat geregtig is op die voordeel van so 'n perseel of 'n gebou daarop;
- (d) in die geval van 'n perseel waarop 'n huurkontrak van 30 jaar of langer aangegaan is, die huurder daarvan;
- (e) met betrekking tot –
  - (i) 'n stuk grond wat op 'n deeltitelplan aangedui is ingevolge die Wet op Deeltitels, 1986 (Wet No. 95 van 1986), sonder om bogenoemde te beperk, die ontwikkelaar of die bestuursliggaam met betrekking tot die gemeenskaplike eiendom;
  - (ii) 'n deel soos omskryf in daardie Wet, die persoon in wie se naam sodanige deel geregistreer is in 'n deeltitelakte en ook die wettig aangestelde agent van so 'n persoon;
- (f) enige regspersoon met inbegrip van, maar nie beperk nie tot –
  - (i) 'n maatskappy geregistreer ingevolge die Wet op Maatskappye, 1973 (Wet No. 61 van 1973), 'n trust *inter vivos*, 'n trust *mortis causa*, 'n beslote korporasie geregistreer ingevolge die Wet op Beslote Korporasies, 1984 (Wet No. 69 van 1984), 'n vrywillige assosiasie;
  - (ii) 'n Staatsdepartement;
  - (iii) 'n raad of direksie ingestel ooreenkomstig wetgewing van toepassing in die Republiek van Suid-Afrika; en
  - (iv) 'n ambassade of ander buitelandse entiteit;

“**huisafval**” afval wat normaalweg afkomstig is van 'n gebou wat vir woondoeleindes gebruik word, insluitende woonstelle, hospitale, skole, hostelle, kampongs, liefdadigheidsorganisasies, kerke en sale geleë op privaatgrond en wat met gemak sonder beskadiging van die plastiese voering, daarin verwyder kan word;

“**lywige afval**” afval, uitgesonderd bedryfsafval, afkomstig vanaf enige perseel, maar wat vanweë die massa, vorm, grootte of hoeveelheid daarvan nie maklik in 'n vullissak met 'n plastiese voering opgegaan of verwyder kan word nie;

“**lywige tuinafval**” afval soos boomstompe, boomtakke, laningstompe en -takke en enige tuinafval in hoeveelhede van meer as 2 kubieke meter;

“**Munisipaliteit**” die Kamiesberg munisipaliteit;

“**okkupeerder**” iemand wat ‘n perseel of gedeelte daarvan okkupeer, ongeag in watter hoedanigheid hy of sy okkupeer;

“**openbare plek**” enige pad, straat, plein, park, ontspanningsgronde, sportgronde, sanitêre steeg of oop ruimte wat –

- (a) met betrekking tot enige onderverdeling of uitleg van grond in erwe, persele of hoewes voorsien is, gereserveer is of opsy gesit is vir die gebruik van die publiek of vir gebruik deur die eienaars of okkupeerders van sodanige erwe, persele of hoewes, hetsy aangetoon op ‘n algemene plan, ‘n plan van onderverdeling of diagram, al dan nie;
- (b) op enige tydstip aan die publiek toegewys is;
- (c) ononderbroke vir ‘n tydperk van 30 jaar na verstryking van 31 Desember 1959 deur die publiek gebruik is; of
- (d) op enige tydstip as sodanig deur die Munisipaliteit of enige bevoegde gesag verklaar of toegewys is;

“**plastiese voering**” ‘n plastiese sak deur die Munisipaliteit voorgeskryf wat binne-in ‘n houer met ‘n opgaarinhoud van hoogstens 0,1 kubieke meter geplaas kan word. Die sakke moet donkerkleurig wees met ‘n grootte van 950 mm x 750 mm, lae digtheid materiaal, minimum dikte van 40 dikrometer of 20 dikrometer hoë digtheid;

“**spesiale bedryfsafval**” afval wat bestaan uit ‘n vloeistof of slyk wat voortgebring word as gevolg van ‘n vervaardigingsproses of die voorafbeplanning vir wegdoendoeleindes van bedryfsvloei-afval wat ingevolge die Munisipaliteit se Verordeninge nie in ‘n perseelriool of in ‘n straatriool losgelaat mag word nie;

“**tarief**” die tarief van gelde soos van tyd tot tyd deur die Munisipaliteit vasgestel;

“**tuinafval**” afval wat voortgebring word deur normale tuinbedrywighede soos gesnyde gras, blare, plante en blomme; en

“**vullisblik**” ‘n standaard vullisblik met inhoudsmaat 0,1 kubieke meter of 85 liter soos deur die Munisipaliteit goedgekeur en wat deur die Munisipaliteit voorsien kan word. Die blik kan van gegalvaniseerde yster, rubber of politeen vervaardig wees.

Vullisverwydering

2. (1) Die Munisipaliteit lewer 'n diens vir die versameling en verwydering van besigheids- en huisafval van persele ooreenkomstig die tarief deur die Munisipaliteit bepaal.
- (2) Die okkupeerder van 'n perseel waarop besigheids- of huisafval voortgebring word, moet van die Munisipaliteit se diens vir die versameling en verwydering van sodanige vullis gebruik maak, behalwe waar spesiale vrystelling deur die Munisipaliteit verleen word.
- (3) Die eienaar van 'n perseel waarop besigheids- of huisafval voortgebring word, is aanspreeklik teenoor die Munisipaliteit vir betaling van alle gelde wat ten opsigte van die versameling en verwydering van afval van sodanige perseel betaalbaar is.

Kennisgewing aan die Munisipaliteit

3. Die okkupeerder, of waar die perseel deur meer as een mens geokkupeer word, die eienaar van die perseel waarop besigheids- of huisafval voortgebring word, stel binne 7 dae vanaf die dag waarop die afval begin ontstaan, die Munisipaliteit in kennis dat –
  - (a) die perseel geokkupeer word; en
  - (b) of daar besigheids- of huisafval op die perseel voortgebring word.

Verskaffing van vullisblikke en houereenhede

4. (1) Die Munisipaliteit bepaal die soort en aantal houers wat op 'n perseel benodig word.
- (2) Indien die Munisipaliteit 'n houer verskaf, word sodanige houer gratis, of teen die heersende pryse, of 'n huurtarief, na gelang die Munisipaliteit mag bepaal, verskaf.
- (3) Indien die Munisipaliteit dit vereis, is die eienaar van 'n perseel verantwoordelik vir die verskaffing van 'n voorafbepaalde soort en aantal houers.
- (4) Die Munisipaliteit kan houereenhede aan 'n perseel verskaf as hy, met inagneming van die hoeveelheid besigheidsafval wat op die betrokke perseel voortgebring word, die opbergbaarheid van die afval in vullisblikke en die toeganklikheid vir die Munisipaliteit se afvalverwyderingsvoertuie na die plek deur die eienaar van die perseel ingevolge artikel 5 voorsien, van mening is dat die houereenhede geskikter as vullisblikke is om die afval in te berg: Met dien verstande dat houereenhede nie op 'n perseel verskaf word nie, tensy die plek deur die eienaar ingevolge artikel 5 voorsien, vir die Munisipaliteit se afvalverwyderingsvoertuie vir houereenhede toeganklik is.

Plasing van vullisblikke, houereenhede, ens.

5. (1) Die eienaar van 'n perseel moet op die perseel voorsiening maak vir genoeg plek vir die vullisblikke wat die Munisipaliteit ingevolge artikel 4 verskaf of vir die uitrusting en houters wat in artikel 7(1) genoem word.
- (2) Die plek waarvoor daar ingevolge subartikel (1) voorsiening gemaak word moet –
- (a) so geleë wees op die perseel dat die vullisblikke wat daarop geberg word nie van 'n straat of ander opbenbare plek af sigbaar is nie;
- (b) waar huisafval op 'n perseel voortgebring word –
- (i) so geleë wees dat die Munisipaliteit se werknemers die afval onbelemmerd kan versamel en verwyder;
- (ii) nie verder as 20 m van die ingang van die perseel wat die Munisipaliteit se werknemers gebruik, geleë wees nie;
- (c) as die Munisipaliteit dit vereis, so geleë wees dat daar 'n gerieflike in- en uitgang vir die Munisipaliteit se afvalverwyderingsvoertuie by so 'n plek is;
- (d) groot genoeg wees sodat 'n houer wat vir die sorteer en opberg van afval by artikel 6(1)(a)(i) en 7(9) beoog word, daar gehou kan word, benewens die afval wat nie in 'n houer opgeberg word nie: Met dien verstande dat hierdie vereiste nie geld vir geboue wat opgerig is, of geboue waarvan die bouplanne goedgekeur is voordat hierdie Verordening van krag geword het nie.
- (3) Die okkupeerder van die perseel, of as daar meer as een okkupeerder is, die eienaar van so 'n perseel, moet die vullisblikke wat ingevolge artikel 4 verskaf is, op die plek wat ingevolge subartikel (1) verskaf moet word, plaas en hulle te alle tye daar hou.
- (4) Ondanks enige andersluidende bepaling van subartikel (3), kan die Munisipaliteit –
- (a) waar geboue opgerig is, of waarvan die bouplanne goedgekeur is voordat hierdie Verordening van krag geword het; en
- (b) as die Munisipaliteit na sy mening nie besigheidsafval van die plek af waarvoor daar ingevolge subartikel (1) voorsiening gemaak is, kan versamel en verwyder nie,

'n plek op of buitekant die perseel aanwys waar die vullisblikke geplaas moet word waar hulle nie 'n oorlas sal skep nie en waarvandaan dit gerieflik sal wees om die afval te versamel en te verwyder, en die vullisblikke moet op daardie plekke geplaas word op die tye en vir die tydperke soos deur die Munisipaliteit bepaal.

Gebruik en versorging van houers en plastiese voerings

6. (1) Die okkupeerder van 'n perseel, of as daar meer as een okkupeerder is, die eenaar van so 'n perseel, moet sorg dat –
- (a) alle huis- of besigheidsafval wat op die perseel voortgebring word, in die plastiese voerings geplaas en gehou word, sodat die Munisipaliteit dit kan verwyder: Met dien verstande dat die bepalings van hierdie subartikel nie verhoed dat 'n okkupeerder of eenaar, na gelang van die geval –
    - (i) wat vooraf van die Munisipaliteit skriftelike toestemming verkry het, draf, riffelkarton, papier, glas of ander materiaal wat 'n bestaandeel van besigheidsafval is, verkoop of dit andersins mee wegdoen sodat dit deur 'n vervaardigingsproses herwin kan word, of, in die geval van draf, vir verbruikersdoeleindes gebruik kan word nie; of
    - (ii) van die huisafval wat vir komposdoeleindes geskik is, gebruik maak nie;
  - (b) geen warm as, glasskerwe of ander besigheids- of huisafval wat die plastiese voering kan beskadig of die Munisipaliteit se werknemers kan beseer terwyl hulle hul pligte ingevolge hierdie Verordening uitvoer, in die voerings geplaas word tensy hy of sy die nodige stappe geneem het om sodanige skade of beserings te voorkom nie;
  - (c) geen materiaal, insluitende vloeistof, wat weens die massa of ander eienskappe daarvan, dit waarskynlik vir die Munisipaliteit se werknemers onredelik moeilik sal maak om die plastiese voerings te hanteer of te dra, in sodanige voerings geplaas word nie;
  - (d) elke houer op die perseel toe is, behalwe wanneer afval daarin geplaas of daaruit verwyder word, en dat elke houer skoon en higiënies gehou word;
  - (e) niemand enige afval op 'n ander plek stort as in die vullishouer wat vir daardie doel voorsien is nie.
- (2) Geen houer mag vir 'n ander doel, as om besigheids- of huis- of tuinafval in te hou, gebruik word nie en geen vuur mag daarin gemaak word nie.

- (3) Waar 'n houer ingevolge artikel 4(4) op 'n perseel verskaf is, moet die okkupeerder van sodanige perseel, 24 uur voordat die houer waarskynlik heeltmaal vol sal wees, die Munisipaliteit daarvan verwittig.
- (4) Die eienaar van 'n perseel waar vullisblikke of houereenhede ingevolge artikel 4 of 11 verskaf is, is teenoor die Munisipaliteit aanspreeklik vir die verlies daarvan, asook enige skade daaraan, behalwe vir verlies of skade wat deur die Munisipaliteit se werknemers veroorsaak is.
- (5) Plastiese voerings met huis- of tuinafval, of albei, word behoorlik toegebind en moet slegs op die dag van verwydering, soos deur die Munisipaliteit bepaal, teen die omheining aan die buitekant van die perseel naby die perseelingang of toegangspad, nie later nie as 07:00, geplaas word.

HOOFSTUK 2

AFVALVERDIGTING

Afvalverdigting

7. (1) Indien die hoeveelheid huis- of besigheidsafval wat op 'n perseel voortgebring word sodanig is dat die grootste gedeelte van sodanige afval na die mening van die Munisipaliteit verdigbaar is, of indien die eienaar of okkupeerder van die perseel verlang om sodanige afval te verdig, moet sodanige eienaar of okkupeerder, na gelang van die geval, die digtheid van daardie gedeelte van sodanige afval verhoog deur middel van goedgekeurde toerusting wat ontwerp is om afval te kerf, of te verdig, en moet die afval wat so behandel is in 'n goedgekeurde plastiese, papier- of ander vernietigbare houer, of in 'n verdigtingsgeenheidhouer plaas en is die bepalinge van artikel 4 nie op sodanige verdigte afval van toepassing nie.
- (2) Die inhoudsvermoë van die plastiese, papier- of ander vernietigbare houer waarna in subartikel (1) verwys word, moet nie 0,1 kubieke meter oorskry nie.
- (3) Nadat die afval soos in subartikel (1) beoog, behandel en in 'n plastiese, papier- of ander vernietigbare houer geplaas is, moet sodanige houer in 'n houer of houereenheid geplaas word.
- (4) Die bepalinge van subartikel (1) is, vir sover dit die verdigting van huis- of besigheidsafval verpligtend maak, nie van toepassing nie, voordat 'n tydperk van 6 maande verloop het vanaf die datum van betekening van 'n kennisgewing tot dien effekte deur die Munisipaliteit.

- (5) “Goedgekeur” beteken, vir die toepassing van subartikel (1), goedgekeur deur die Munisipaliteit met inagneming van die doelmatigheid van die toerusting of houer vir die doel waarvoor dit gebruik gaan word, asook die redelike vereistes van die besondere geval vanuit ‘n openbare gesondheids-, bergings- vullisversamelings- en verwyderingsoogpunt.
- (6) Die eienaar of die okkupeerder, na gelang van die geval, moet die houers in subartikel (1) vermeld, verskaf.
- (7) Indien die houer waarna in subartikel (1) verwys word van staal vervaardig is, moet sodanige houer, nadat dit deur die Munisipaliteit afgehaal en leeggemaak is, na die perseel teruggebring word.
- (8) Die Munisipaliteit verwyder en maak die houers waarna in subartikel (1) verwys word leeg met sodanige tussenpose as wat die Munisipaliteit onder die omstandighede nodig mag ag.
- (9) Die bepalinge van hierdie artikel verhoed nie enige eienaar of okkupeerder, na gelang van die geval, om nadat die Munisipaliteit se skriftelike toestemming vooraf verkry is, draf, riffelkarton, papier, glas of ander materiaal wat ‘n bestanddeel van besigheidsafval is, te verkoop of andersins mee weg te doen sodat dit deur ‘n vervaardigingsproses herwin kan word, of, in die geval van draf, vir verbruikersdoeleindes gebruik kan word nie.

HOOFSTUK 3

TUINAFVAL, LYWIGE TUINAFVAL EN ANDER LYWIGE AFVAL

Verwydering van tuinafval, lywige tuinafval en ander lywige afval

8. (1) Die okkupeerder, of as daar meer as een okkupeerder is, die eienaar van ‘n perseel waarop tuinafval, lywige tuinafval of ander lywige afval voortgebring word, moet toesien dat die afval ingevolge hierdie hoofstuk mee weggedoen word binne ‘n redelike tydperk nadat dit ontstaan het.
- (2) Enigiemand kan tuinafval, lywige tuinafval of ander lywige afval verwyder en daarmee wegdoen.
- (3) Tuinafval, lywige tuinafval of ander lywige afval moet, nadat dit van die perseel waarop dit voortgebring is, verwyder is, mee weggedoen word op ‘n terrein wat deur die Munisipaliteit as stortingsterrein vir sodanige afval aangewys is.

Die Munisipaliteit se buitengewone diens

9. Die Munisipaliteit verwyder, mits hy dit met sy afvalverwyderingsuitrusting kan doen, op versoek van 'n eienaar of 'n okkuperder van 'n perseel, lywige tuinafval of ander afval van die perseel af. Alle sodanige afval moet binne 'n afstand van 3 m vanaf die grenslaap geplaas word, maar nie op die sypaadjie nie.

Aanspreeklikheid vir bouersafval

10. (1) Die eienaar van die perseel waarop bouersafval voortgebring word en die persoon wat betrokke is by die bedrywigheid wat sodanige afval laat ontstaan, moet sorg dat –
- (a) binne 'n redelike tydperk nadat dit voortgebring is, met die afval weggedoen word ooreenkomstig die bepalings van artikel 12;
  - (b) tot tyd en wyl met die bouersafval weggedoen word, dit asook die houers waarin dit gehou en verwyder word, op die perseel waar dit voortgebring is, gehou word.
- (2) Enigiemand kan 'n diens vir die verwydering van bouersafval lewer. Indien die Munisipaliteit so 'n diens lewer, geskied dit teen die voorgeskrewe tarief.

Houers

11. (1) Indien houers of ander vraghouers wat gebruik word vir die verwydering van bouersafval, lywige tuinafval of ander afval van 'n perseel af, na die Munisipaliteit se mening nie op die perseel gehou kan word nie, kan die houers of ander vraghouers, met die Munisipaliteit se skriftelike toestemming, vir die duur van die toestemming langs die straat gehou word.
- (2) Toestemming wat ingevolge subartikel (1) verleen word, is onderworpe aan die voorwaardes wat die Munisipaliteit nodig mag ag: Met dien verstande dat indien die Munisipaliteit sy toestemming verleen of weier of voorwaardes stel, die gerief en veiligheid van die publiek in ag geneem moet word.
- (3) Elke houer of ander vraghouer wat vir die verwydering van bouersafval gebruik word, moet –
- (a) duidelik gemerk wees met die naam en adres of telefoonnommer van die persoon wat verantwoordelik is vir die houer of ander vraghouer;
  - (b) toegerus wees met kaatschevrons of kaatsers wat die hele voor- en agterkant daarvan duidelik belyn; en

- (c) te alle tye toegemaak wees, sodat daar geen verplasing van die inhoud of 'n stofoorlas kan ontstaan nie, behalwe wanneer dit werklik met afval gevul of wanneer dit leeggemaak word.

Wegdoening van bouersafval

12. (1) Alle bouersafval moet, behoudens die bepalings van subartikel (2), op die Munisipaliteit se afvalstortingsterreine gestort word, nadat die storter die tarief daarvoor betaal het.
- (2) Bouersafval mag, met die Munisipaliteit se skriftelike toestemming, vir grondherwinningsdoeleindes op 'n ander plek as die Munisipaliteit se afvalstortingsterreine gestort word.
- (3) Toestemming wat ingevolge subartikel (2) verleen word, word verleen onderworpe aan die voorwaardes wat die Munisipaliteit nodig mag ag: Met dien verstande dat die Munisipaliteit –
- (a) die openbare veiligheid;
  - (b) die omgewing van die beoogde stortingsterrein;
  - (c) die geskiktheid van die gebied met inbegrip van dreineringsdaarvan;
  - (d) die verwagte tye en wyse waarop afval op die terrein gestort word;
  - (e) die gelykmaking van die terrein;
  - (f) stofbeheer; en
  - (g) enige ander tersaaklike faktore,
- in ag moet neem wanneer hy sy toestemming verleen of dit weier of wanneer voorwaardes gestel word.

HOOFSTUK 4

SPEZIALE BEDRYFSAFVAL

Kennisgewing van die ontstaan van spesiale bedryfsafval

13. (1) Die persoon wat betrokke is by bedrywighede wat spesiale bedryfsafval voortbring, moet die Munisipaliteit verwittig waaruit dit bestaan, die hoeveelheid voortgebring, hoe dit opgeberg word en wanneer dit verwyder sal word.
- (2) Die kennisgewing waarna in subartikel (1) verwys word, moet, as die Munisipaliteit dit vereis, gestaaf word deur 'n ontleding wat deur 'n gekwalifiseerde bedryfskeikundige gewaarmerk is.

- (3) Iemand wat deur die Munisipaliteit behoorlik daartoe gemagtig is, kan behoudens die bepalinge van hierdie Verordening, 'n perseel te enige redelike tyd betree ten einde vas te stel of spesiale bedryfsafval op so 'n perseel voortgebring word, om monsters te neem en om afval wat op die perseel gevind word, te toets om vas te stel waaruit dit bestaan.
- (4) Die persoon in subartikel (1) genoem, verwittig die Munisipaliteit van enige verandering in die samestelling en die hoeveelheid spesiale bedryfsafval wat van tyd tot tyd voortgebring mag word.

Opberging van spesiale bedryfsafval

14. (1) Die persoon in artikel 13(1) genoem, moet sorg dat die spesiale bedryfsafval wat op die perseel voortgebring word, ingevolge subartikel (2) op die perseel gehou en opgeberg word totdat dit ingevolge artikel 15 van die perseel verwyder word.
- (2) Spesiale bedryfsafval wat op 'n perseel opgeberg word, moet op so wyse opgeberg word dat dit nie 'n oorlas veroorsaak of die omgewing besoedel nie.
- (3) Indien spesiale bedryfsafval nie ingevolge subartikel (2) op die perseel waarop dit voortgebring is opgeberg word nie, kan die Munisipaliteit die eienaar van die perseel, en die persoon in artikel 13(1) genoem, gelas om die afval binne 'n redelike tydperk te verwyder en indien die afval nie binne die tydperk verwyder is nie, kan die Munisipaliteit dit op koste van die eienaar verwyder.

Verwydering van spesiale bedryfsafval

15. (1) Niemand mag sonder, of anders as ooreenkomstig die Munisipaliteit se skriftelike toestemming, spesiale bedryfsafval verwyder van die perseel waarop dit voortgebring word nie.
- (2) Die Munisipaliteit verleen toestemming ingevolge subartikel (1), onderworpe aan die voorwaardes wat hy nodig mag ag. Wanneer die Munisipaliteit voorwaardes stel, neem hy –
  - (a) die samestelling van die spesiale bedryfsafval;
  - (b) die geskiktheid van die voertuig en die houer wat gebruik sal word;
  - (c) die plek waar die afval gestort gaan word; en
  - (d) bewys aan die Munisipaliteit van sodanige storting,in ag.

- (3) Die Munisipaliteit verleen nie ingevolge subartikel (1) toestemming nie, tensy hy oortuig is dat die persoon wat om toestemming aansoek doen, in staat is om die spesiale afval te verwyder, oor die uitrusting wat vir verwydering van die spesiale bedryfsafval nodig is beskik, en aan die voorwaardes van die Munisipaliteit kan voldoen.
- (4) Die persoon in artikel 13(1) genoem, moet die Munisipaliteit so dikwels as wat die Munisipaliteit mag bepaal, met inagneming van die inligting wat ingevolge artikel 13(1) aan die Munisipaliteit verstrekk moet word, inlig in verband met die verwydering van spesiale bedryfsafval, die identiteit van die verwyderaar, die verwyderingsdatum, die hoeveelheid en die samestelling van die spesiale afval wat verwyder word.
- (5) Indien iemand op heterdaad betrap word terwyl hy of sy die bepalings van hierdie artikel oortree, moet hy of sy met die afval op die wyse deur die Munisipaliteit bepaal, wegdoen.

HOOFSTUK 5

STORTINGSTERREINE

Gedrag by stortingsterreine

16. (1) Iemand wat 'n stortingsterrein waaroor die Munisipaliteit beheer uitoefen, vir afvalstortdoeleindes betree, moet –
  - (a) die stortingsterrein slegs by die gemagtigde ingangspek binnegaan;
  - (b) al die besonderhede wat die Munisipaliteit betreffende die samestelling van die afval verlang, verstrekk; en
  - (c) alle opdragte aan hom of haar in verband met toegang tot die werklike stortingsplek, die plek waar en die manier waarop die afval gestort moet word, nakom.
- (2) Niemand mag sterk drank na 'n stortingsterrein waaroor die Munisipaliteit beheer uitoefen, bring nie.
- (3) Niemand mag 'n stortingsterrein waaroor die Munisipaliteit beheer uitoefen, binnegaan nie, behalwe met die doel om afval ingevolge hierdie Verordening mee weg te doen en dan slegs op die tye wat die Munisipaliteit van tyd tot tyd mag bepaal.

Eiendomsreg op afval

17. (1) Alle afval deur die Munisipaliteit verwyder en alle afval op afvalstortingsterreine waaroor die Munisipaliteit beheer uitoefen, is die eiendom van die Munisipaliteit en niemand wat nie behoorlik deur die Munisipaliteit daartoe gemagtig is nie, mag dit verwyder of hom of haar daarmee bemoei nie.
- (2) Slegs afval voortgebring op persele wat binne die regsgebied van die Munisipaliteit geleë is, mag op die Munisipaliteit se stortingsterreine mee weggedoen word.

HOOFSTUK 6**ROMMELSTROOIERY, STORTING EN VERWANTE
AANGELEENTHEDE****Rommelstrooiery en storting**

18. Niemand mag –
- (a) afval van enige aarde in of op 'n openbare plek, leë standplaas, leë erf, stroom of waterloop gooi, laat val, stort of mors nie;
- (b) afval in 'n straatvoor op 'n openbare plek innee nie; of
- (c) iemand oor wie hy of sy beheer uitoefen, toelaat om enigiets in paragrawe (a) en (b) genoem, te doen nie.

Goed wat laat vaar is

19. (1) Enigiets, met uitsondering van 'n voertuig, wat in 'n openbare plek agtergelaat is, en wat, met inagneming van –
- (a) die plek waar dit agtergelaat is;
- (b) die tydperk wat dit agtergelaat is;
- (c) die aard en toestand daarvan,
- geag kan word as verlate, kan deur die Munisipaliteit verwyder en mee weggedoen word.
- (2) Indien die Munisipaliteit bewus is van die identiteit van die eienaar van die verlate ding, kan die Munisipaliteit die koste in verband met die verwydering en wegdoening van die ding, indien enige, van die eienaar verhaal.
- (3) By die uitleg van subartikel (1), word 'n winkeltrollie geag nie 'n voertuig te wees nie.

HOOFSTUK 7

ALGEMENE BEPALINGS

Toegang tot 'n perseel

20. (1) Die okkupeerder van 'n perseel moet, as die Munisipaliteit 'n afvalverwyderingsdiens lewer, aan die Munisipaliteit toegang verleen vir afhaal- en verwyderingsdoeleindes, en hy of sy moet sorg dat niks die Munisipaliteit in die lewering van sy dienste dwarsboom, fnuik of hinder nie.
- (2) As die versameling of verwydering van afval van 'n perseel na die mening van die Munisipaliteit waarskynlik skade aan die perseel of aan die Munisipaliteit se eiendom tot gevolg kan hê, of kan lei tot die besering van die afvalverwyderaars, of iemand anders, kan die Munisipaliteit as 'n voorwaarde vir die lewering van 'n afvalverwyderingsdiens aan die perseel, van die eienaar of okkupeerder vereis dat hy of sy die Munisipaliteit skriftelik vrywaar teen sodanige skade of beserings of teen 'n eis wat uit een of albei hiervan mag voortspruit.

Ophoping van afval

21. As enige kategorie afval wat in Hoofstuk 1 van hierdie Verordening omskryf word, op 'n perseel ophoop sodat dit 'n oorlas veroorsaak of waarskynlik 'n oorlas sal veroorsaak, kan die Munisipaliteit sodanige afval spesiaal verwyder en die eienaar is ten opsigte van sodanige spesiale verwydering aanspreeklik vir die betaling van die gelde daarvoor.

HOOFSTUK 8

GELDE, STRAFBEPALINGS EN HERROEPING VAN WETTE

Gelde

22. (1) Iemand aan wie die Munisipaliteit 'n diens ingevolge hierdie Verordening gelewer het, is behoudens andersluidende bepalings van hierdie Verordening, aanspreeklik vir die gelde wat vir sodanige diens aan die Munisipaliteit betaal moet word.
- (2) Die Munisipaliteit staak 'n diens wat gelewer word en waarvoor maandeliks gelde voorgeskryf is, slegs nadat 'n skriftelike kennisgewing van die eienaar of okkupeerder van die perseel waar die diens gelewer word, ontvang is, dat daar nie meer huis- of besigheidsafval voortgebring word nie, of as dit vir die Munisipaliteit duidelik blyk dat daar nie meer afval op die perseel voortgebring word nie.

- (3) Die maandelikse gelde is betaalbaar totdat die Munisipaliteit die kennisgewing in subartikel (2) vermeld, ontvang het, of dit vir die Munisipaliteit duidelik blyk dat daar nie meer afval op die perseel voortgebring word nie.

Strafbepaling

23. Enige persoon wat 'n bepaling van hierdie Verordening oortree of versuim om daaraan te voldoen, is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete, of by wanbetaling, met gevangenisstraf vir hoogstens 6 maande of tot beide 'n boete en sodanige gevangenisstraf.

Herroeping van wette en voorbehoude

24. (1) Die volgende wette word hierby herroep:

...
...

- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), verkry, toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

25. Hierdie Verordening heet die Verordening op Verwydering van Afvalstowwe, 20...

VERORDENING

Om voorsiening te maak vir beheer oor die afvuur van vuurwerke binne die regsgebied van die Kamiesberg Munisipaliteit; en vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Kamiesberg munisipaliteit, soos volg:-

Woordoms krywing

1. In hierdie Verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken –

“**Munisipale Bestuurder**” die persoon aangestel ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet No. 117 van 1998);

“**Munisipaliteit**” die Kamiesberg munisipaliteit;

“**ontwikkelde gebied**” dié gedeelte van die regsgebied van die Munisipaliteit wat –

(a) deur werklike opmeting in erwe onderverdeel is;

(b) omring is deur opgemete erwe; of

(c) ‘n informele nedersetting is;

“**vuurwerk**” ‘n saamgestelde vuurwerk of vervaardigde vuurwerk genoem in Afdeling 1 of 2 van regulasie 1.10 van die regulasies uitgevaardig ingevolge die Wet op Ontploffbare Stowwe, 1956 (Wet No. 26 van 1956), en afgekondig by Goewermentskennisgewing No. R1604 van 8 September 1972, soos gewysig; en

“**vuurwerkvertoning**” die afvuur van ‘n aantal vuurwerke vir godsdienstige-, publieke- of private doeleindes.

Afvuur van vuurwerke binne of naby ontwikkelde gebiede gereël

2. Uitgesonderd as deel van ‘n vuurwerkvertoning en behoudens hierdie Verordening, mag niemand, binne ‘n ontwikkelde gebied of binne 500 meter van sodanige gebied, ‘n vuurwerk afvuur nie.

Toestemming om vuurwerkvertoning te hou

3. (1) Niemand mag, sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit, ‘n vuurwerkvertoning hou nie.

- (2) Enige persoon of groep persone wat begerig is om 'n vuurwerkvertoning te hou, moet skriftelik, op die vorm deur die Munisipaliteit voorsien, minstens 30 dae voor die vertoning gehou gaan word, aansoek doen vir toestemming.
- (3) 'n Aansoek in subartikel (2) genoem –
- (a) word aan die Munisipale Bestuurder gerig; en
  - (b) gaan vergesel van die gelde deur die Munisipaliteit bepaal.
- (4) Na ontvangs van die aansoek, kan die Munisipale Bestuurder –
- (a) (i) die perseel waarop die vuurwerkvertoning gehou gaan word; en
  - (ii) die geriewe en toerusting wat gedurende die vuurwerkvertoning gebruik gaan word, inspekteer of laat inspekteer; en
  - (b) die toestemming skriftelik verleen behoudens die voorwaardes wat hy of sy in belang van die veiligheid en welstand van die gemeenskap nodig ag; of
  - (c) skriftelik weier om toestemming te verleen en sy of haar redes vir weiering aanstip.
- (5) Die Munisipale Bestuurder moet –
- (a) wanneer die aansoek oorweeg word, onder andere in ag neem welke nadelige gevolge die vuurwerkvertoning mag hê op –
    - (i) die veiligheid van inwoners van die buurt en hul eiendom;
    - (ii) diere in die omgewing;
    - (iii) die rus en vrede van die buurt; en
  - (b) indien die aansoek toegestaan word, voorwaardes stel om sodanige nadelige gevolge te voorkom of te remedieer.

Strafbepaling

4. (1) Iemand wat 'n bepaling van hierdie Verordening of 'n vereiste of voorwaarde daarkragtens oortree of versuim om daaraan te voldoen, is aan 'n misdryf skuldig.
- (2) Iemand wat skuldig bevind word aan 'n misdryf ingevolge subartikel (1), is strafbaar met 'n boete of met gevangenisstraf van hoogstens een jaar, of met beide 'n boete en met daardie gevangenisstraf.

Herroeping van wette en voorbehoude

5. (1) Die volgende wette word hierby herroep:
- ...
- ...
- (2) Enige toestemming verkry, reg toegestaan, voorwaarde opgelê, aktiwiteit veroorloof of ding gedoen kragtens 'n herroepe wet word, na gelang van die geval, geag kragtens die ooreenstemmende bepaling van hierdie Verordening (as daar is), verkry, toegestaan, opgelê, veroorloof of gedoen te gewees het.

Kort titel

6. Hierdie Verordening heet die Verordening op Vuurwerke, 20....
-